
MEMÒRIA DEL PRACTICUM II. PAC 3

**INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA
PER A LA MILLORA DELS PROCESSOS DE COMUNICACIÓ ENTRE
LA FAMÍLIA I L'ESCOLA. PARTICIPACIÓ DES DE LA
CORESPONSABILITAT DINS LA COMUNITAT EDUCATIVA**

Set-16/ Gen - 17 - UOC - Psicopedagogia

Ana Fernández Sánchez

ÍNDEX

1.	Introducció.....	3
2.	Descripció del projecte de pràctiques.....	5
3.	Context de la intervenció: descripció i anàlisi.....	11
4.	Fonamentació teòrica i legal.....	17
5.	Metes i objectius previstos.....	24
6.	Modificacions del pla de treball previst.	26
7.	Exposició, anàlisi i dissecció dels resultats.....	30
8.	Conclusions.....	41
9.	Bibliografia.....	42
10.	Annexos.....	49

1. Introducció.

Apostar per la pràctica de la bona entesa entre escola i família es converteix sovint en una tasca complexa. Collet i Tort (2011) destaca la complexitat d'educar en l'actualitat i la dificultat que suposa afrontar-la des dels diferents principis dels sistemes¹ (Morin, 1977-1996).

En les últimes dècades, el paradigma de la complexitat constitueix una forma de situar-se en el món i ofereix un marc creador de noves formes de sentir, pensar, i actuar, que orienten el coneixement de la realitat i l'adquisició de criteris per posicionar-se i canviar-la. Inserint-se en els diferents àmbits, davant del repte de donar resposta als problemes socials i ambientals actuals. En aquest sentit, Traveset (2005) exposa que es pot adquirir la consciència de que el futur no està predeterminat i que el joc de la vida juga un paper, però la humanitat ha de jugar el seu. Des d'aquesta perspectiva, significa tenir una visió creativa i activa i noves maneres d'enfrontar els reptes. Des d'aquest marc de la complexitat s'entén la llibertat com a responsabilitat, la democràcia participativa i l'acció a la comunitat. Qualsevol acció s'ha de prendre com una hipòtesi que pot anar variant en funció dels resultats que es van produint. Els individus són subjectes, actors i estratèges.

Pérez, A. (2005), destaca l'evidència de la necessitat d'afrontar el repte d'una educació que pugui fer front a la incertesa dels temps en els que vivim i que, indubtablement, cal contemplar-la des de la perspectiva del paradigma de la complexitat².

L'escola, que forma part de la societat, i es troba en una tessitura de canvis. Es veu col·lateralment afectada i cada vegada més pressionada per a la creixent demanda civilitzadora de la societat. Ja no és la institució sòlida i inqüestionable d'èpoques enrere, sinó que immersa en situació de desconcert i alhora l'estructura familiar pateix canvis pel que fa a la forma i els valors amb els qual tradicionalment es representava.

Davant aquesta realitat complexa, resulta cabdal que família i escola avancin cap a un treball compartit.

Des d'aquest punt de partida, el treball exposat a continuació, s'emmarca en la voluntat de millorar la els processos de comunicació entre la família i l'escola dins un paradigma de complexitat. La proposta pretén contribuir en la pràctica reflexiva i la sensibilització de la comunitat educativa (*equip educatiu i directiu, AMPA, Serveis educatius Xarxa d'Entorn*) de la idea de la coresponsabilitat, esdevé cabdal entre ambdós sistemes. En base a les condicions³ facilitadores de les relacions Huguet (1996), entesa des de l'obertura dels sistemes i apostant per la creació de xarxes com a nínxol connectiu.

¹ 1) *set principis bàsics: principi sistèmic: es relaciona el coneixement de les parts amb el coneixement del tot; 2) principi hologramàtic: que incideix en que les parts estan en el tot, i el tot en cada part; 3) principi retroactiu: que reflexa com una causa actua sobre l'efecte i a la vegada aquest sobre la causa. 4) principi recursiu: que supera la noció de regulació a l'incloure el d'autoproducció i autoorganització; 5) principi d'autonomia i dependència, en el que expressa l'autonomia dels éssers humans, i a l'hora la dependència del medi. 6) el principi dialògic: que integra allò antagònic com complementari.*

² Traveset (2005). Un nuevo marco para orientar respuestas a las dinámicas sociales: el paradigma de la complejidad.

³ Condicions que faciliten les relacions: a) *confiança mútua*, es basa en el respecte i la comprensió cap a la família i mestres. A més d'Huguet, diversos autors (Alegret & Domingo, 2003; García Bacete, 2003; Luque & Cubero, 2004; Planas, 2005; Almirall, 2011; Brullet, 2012) fan èmfasi en aquest aspecte. b) *orientació positiva*, és a dir, treballar amb les famílies les potencialitats i no centrar-se en les dificultats que aquestes presenten. Almirall (2008; 2011) va més enllà i proposa una llista de potencialitats

Amb la finalitat de dissenyar actuacions concretes per enfortir els vincles entre escola-família-comunitat, alhora afavorir els processos d'E-A dels alumnes i com a resultat, l'èxit educatiu. En definitiva guiar el procés de reflexió-acció des de l'anàlisi de context real i actual, per a la recollida d'informació teòrica i pràctica, des de la detecció de necessitats i dificultats a fer-hi front, per generar un diagnosi en base als resultats de les possibles necessitats i mancances en les que caldrà actuar des d'una acció estratègica.

L'enfocament de la meua intervenció comporta ajudar a reflexionar sobre la pròpia pràctica, potenciar l'ús dels propis recursos i orientar sobre la implementació de la metodologia i el disseny; des de la perspectiva d'un model d'intervenció col·laboratiu que considera l'assessorament com a tasca d'un procés conjunt i constructiu, en base el treball en xarxa, dels agents implicats (educatius i escolars) en la intervenció tal com exposa Solé (1997) i, que per tant, el pes de la intervenció no ha de recaure en l'assessor exclusivament, -no és el que pretén el model col·laboració i educacional constructivista-, sinó que recau en tota la comunitat educativa, ja que aquesta és la base en què se sustenta, la construcció conjunta des del consens.

Per tant, si partim de la concepció d'entendre que l'escola ha de ser un punt de trobada, d'intercanvi i participació per a tothom, en el qual pares i mares juntament amb l'equip educatiu i directiu, puguin anar construint una base sòlida de comunicació i participació que els ajudi a fer una intervenció educativa conjunta i integral, essencial per esdevenir la creació de vincles i promoure relacions de participació dins un context coresponsabilitat dins la comunitat educativa que contempla el treball en xarxa entre ambdós agents -famílies i docents- l'estratègia proposada és emfasitzar aquest treball com a tàndem imprescindible dins la realitat complexa en què ens situa l'actualitat.

La relació entre la família i l'escola és una peça clau en l'educació; existeixen evidències científiques de per què la millora dels vincles entre docents i famílies millora també els resultats acadèmics. L'escola i la família es consideren els dos grans contextos de desenvolupament i d'adquisició d'experiències dels nens i nens. Per tant, l'èxit dels aprenentatges i de les relacions dels infants dependrà de la coherència dels valors, actituds i procediments establerts pares, mares i mestres (Almirall, 2011; 2013).

La participació i la relació de les famílies al centre escolar és essencial i imprescindible (Com, 2006: 5). Pot ser molt beneficiosa per l'escola, per diversos motius; acosta els dos mons (família i escola), afavorint aprenentatges mutus, cada persona pot aportar una experiència, un saber, una manera diferent i enriquidora (Bassedas, Huguet i Solé, 2006: 327). A més aquesta relació i participació condiona no només les actuacions escolars sinó també els resultats (Elboj, Puigdemívol, Soler i Valls, 2002: 62-72).

o vulnerabilitats que poden presentar les famílies. c) l'existència *de consens i metes entre entorns* en relació a l'educació dels infants o "mutualitat" com defineix García-Bacete (2003). Luque & Cubero (2004) emfasitzen més en aquest aspecte i esmenten la necessitat d'acordar, complir i avaluar un pla d'acció conjunt entre pares i mestres. d) *creixent equilibri de poders* dels dos sistemes, és a dir, respectar la tasca que realitzen tant els pares com els mestres.

2. Descripció del projecte de pràctiques.

La intervenció psicopedagògica és plantejada des d'una perspectiva institucional, que comporta fer èmfasi en la col·laboració amb el centre i reverteix en el conjunt del sistema que el configuren i, posa l'accent no tant en l'àmbit d'intervenció, sinó en la finalitat de la intervenció: incidir en la cultura de centre, en la seva manera de funcionar, en la seva peculiar concepció d'entendre del fenomen educatiu i del tractament de la diversitat.

El centre com a context complex té tot un entramat de relacions, regles i maneres de fer que faciliten o dificulten el seu funcionament, la seva capacitat de generar aprenentatge, d'encarar i d'intentar solucionar els conflictes, de gestionar els factors extra i intracentre que condicionen les relacions, en definitiva, el seu nivell de desenvolupament com a institució.

Tal com s'exposa Huguet, Planas, Seguer i Villena (2000), ens aproximem a la realitat tenint en compte les idees i concepcions de la teoria sistèmica, i intentem partir d'una visió interactiva i circular. Intentem analitzar els diferents factors que provoquen o que mantenen els problemes concrets i no caure en visions lineals. Des d'aproximacions d'aquest tipus, resulta gairebé impossible col·laborar amb el centre sense intentar analitzar-lo, conèixer-lo i, si és possible, poder-hi influir com a globalitat.

El PRC2, es pot emmarcar dins l'àmbit escolar formal d'educació infantil i primària, concretament en un centre educatiu públic. Es concreta, la intervenció psicopedagògica del psicopedagog de l'EAP, com a part del conjunt d'agents actius, que adopta l'assessorament psicopedagògic des d'una perspectiva professional i constructivista i, que esdevindrà essencial per a un desenvolupament òptim de la intervenció. Segons Coll (1996), un adequat desenvolupament de la intervenció psicoeducativa suposa la dinàmica de treball que associï; la millora de la pràctica professional amb la reflexió i amb la investigació d'aquesta pràctica.

Es pretén al llarg d'un procés d'assessorament i intervenció psicopedagògica, crear un eficaç punt de partida per a prendre decisions més conscients i més ajustades a les condicions específiques del context, del centre educatiu, aproximant-nos a una actuació estratègica (Pozo, Monereo i Castelló, 2001).

La premissa parteix d'entendre l'escola com a un punt de trobada, d'intercanvi i participació per a tothom, en el qual pares i mares juntament amb l'equip educatiu i directiu, puguin anar construint una base sòlida de comunicació i participació. Des de la bidireccionalitat, que els ajudi a fer una intervenció educativa conjunta i integral, per tant, essencial per esdevenir la creació de vincles i promoure relacions de participació dins un context de coresponsabilitat. Així doncs, la proposta pretén contribuir i guiar el procés de reflexió-acció del centre educatiu (Equip directiu, mestres d'Educació Infantil i Primària, Mestres especialistes d'Atenció a l'Educació Especial); amb la finalitat de dissenyar actuacions concretes per enfortir els vincles entre escola-família-comunitat, alhora afavorint els processos d'E-A dels alumnes. Per fer possible el disseny un projecte comú entre la família i l'escola. Així doncs, la creació de xarxes esdevé cabdal i per tant, la funció de l'assessor des d'aquesta visió, comporta

ajudar a reflexionar sobre la pròpia pràctica, potenciar l'ús dels propis recursos i orientar sobre la implementació de la metodologia i el disseny, així com el seguiment i les possibilitats de continuïtat del projecte. (Figura 1).

Figura 1.

Explorades les possibilitats reals d'actuació en el PRC1, amb coneixements del context aproximat, tot partint d'una necessitat real del centre, des de l'EAP i des del centre educatiu, es detecta que calen enfortir els vincles entre el centre educatiu i la família com a necessitat concreta a la qual donar resposta. Aquesta idea, es considera interessant per enfocar el pla d'intervenció al PRC2.

Se'n desprenen objectius específics al voltant de la participació, la informació i comunicació que s'esdevé al centre. Per afavorir i fomentar la implicació de les famílies dels alumnes de l'escola, i, consegüentment, en la vida de la comunitat en què estan situats (centre, l'aula i l'entorn). Des de repensar la praxi (avaluació interna) i del disseny i la concreció d'actuacions.

El repte, esdevenir la millora dels processos de comunicació entre la família i l'escola. Per una banda, perquè esdevingui de qualitat i amb eficàcia; per l'altra, per a promoure relacions de participació per millorar els vincles per a fer possible la col·laboració i la coresponsabilitat la comunitat educativa.

En definitiva, el centre educatiu com a nínxol connectiu en el qual s'esdevingui l'intercanvi d'experiències i la creació de vincles positius, per a construir conjuntament bases sòlides per a possibilitar que la tasca educativa sigui conjunta i integral. (Figura 2).

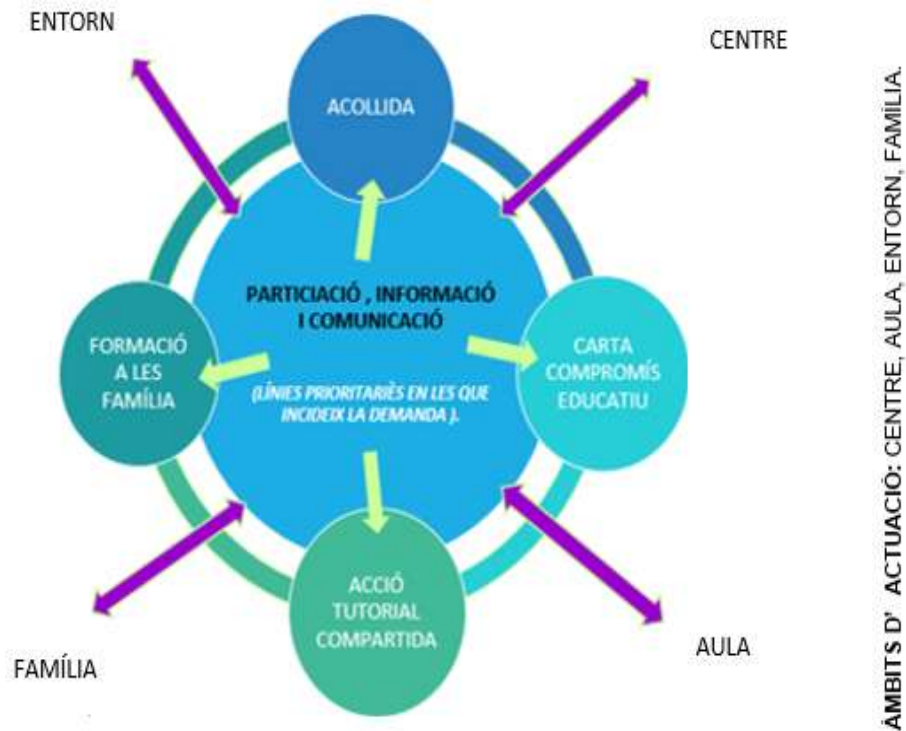

Figura 2.

A continuació, la **PROPOSTA METODOLÒGICA** que explícita per fases, els objectius, les activitats i continguts, els instruments i/o tècniques els indicadors d'avaluació i els agents implicats en cada procés.

Quadre 1: Proposta metodològica per fases.

FASE 1. DETECCIÓ, ANÀLISI I PRIMER ACORDS. DEFINICIÓ CONJUNTA DEL PROCÉS	15 hores	Destinataris: Treball previ amb l'Equip directiu (directora) i l' EAP. Que implica a cada sector que forma part de la comunitat escolar i educativa: professorat (tutors tutores, especialistes d'Atenció a l'Educació Especial); direcció (directora, cap d'estudis i secretària); AMPA (representants de pares i mares i delegats d'aula); famílies -petit grup de treball; serveis educatius (EAP, LIC, CRP); xarxa educativa d'entorn.	
OBJECTIUS	ACTIVITATS I CONTINGUTS		INSTRUMENTS I/O TÈCNiques
<p>Sessió 1 :18 d'octubre Obj.1. Planificar els objectius específics (PRAC2), per re-ajustar la proposta inicial: pla d'actuació psicopedagògica (PRAC1). Sessió 2: 25 d'octubre Obj.2. Analitzar el context real i actual del centre, per a la recollida d'informació teòrica i pràctica. Obj.3. Analitzar el context real i actual del centre, per a la recollida d'informació teòrica i pràctica Obj.4. Detectar i recollir primeres informacions sobre necessitats i dificultats a les que s'enfronta: equip- famílies i famílies- escola; quant a: a) la comunicació i la informació; b) la participació concretar necessitats del servei respecte al treball amb les famílies. Obj.5. Valorar el perquè de les possibles necessitats i mancances detectades. Obj.6. Consensuar els primers acords de la metodologia a seguir en el pla de treball, (planificació primeres actuacions, definició d'objectius del procés i temporització del pla de treball). Obj.7. Sensibilitzar la comunitat educativa sobre la importància de les famílies per aconseguir l'èxit educatiu dels alumnes.</p>	<p>1. Reunions i entrevistes semi estructurades amb la tutora de pràctiques (EAP) i l'equip directiu per definir i concretar el pla de treball a desenvolupar. - Punt de partida: Campanya de coresponsabilitat de les famílies per l'èxit escolar⁴. - Posada en situació de les propostes que es van estar contemplant per aquest PRAC2. Exposició de la tria i el perquè de la tria. Es posa de manifest els objectius específics (PRAC2), per re-ajustar la proposta inicial: pla d'actuació psicopedagògica (PRAC1)</p> <p>2. Concreció de la temporització per al treball de l'eina de sensibilització (qüestionaris específics per a cada sector de la comunitat escolar i educativa). - Cada sector de la comunitat educativa durà a terme, una dinàmica de reflexió que partiria del qüestionari específic per a cada sector.</p> <p><u>Finalitat:</u> conèixer les necessitats del centre i les prioritats d'intervenció. <u>Criteri:</u> abordar les necessitats prioritàries del centre i les línies d'intervenció. <u>Estratègia:</u> Informacions que ens permetrà fer buidatge de les dades obtingudes per començar amb la següent fase.</p>		<p>» Resum d'acords presos i anotacions d' observacions extretes de les entrevistes semi-estructurades i les reunions formals i informals.</p> <p>- Documents que recullen: NORMES D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT ESCOLA C (NOF) I BONES PRÀCTIQUES i EIXOS PRINCIPALS DEL PROJECTE EDUCATIU DEL CENTRE. (Veure annex 1).</p> <p>» Qüestionari específic, Eina de sensibilització per a l'elaboració del projecte "ESCOLA I FAMILIA", per a cada sector de la comunitat educativa i escolar. Departament d'Ensenyament. (Veure annex 2).</p> <p>» Model de qüestionaris sobre la participació de les famílies. Informe Parent involvement in schools. Best practice briefs (2004). La Outreach University de Michigan. (Veure annex 3).</p> <p>» Proposta debat (bateria de preguntes). (Veure annex 4).</p> <p>» Proposta dinàmica AMPA. (Veure annex 5).</p> <p>» Entrevistes semi-estructurades5.</p>
<p>INDICADORS D'AVALUACIÓ: -Grau de funcionalitat de la planificació dels objectius proposats per a aquesta primera fase, acompliment del pla i temps previst. - Grau d'implicació i compromís dels agents implicats.</p>			
FASE 2. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ENFOCAMENT	15 hores	Destinataris: EAP, equip directiu i educatiu, AMPA.	

⁵ Monereo i 1. Solé (Coords.).(1996). El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista. Madrid: Alianza Universidad.⁵ Aplicació Escola i Família. Departament d'Ensenyament.

<p>Sessió 3: 1 de novembre. Obj.8. Valorar la situació respecte a la línia d'intervenció (nivell centre, aula i entorn). Obj.9. Avaluat i analitzar la situació del centre en relació a les situacions comunicatives i participatives que es donen amb les famílies.</p> <p>Sessió 4: 8 de novembre. Obj.10. Determinar punts forts i febles i les línies d'intervenció prioritàries per iniciar un projecte comú a desenvolupar amb el suport dels agents implicats.</p> <p>Sessió 5 i 6: 10 i 15 de novembre. Obj.11. Oferir elements de reflexió i eines de treball per afavorir i fomentar la implicació de les famílies dels alumnes de l'escola i, consegüentment, en la vida de la comunitat en la que estan situats (centre, l'aula i l'entorn). Obj.12. Concretar l'enfocament de la línia d'intervenció que es durà a terme a partir de les necessitats detectades.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Equip: Dinàmica de reflexió. Es pretén: a) <i>sensibilització de la comunitat educativa; reflexionar per conèixer les necessitats del centre i les prioritats d'intervenció. b) posada en comú per a prendre decisions i acords compartits. Anàlisi DAFO.</i> Famílies: recollida d'inquietuds i expectatives, sobre el lloc que ocupen les famílies al centre. Grau de participació i comunicació de les activitats al i per el centre. Reflexió i recerca documental i bibliogràfica. 	<ul style="list-style-type: none"> » Qüestionari específic per al diagnosi (àmbit centre, aula, entorn): a) comunicació i informació; b) participació. (Veure annex 6). » Document marc ESCOLA I FAMÍLIA JUNTS X L'EDUCACIÓ. Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte. Juliol 2014. (Veure annex 7). » Manual bàsic d'ús de l'aplicació informàtica marc ESCOLA I FAMÍLIA JUNTS X L'EDUCACIÓ. (Veure annex 8). » Articles de la Revista Educar, núm. 45 (2010). » Anotacions documents: NO FIEIXOS PRINCIPALS DEL PROJECTE EDUCATIU DEL CENTRE i de converses formals i informals en context de centre. » ANÀLISI DAFO (En elaboració).
--	--	--

INDICADORS D'AVALUACIÓ: -Adequació de la informació recollida. -Grau de col·laboració i consens de l'equip directiu i educatiu i de les famílies. -Grau de coherència de les reflexions al voltant de la realitat del context.

FASE 3. REGISTRE I ANÀLISI	15 hores	Destinatari: EAP, equip directiu i educatiu, AMPA.
-----------------------------------	----------	--

<p>Sessió 7 i 8 : 22 i 29 de novembre Obj.13. Recerca i recollida d'informació útil per encarar les següents fases. Obj.14. Fer un buidatge de les dades extretes, interpretar-les i fer un anàlisi.</p> <p>Críter: concretar l'enfocament de la línia d'intervenció que es durà a terme a partir de les necessitats detectades. Punt de partida per encarar la fase 4.</p> <p>Es pretén revisar els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació: famílies- escola - família i entre els agents implicats en el procés per tal de fer un anàlisi i ajustar la intervenció psicopedagògica.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Recollida i interpretació de dades. Anàlisi de la informació extreta: -Procés de reflexió -acció de les fases 2 i 3 i el tractament de la a) comunicació i informació que rep la família de l'escola i a l'inrevés; b) participació de la família a l'escola; a diferents nivells –institucional, aula i alumne, entorn- -Reunions periòdiques amb l'equip directiu, docent i EAP. -Informacions extretes de converses informals d'equip, cicle i CAD; entrevistes EAP, MAEE, coordinadors/es de cicle; observació directa. -Revisió documents del centre (PEC, PCC, protocols...). Posada en comú i reflexió conjunta dels resultats obtinguts. Obtenció de dades útils per encara la següent fase 4. 	<ul style="list-style-type: none"> » Graells i gràfics de registre. (Veure annex 9). - Qüestionari específic per al diagnosi(àmbit centre, aula, entorn): a) comunicació i informació; b) participació. Aplicació Escola i Família. Departament d'Ensenyament: activitat 1: compartim marcs conceptuals; activitat 2: recull de resultats . - Document resultat del diagnosi generat per l'aplicació informàtica (Departament d'Ensenyament, marc ESCOLA I FAMÍLIA JUNTS X L'EDUCACIÓ. Juliol 2014). Departament d'Ensenyament. <i>Punt forts/molts forts i punts febles/molt febles per determinar priorititzacions en quant a línies d'intervenció i àmbits d'actuació d'intervenció.</i> - Resum de les anotacions fruit del resultat del procés de reflexió-acció, de la revisió dels documents de centre (amb què contem, que ens cal, que no es contempla, que volem contemplar...) i de les reunions periòdiques i de les converses sorgides en diferents moments i situacions no planificades. » Document marc Escola i Família. Junts per l'educació. » Marc normatiu. (Veure annex 10).
--	--	---

INDICADORS D'AVALUACIÓ: -Adequació de les propostes de millora, criteris, eines i estratègies. - Viabilitat de la concreció i disseny. -Grau implicació dels destinataris. -Adequació de la concreció i el disseny per a la implementació i la continuïtat del projecte. -Grau d'influència i compromís en la comunitat. .

FASE 4. PROPOSTES DE MILLORA. DISSENY D'ACCIONS CONCRETES PER A L'ELABRACIÓ DEL PROJECTE ESCOLA-FAMÍLIA. FEM CAMÍ JUNTS!	20 hores	Destinatari: EAP, equip directiu i educatiu, AMPA.
---	----------	--

<p>Sessió 11 i 12: 13,15 i 20 de desembre Obj.15. Consolidar punts forts i minimitzar punts febles. Obj.16. Definir propostes de millora del que ja es contempla al PEC i dissenyar la concreció de les accions que definirà i esdevindrà canvis en la comunitat educativa (Què? Actuacions i propostes; Qui? Agents implicats; Com? Metodologia) i per a l'elaboració del projecte "FAMÍLIA- ESCOLA. FEM CAMÍ JUNTS". En quant a: a) participació; b) informació i comunicació; c)acollida a les famílies.</p> <p>Criteri: Oferir elements de reflexió i eines de treball per afavorir i fomentar la participació de les famílies dels alumnes de l'escola i, consegüentment, en la vida de la comunitat en la que estan situats.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recull de propostes de millora per al disseny d'accions concretes per a duu a terme un projecte comú. Criteris, eines i estratègies per esdevenir canvis i elaborar projecte comú en el que la coresponsabilitat: centre i família, esdevinguin pilars fonamental. Resultat: Esborrany. Treball en equip per a l'elaboració i la redacció del projecte (debats, posades en comú, consens...). 3. Anàlisi documental. 4. Concreció dels objectius a partir del disseny de les accions contemplades de la fase. 5. Concreció període d' implantació del projecte. Posada en marxa. 	<ul style="list-style-type: none"> » Resum d'anotacions extretes de les sessions de treball (petit debat, suggeriments, propostes...). » Document que reculli les propostes de millora i el disseny i concreció d'accions específiques. » Graelles registre. (Veure annex 11). » Documents bibliogràfics, guies publicades del Departament d'Ensenyament, marc normatiu.
<p>INDICADORS D'AVALUACIÓ: -Adequació de les propostes de millora, criteris, eines i estratègies. - Adequació de la concreció i el disseny per a la implementació i la continuïtat del projecte. -Grau implicació dels destinataris. -Grau d'influència i compromís en la comunitat.. -Viabilitat de la concreció i disseny.</p>		

<p>FASE 5. AVALUACIÓ i CONCLUSIONS</p>		<p>10 hores</p>	<p>Destinataris: Directament l' EAP, equip directiu i educatiu, AMPA. Indirectament els alumnes i la comunitat educativa i escolar.</p>
<p>Sessió 13 i14 : 10, 11 de gener</p> <p>Obj.17. Revisar tot el procés portat a terme, valoració del procés i del resultat. Obj.18. Avaluació conjunta del procés de la intervenció psicopedagògica. Obj.19. Avaluar els canvis pertinents per recollir les principals conclusions i aspectes a millorar amb la finalitat d'implantació i continuïtat. Obj.20. Extreure conclusions conjuntes amb el centre i l'EAP.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Posada en comú de l'esborrany de PROJECTE FAMÍLIA- ESCOLA. FEM CAMÍ JUNTS" I "PROTOCOLS COMUNICATIUS". 2. Avaluació del procés (fases) i la viabilitat d'implantació i continuïtat del projecte, així com propostes de millora. 3. Valoracions amb els agents implicats en la intervenció psicopedagògica. 	<ul style="list-style-type: none"> » Enquesta de valoració del procés d'intervenció psicopedagògica. Enquesta on-line (preguntes obertes i tancades) per portar a terme un exercici d'avaluació del centre com a institució. (Veure annex 12). » Resum d'anotacions sobre la pràctica duta a terme per cada fase. Com valora el treball en equip en el desenvolupament de la intervenció? Detecció de necessitats, acords, consens, reflexió-acció de la pròpia pràctica, propostes de millora, accions concretes, disseny projecte comú. » Autoavaluació del pla d'intervenció psicopedagògica dissenyat. 	
<p>INDICADORS D'AVALUACIÓ: -Acompliment d'objectius proposats en cada fase. -Adequació de les activitats realitzades amb els objectius i la temporització realitzada a la Fase I i de les propostes de millora dissenyades. -Grau de satisfacció dels agents implicats en el projecte. -Coherència de les conclusions extretes així com la continuïtat del projecte. -Grau d'influència i compromís en la comunitat</p>			

4. Context de la intervenció: descripció i anàlisi.

El context d'intervenció de l'EAP, se situa en els **ÀMBITS EN ELS QUE INTERVÉ**: a) atenció als centre educatius; b) atenció a l'alumnat i a les seves famílies; c) atenció i intervenció sector. (Figura 3).

En aquest cas, si filem prim, la contextualització s'emmarca dins l'àmbit escolar formal d'educació infantil i primària, concretament en un centre educatiu públic. La intervenció psicopedagògica del psicopedagog de l'EAP, es concreta com a part del conjunt d'agents actius, que adopta l'assessorament psicopedagògic des d'una perspectiva professional i constructivista i, que esdevé essencial per a un desenvolupament òptim de la intervenció.

L'EAP. Com a servei de l'administració pública, depèn del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i, com a tal, és una organització que manifesta les característiques pròpies en les organitzacions d'aquest tipus. Segons el Manel, el tutor de pràctiques i director del servei (PRAC1), és una organització complexa, constituïda formalment, té una estructura jeràrquica ben definida, posseeix un estil ben definit de comunicació i en ella existeix una definició de regles interaccionals pròpies. Es regeix pel Decret (155/94, DOGC del 28 de juny del 1994) que regula la participació al sistema dels serveis educatius del Departament d'Ensenyament i que inclou a l'organització com a serveis educatius, a els assessors psicopedagògics i que els dóna una posició semi externa al centre educatiu.

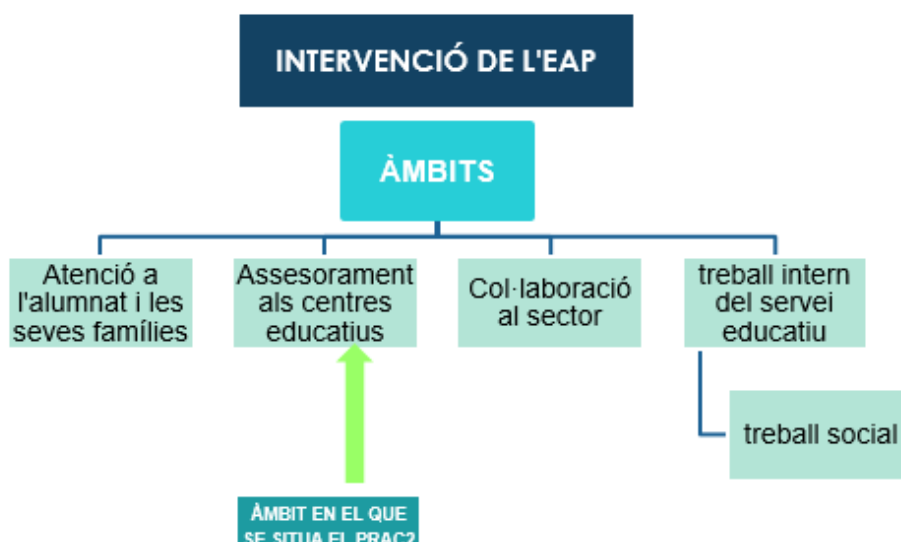

Figura 3.

La missió del psicopedagog/a. Crear un teixit connectiu entre els diferents agents de la comunitat educativa per intentar dinamitzar els recursos que possibilitin la pràctica educativa des de la inclusió i així donar una millor resposta educativa. Les seves funcions, a grans trets són les següents:

- » Identificar i avaluar les NEE en col·laboració amb els mestres, professors, especialistes i serveis específics;
- » Assessorar els equips docents i les famílies en la resposta educativa a l'alumnat amb NEE sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional, en col·laboració amb els docents especialitzats i els serveis educatius específics;
- » Donar suport i assessorament psicopedagògic i social als centres educatius i a la comunitat educativa en la millora de l'atenció a la diversitat i la inclusió;
- » Col·laborar conjuntament amb els altres equips del servei educatiu de zona i els específics per tal de promoure activitats d'intercanvi i de formació del professorat.

Finalitats.

- » Contribuir a la millora de la qualitat educativa mitjançant el treball en xarxa i de col·laboració amb els centres educatius i els serveis educatius de suport als centres, en l'assoliment dels objectius de cada etapa d'escolarització.
- » Garantir l'atenció a la diversitat, des de la inclusió dels alumnes que presenten NEE i donar una resposta educativa multidisciplinària adequada i ajustada en l'entorn escolar, familiar i social.

En definitiva, dinamitzar les tasques d'acompanyament, seguiment, avaluació i orientació d'alumnat, docents, equip directiu i famílies de cada centre en el que intervé.

Algunes característiques dels EAP, per una banda, dibuixen línies del treball conjunt amb les famílies, els alumnes i els mestres. D'altra banda, altres característiques del treball de l'EAP tenen a veure amb els plantejaments teòrics sobre una concepció d'assessorament que ha estat explicitada per diversos autors al llarg dels anys (entre d'altres, Bassedas, 1989; Martín, Solé, 1990; Huguet, 1993; Marcelo, 1996). (Veure annex 13).

APROXIMACIÓ AL CONTEXT D'INTERVENCIÓ.

SERVEI EDUCATIU DE ZONA.

EAP

Destinatari del servei. L'EAP, com a servei educatiu de zona, se situa en el camp d'aplicació escolar formal, dins un context institucional que intervé en l'àmbit d'educació infantil, primària i secundària.

Actualment, la realitat socioeducativa, socioeconòmica i política, és cada vegada més complexa, amb una major diversitat d'elements que

cal tenir present per tal d'encarar de manera eficaç, l'acció orientadora i que fa ampliar, el marc de la intervenció psicopedagògica que porta a terme el psicopedagog dins l'EAP. Afegint al seu rol, per una banda, l'exigència de respondre als canvis que requereix una societat globalitzadora, i per tant, flexible al canvi constant per tal d'ajustar la seva tasca. I per l'altra, l'exigència d'atorgar la importància al treball en xarxa, com agent actiu d'un equip de multiprofessionals, basant-se amb un procés de construcció cooperativa del mateix context d'assessorament i sota els elements que configuren una visió determinada del que caracteritza la intervenció professional dels assessors psicopedagògics en l'EAP.

Des de la prisma de la relació amb el paradigma sistèmic-relacional, bàsic per comprendre, pensar i actuar, el treball de reflexió i elaboració d'estratègies d'intervenció en el si de l'EAP. El treball de assessor psicopedagògic, és concebut des del treball que desenvolupen com a professionals que construeixen una xarxa socio-professional. Tanmateix, la definició del que més s'ajusta al tipus d'assessorament que es vol portar des de l'EAP recull la següent idea: *L'assessorament en col·laboració és un procés interactiu que permet a grups de subjectes amb diversos graus de coneixements general solucions creatives per a la resolució de problemes definits mútuament.* (West; Idol, 1987).

Tipus d'institució i finalitat. L'EAP és un equip d'assessorament i orientació psicopedagògic i social, del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, que dona suport al professorat i als centres educatius en la resposta a la diversitat de l'alumnat i en relació als alumnes que presenten necessitats educatives específiques, i a les seves famílies.

Com equips integrats en el servei educatiu de zona (SEZ) actuen territorialment i sectorialment atenent tots els centres educatius d'un àmbit territorial generalment comarcal, municipal o un districte, en el cas de Barcelona. Estan integrats en el sistema educatiu públic i depenen dels serveis territorials del seu territori.

Actualment 79 EAP cobreixen l'atenció a tot Catalunya. Cada professional té assignada una sèrie de centres educatius d'Educació Infantil, Primària i Secundària, als que es desplaça i atén amb una periodicitat aproximada setmanal. I per tant, l'atenció és periòdica i continuada, un tret que defineix el model d'assessorament que defensa l'EAP.

Pel que fa a les relacions que estableix amb la resta de professionals del centre i/o amb d'altres estaments externs, podem dir que l'EAP, dins la xarxa d'EAPs, el formen el següent equip multidisciplinari (Figura 4).

Tanmateix forma part dels serveis educatius de zona (SEZ), així com amb els centres de recursos pedagògics (CRP) i els equips d'assessorament en llengua,

interculturalitat i cohesió social (ELIC). Tanmateix, amb els Serveis educatius específics (SEE) com a òrgans de suport a la tasca docent dels mestres, dels professors i dels centres docents amb l'objectiu d'adequar la seva actuació educativa als alumnes amb necessitats més específiques CREDA per als alumnes amb greus dificultats d'audició i/o llenguatge i el CREDV. Es pretén portar a terme un treball coordinat i abordar les situacions des d'un punt de vista multidisciplinari, treballar en xarxa i en projectes comunitaris. (Figura 5).

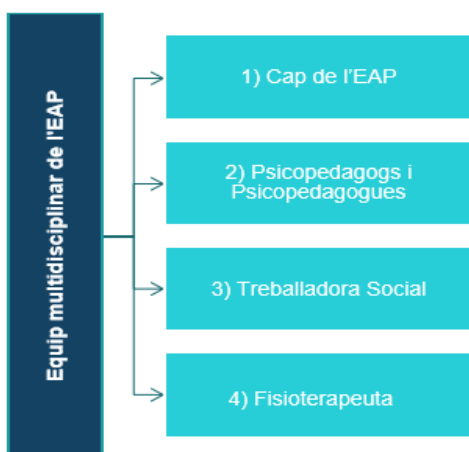

Figura 4.

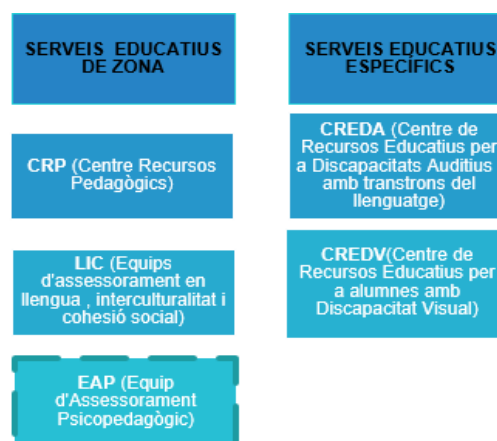

Figura 5.

Segons esmenta el Manel Gener Ferrer, (1998⁷) el treball de assessor psicopedagògic no pot ser entès sense tenir en compte que som professionals que treballem en una xarxa socio-professional. Per tant, el treball rau en base a elements que configuren una visió determinada del que caracteritza la intervenció professional dels assessors psicopedagògics en l'EAP, des de la prisma de la relació amb el paradigma sistèmic-relacional i que resulta bàsic per comprendre, pensar i actuar, el treball de reflexió i elaboració d'estratègies d'intervenció en el si de l'EAP.

Per a que sigui possible, el treball del psicopedagog de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) és compartit amb els centres educatius de zona i es duu a terme un treball en xarxa.⁸

S'acosta a un model de coresponsabilitat entre els diferents professionals implicats, a fi d'orientar-se cap objectius comuns per donar suport a la tasca socioeducativa, va més enllà del simple traspàs d'informacions, demandes o derivacions.

⁷ Monereo i 1. Solé (Coords.).(1996). El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista. Madrid: Alianza Universidad.

⁸ a) Les Comissions d'Atenció a la Diversitat, és l'espai institucional en el que es planifiquen les mesures del centre per atendre la diversitat de l'alumnat, es fa el seguiment i la revisió d'aquestes i es promouen canvis per millorar els resultats, l'acollida i l'èxit de tot l'alumnat; b) La Comissió d'Atenció a la Diversitat (de cada un dels centres educatius del municipi i de la zona), com a espai interdisciplinari, es recullen les demandes detectades a l'escola o en altres serveis sobre problemàtiques socials que es manifesten, es fa una anàlisi i reflexió per tal de consensuar la intervenció i establir un procés de seguiment.

Tot i ser una figura externa al centre educatiu, és considerat com a membre més de la comunitat educativa. La relació assessora es basa en la col·laboració i treball cooperatiu i conjunt. Aquest tret, li atribueix neutralitat, imparcialitat, una actitud d'empatia, oberta, flexible i compromesa, entre d'altres. La seva visió ofereix objectivitat allunyada de les dinàmiques del centre i bona part de l'equip docent i professorat hi confia plenament en la seva tasca i assessorament.

Els primers contactes amb la realitat en l'aproximació al context i les primeres observacions in situ en el context d'intervenció psicopedagògica real, m'ofereixen l'oportunitat d'adquirir les eines necessàries per poder encarar el pla d'actuació psicopedagògica dut a la pràctica el llarg d'aquest semestre i que em fa concretar el disseny del projecte d'intervenció psicopedagògica.

El projecte del **PRAC2**, se situa en un dels centres públics d'educació infantil i primària al que desenvolupa l'acció el psicopedagog i la psicopedagoga de l'EAP, dins els **àmbits en els que intervé**, d'acord a la **finalitat** que persegueix la seva pràctica professional i seva **missió** com a psicopedagog/a en la que se sustenta la seva activitat professional dins la institució de la que forma part.

CENTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA.**Escola Colors**

Contextualització. Centre de 2n Cicle d'Educació Infantil i Primària de titularitat pública. La seva creació data del 2008.

L'escola va néixer des d'un bon començament amb la voluntat ferma de constituir -se en una comunitat educativa que fomentés el seu treball i les seves relacions personals i professionals en un projecte educatiu basat en l'educació en valors i la consideració de l'aprenentatge de les llengües des d'una perspectiva plurilingüe. Mestres i famílies es van posar a treballar en un projecte educatiu engrescador i entusiasta en què els principals objectius que els defineixen versen en *Educar els nostres nens i nenes "a saber ser". Entendre l'escola com a el lloc on mestres i famílies "ensenyem a ser" en: emocions, justícia, llibertat de criteri, respecte a la diferència i a la diversitat, exigència a un mateix, valor de l'esforç individual i col·lectiu, cooperació i solidaritat.*

Acceptar els rectes actuals de l'escola: interculturalitat i llengües estrangeres. Afavorir metodologies que tinguin en compte la inclusió des de totes les seves vessants, reivindicar el valor dels pares i mares com a element indispensable en el fet de "fer escola" i educar. (Informació extreta del PEC)

En definitiva, obrir l'escola a l'entorn facilitant l'intercanvi continu de formació i informació entre els seus integrants i el municipi.

Aquests elements diferenciadors constitueixen els principals elements en què s'està basant la construcció progressiva del PEC i del que estan fent partícips a tota la comunitat. Des d'aquesta voluntat i convenciment s'estan elaborant, discutint i aprovant documents que constitueixen el PEC i són la base del dia de l'escola: NOF, perfil relacional AMPA/Escola, Drets i Deures, Protocols d'actuació, sortides...

Com a objectiu d'aquest curs 2016-2017, destacar que, tenen com a objectiu l'elaboració del d'un pla de convivència, juntament amb el projecte portat a terme des de la meua intervenció, i que coincideix amb el Pla Anual com a eixos de la futura tasca com a centre.

Organigrama del centre educatiu. Equip directiu, escolar i consell escolar. (Veure annex 14).

3. Fonamentació teòrica i legal.

Per tal d'aproximar el projecte a un marc teòric concret que orienta i guia el procés de disseny, la recollida de dades, l'anàlisi i interpretació i implementació del pla de treball; el disseny és fruit d'un procés conjunt i constructiu, en base el treball en xarxa, dels agents implicats en la intervenció tal com exposa Solé (1997) i que fonamenten el projecte d'acord amb els supòsits teòrics següents:

Un **model col·laboratiu i educacional constructivista** en el que el pes de la intervenció recau en tota la comunitat educativa, ja que aquesta és la base en què se sustenta, la construcció conjunta des del consens i, per tant, d'actuació de reflexió-acció perquè la intervenció psicopedagògica sigui de qualitat i per tant, ajustada. Des d'aquesta perspectiva, l'assessor, tal com esmenta Monereo (2003), mira per la potenciació del bon funcionament dels mecanismes i recursos propis del centre. La tasca ha de pretendre aconseguir el màxim desenvolupament del centre educatiu segons les seves possibilitats. Actua com a guia, mediador i generador de canvis; col·labora amb el centre per possibilitar assolir i vetllar per objectius concrets, prèviament acordats, afavorir la col·laboració, implicació i responsabilització amb tots els agents educatius (bases de l'orientació i la intervenció col·laborativa) per tal de millorar els processos d'E-A. La finalitat de la intervenció psicopedagògica, es refereix a la zona de desenvolupament institucional.

La perspectiva sistèmica de la realitat, situa l'individu, com l'element primordial i actiu de desenvolupament integral, que rep la influència dels sistemes que interaccionen i en el que s'esdevenen influències indeslligables. L'escola i la família comparteixen la tasca educativa dels infants amb l'objectiu de formar persones i, com a sistemes oberts, interaccionen entre si i amb d'altres sistemes més amplis.

En la relació d'ambdós sistemes s'influeixen mútuament, de manera que per explicar els fenòmens esdevinguts en un dels dos s'adopta una visió circular, substituint així a la visió mecanicista-causal i lineal.

La perspectiva ecològica, Bronfenbrenner (1987) dóna una especial rellevància als contextos de socialització l'infant i, contempla el desenvolupament a partir de les interaccions que es donen dins i entre els cercles d'influència interrelacionats (microsistema, mesosistema, exosistema i macrosistema). Posa l'accent en el potencial dels diferents entorns que aquest hi participa i que augmenta quan entre ells es creen vincles basats en la confiança mútua, en una orientació positiva, en un consens respecte a les finalitats i en l'equilibri de poders entre ambdós entorns. Resulta imprescindible entendre i partir del plantejament de la coresponsabilitat educativa/responsabilitat compartida i els marcs de col·laboració escola-família (Cunningham i Davis, 1990; Jubete, 1993).

La complexitat com a paradigma significa entendre l'acció dels individus com un mètode-estratègia (Morin, 1998), que es constitueix com a diàleg alhora retroactiu i recursiu, entre teoria i acció (capaç de modular-se de forma contínua davant de les respostes que troba del context, on els objectius són clars i el camí per a arribar es va construint de forma continuada). En aquest model, l'individu

és a la vegada individu-actor-subjecte-estratega (Roger, 1999), agent, constructor i construït. El paradigma es constitueix com un marc teòric en què dialoguen epistemologia, valors i acció en un esquema retroactiu que es genera de forma dinàmica en la interacció entre els tres principis (Parellada, 2004; Travesset, 2007) el sistèmic (cal relacionar el coneixement de les parts amb el coneixement del tot), l'hologramàtic (les parts estan en el tot, i el tot en cada part) i finalment el principi d'autonomia i dependència (en què els éssers són alhora autònoms i dependents els uns dels altres dins d'un sistema).

Així, l'escola és una institució o un sistema, i per comprendre-la, cal entendre que les seves parts són quatre (famílies, alumnes, docents i entorn). La interdependència, és present a totes les aproximacions sistèmiques, holístiques, complexes o globals del darrer segle. La perspectiva que afirma que essencialment, ontològicament, l'escola és la institució formada per les famílies i els seus infants (que en són el fonament), uns docents que també eduquen aquests infants i joves, i un entorn social, cultural, d'oci, etc. concret, és el primer dels fonaments per assolir una concepció, una cultura i una pràctica de l'escola basada en l'autonomia i, alhora, en la dependència constant i mútua dels seus diferents actors (Parellada, 2004).

En resum, tenint en compte que els quatre agents són interdependents i que no hi haurà èxit equitatiu per a uns (els infants), sense que els altres (docents, famílies i entorn) hi tinguin una experiència de reconeixement i uns vincles positius de donar i rebre, per tal de construir uns vincles de qualitat amb alumnes i famílies des del centre educatiu, Com a nínxol connectiu. Cal fer xarxa, generar vincles, incloure i apropar totes les famílies al centre educatiu

A continuació es detalla la normativa de referència en el **marc legal i normatiu** en el que es fonamenta el projecte. (Veure annex 10).

El Departament d'Ensenyament, d'acord amb l'objectiu estratègic 2.1. del Pla de Govern, *“Facilitar i promoure la implicació de la família en el seguiment de l'evolució acadèmica i personal de l'alumne”*, entenent que l'èxit educatiu depèn també del *“compromís de les famílies en el procés educatiu i de l'estímul i el suport per a fer-lo possible, i seguint els principis rectors de qualitat, equitat i cohesió de la Llei d'educació”*⁹ promou la campanya de coresponsabilitats de les famílies per l'èxit escolar. Considerant com a peça clau, la coresponsabilitat educativa de les famílies ja que forma part de l'eix d'ofensiva de país per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya i es crea un aplicació a la xarxa educativa XTEC per posar a l'abast dels centres orientacions, eines i recursos per millorar la implicació de les famílies.

⁹ Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Art.2.3 f

▪ INTERVENCIÓ DELS EQUIPS D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGICS

- [Decret 155/1994, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament \(DOGC núm. 1918, de 8.8.1994\)](#)

El Departament d'Ensenyament ha potenciat i ha dut a terme des de l'any 1982 accions de suport a l'activitat docent del professorat mitjançant la creació de programes i serveis educatius que s'han constituït com a nuclis de dinamització pedagògica, de suport i d'orientació psicopedagògica, de recerca de noves metodologies d'apropament de l'escola a l'entorn i de respecte al medi ambient, i ha contribuït així a la millora de la tasca professional dels docents. Els serveis educatius actuen territorialment i sectorialment atenent tots els centres d'un àmbit territorial definit, i posen a l'abast dels professors fons de documentació pedagògica, recursos i materials didàctics, i els ofereixen assessorament i orientació, a més d'esdevenir punts de trobada, d'intercanvi d'experiències i de recerca permanent. Alguns d'aquests serveis educatius tenen per objectiu donar suport a aspectes concrets dels currículums de l'alumnat amb necessitats educatives especials i alhora facilitar el desenvolupament de nous programes, metodologies i tècniques didàctiques.

- [LOGSE \(1990\).](#)

Amb la reforma educativa es planteja la progressiva implantació d'un model global d'orientació i intervenció psicopedagògica i estableix un continu des de l'acció de professors fins a la intervenció dels orientadors, vincula el desenvolupament curricular, millora de la qualitat de l'ensenyament i la innovació educativa amb la intervenció psicopedagògica (Coll, 1996).

- [Decret 155/1994, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament. \(Pàg. 4659\)](#)

L'article 6 recull per una banda, que els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) són serveis educatius de composició multidisciplinari que, en un àmbit territorial definit, donen suport psicopedagògic als centres docents. La seva intervenció, que requereix actuació directa en els centres, s'adreça als òrgans directius i de coordinació dels centres, al professorat, a l'alumnat i a les famílies, per tal de col·laborar a oferir la resposta educativa més adequada, especialment per als alumnes amb disminucions i per als que presenten més dificultats en el procés d'aprenentatge. Per l'altra, que l'àmbit territorial d'actuació dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica és el comarcal. No obstant això, podran tenir un àmbit territorial d'actuació diferent en funció de l'existència de necessitats específiques en una zona determinada.

L'article 7 estableix la composició dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica. Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica estaran integrats per funcionaris del cos de professors d'ensenyament secundari que reuneixin els requisits exigibles legalment per cobrir places de l'especialitat de psicologia i pedagogia. En funció de les necessitats socials existents en l'àmbit territorial d'actuació de cada equip d'assessorament i orientació psicopedagògica, el Departament d'Ensenyament hi podrà incorporar funcionaris del cos de diplomats de l'Administració de la Generalitat, especialitat assistents socials.

L'article 8 estableix les funcions dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica des de: la identificació i avaluació de les necessitats educatives especials dels alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics; la participació en l'elaboració i el seguiment dels diversos tipus d'adaptacions del currículum que puguin necessitar els alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics; l'assessorament als equips

docents sobre els projectes curriculars dels centres educatius pel que fa a aspectes psicopedagògics i d'atenció a la diversitat de necessitats de l'alumnat; l'alumnat, famílies i equips docents sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional; la col·laboració amb els serveis socials i sanitaris de l'àmbit territorial d'actuació, per tal d'oferir una atenció coordinada als alumnes i famílies que ho necessitin; l'aportació de suport i de criteris tècnics psicopedagògics a altres òrgans de l'Administració educativa i d'altres funcions que els atribueixi el Departament d'Ensenyament.

▪ INCLUSIÓ. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT. NEE

- [Decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials](#) com a normativa de referència vigent actualment.
- [Decret 117/1984 sobre l'ordenació de l'Educació Especial per la seva integració en el sistema educatiu ordinari](#). Revisió i actualització.

▪ INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

- [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. \(DOGC 5422-16.07.2009\).](#)

L'article 25.1 estableix els àmbits sobre els que tenen dret a rebre informació les mares, pares o tutors legals.

L'article 25.2 estableix el dret de les famílies a rebre informació sobre l'evolució educativa dels fills.

- [Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. \(DOGC 5641-02.06.2010\).](#)

L'article 37.3 estableix que les administracions han de vetllar perquè els pares disposin de les oportunitats i dels mitjans d'informació adequats per ajudar-los a complir les seves responsabilitats envers els seus fills.

L'article 104.a preveu l'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família davant les situacions de risc.

- [Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies. \(DOG 3926-16.7.2003\).](#)

L'article 30.1 disposa que les administracions públiques han de donar suport i informació a les famílies pel que fa als deures i els drets referits als fills.

L'article 40 preveu que les administracions públiques han d'informar i orientar les famílies per prevenir o pal·liar situacions que poden comportar risc d'exclusió.

- [Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. \(DOGC 5686-05.08.2010\)](#)

L'article 6.3 estableix el dret de les famílies a conèixer el projecte educatiu del centre. L'article 15.2.a estableix el dret de les famílies a ser informades sobre l'evolució educativa dels seus fills. L'article 19.1.d insta els centres educatius a concretar en les Normes d'organització i funcionament de centre sobre l'intercanvi d'informació entre el centre i les famílies.

L'article 25.2 disposa que la direcció del centre ha d'informar les famílies de les mesures correctores i/o sancionadores produïdes per faltes greus dels seus fills.

- [Decret 155/2010, del 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent. \(DOGC 5753-11.11.2010\).](#)

L'article 7.a estableix la responsabilitat de les direcció del centre per facilitar l'intercanvi d'informació amb les famílies sobre l'evolució escolar i personal dels fill.

▪ **PARTICIPACIÓ**

➤ **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.(DOGC 5422-16.07.2009).**

L'article 20.2 estableix que per mitjà de la carta de compromís educatiu s'ha de potenciar la participació de les famílies en l'educació dels fills. **L'article 25.3** estableix el dret i el deure de les famílies de participar activament en l'educació dels seus fills i el dret de participar en la vida del centre per mitjà del consell escolar i altres instruments que concreti el centre en l'exercici de la seva autonomia.

L'article 25.4 insta el Govern a promou mesures per facilitar l'assistència de mares i pares a les reunions de tutoria i als consells escolars o als altres òrgans de representació en què participin. **L'article 26** estableix el dret dels pares i mares a constituir-se en associacions amb la finalitat de facilitar la seva participació en les activitats de centre.

➤ **Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies. (DOG 3926-16.7.2003).**

L'article 32.1 disposa que el Govern ha de fomentar la coordinació o interacció harmònica de les famílies amb els centres educatius.

L'article 47.1 insta el Govern a impulsar l'associacionisme familiar.

➤ **Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. (DOGC 5686-05.08.2010).**

L'article 8.1 estableix que els projectes educatius han de preveure els mecanismes de participació de les famílies. **L'article 15.1** estableix la col·laboració de les famílies en l'acció tutorial.

L'article 15.2b estableix l'obligació de facilitar a les famílies, mitjançant l'acció tutorial, la seva participació i implicació en el procés educatiu dels seus fills.

L'article 19 insta els centres educatius a concretar en les Normes d'organització i funcionament de centre el procés de participació de les famílies.

➤ **Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC 5753 – 11.11. 2010).**

L'article 7.a estableix que la direcció del centre ha de garantir el funcionament de les vies i els procediments de relació i cooperació amb les famílies.

L'article 7.f insta la direcció del centre ha d'establir canals de relació amb les associacions de mares i pares d'alumnes.

▪ **ACOLLIDA**

➤ **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. (DOGC 5422-16.07.2009).**

L'article 20.1 estableix que els centres educatius han de formular la carta de compromís educatiu i han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte en el desenvolupament de les activitats educatives. **L'article 20.2** estableix que per mitjà de la carta de compromís educatiu s'ha de potenciar la participació de les famílies en l'educació dels fills i aquestes s'han d'avenir a compartir els principis que inspiren la carta.

- [Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. \(DOGC 5686-05.08.2010\).](#)

L'article 7 defineix la carta de compromís, estableix els continguts i els compromisos que cada família i el centre s'avenen a adquirir en relació als principis que la inspiren.

- [Decret 155/2010, del 2 de novembre de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.\(DOGC 5753-11.11.2010\).](#)

L'article 6.c estableix la funció i responsabilitat de la direcció del centre educatiu en l'aplicació de la carta de compromís educatiu.

L'article 7.a estableix que la direcció del centre té la funció de vetllar per la formulació i el compliment de la carta de compromís educatiu del centre.

- [Document per a l'organització i el funcionament dels centres públics i privats.](#)

Aporta indicacions sobre l'organització de funcionament, planificació i línies prioritàries establertes per als centres educatius.

L'apartat 42 aporta instruccions i orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu com una eina que facilita la cooperació entre les accions educatives de les famílies i les del centre educatiu

▪ **FORMACIÓ A LES FAMÍLIES**

- [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. \(DOGC 5422-16.07.2009\).](#)

L'article 27.1 insta el Govern a impulsar programes de formació que afavoreixin la implicació de les famílies en l'educació dels fills.

L'article 27.2 insta el Govern a promoure l'intercanvi d'experiències sobre les estratègies amb què les famílies eduquen els seus fills.

- [Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. \(DOGC 5641-02.06.2010\).](#)

L'article 37.3 estableix que les administracions públiques han de vetllar perquè els pares disposin dels mitjans de formació necessària per complir les seves responsabilitats envers els seus fills. L'article 104 preveu orientació i assessorament específic per a famílies en situacions de risc.

- [Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies. \(DOG 3926-16.7.2003\).](#)

L'article 30.1 estableix que les administracions públiques han de donar suport i informació a les famílies pel que fa als drets i deures dels seus fills.

L'article 32.2 disposa que als centres educatius s'han de fomentar la dinamització i la consolidació de les escoles de mares i pares.

L'article 45 disposa que el Govern ha d'establir programes per potenciar el paper de les famílies com a educadores i transmissores de valors humans i cívics i afavorir l'intercanvi d'experiències entre aquestes.

▪ **CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU**

- [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. \(DOGC 5422-16.07.2009\).](#)

L'article 20.1 estableix que els centres educatius han de formular la carta de compromís educatiu i han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte en el desenvolupament de les activitats educatives.

L'article 20.2 estableix que per mitjà de la carta de compromís educatiu s'ha de potenciar la participació de les famílies en l'educació dels fills i aquestes s'han d'avenir a copartir els principis que inspiren la carta.

➤ **Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. (DOGC 5686-05.08.2010).**

L'article 7 defineix la carta de compromís, estableix els continguts i els compromisos que cada família i el centre s'avenen a adquirir en relació als principis que la inspiren.

➤ **Decret 155/2010, del 2 de novembre de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.(DOGC 5753-11.11.2010).**

L'article 6.c estableix la funció i responsabilitat de la direcció del centre educatiu en l'aplicació de la carta de compromís educatiu.

L'article 7.a estableix que la direcció del centre té la funció de vetllar per la formulació i el compliment de la carta de compromís educatiu del centre.

4. Metes i objectius previstos.

Els objectius previstos i metes que es desprenen de la intervenció psicopedagògica són els exposats a continuació:

- » **Esdevenir la millora dels processos de comunicació entre la família i l'escola.**
 1. perquè esdevingui de qualitat i amb eficàcia;
 2. per a promoure relacions de participació i la creació de vincles per a fer possible la col·laboració i la coresponsabilitat la comunitat educativa.

Criteri:

- » Enfortir els vincles entre el centre educatiu i la família com a necessitat concreta a la que donar resposta.
- » Facilitar la relació entre aquests dos sistemes des de (Huguet,1996):
a) la confiança mútua; b) l'orientació positiva; c)l'existència de consens i metes entre entorns en relació a l'educació dels infants o "mutualitat"; d)creixent equilibri de poders dels dos sistemes.

Estratègia:

- » Situar la intervenció dins de la zona de desenvolupament institucional. Des de la col·laboració per a la millora del centre com a conjunt des de l'avaluació interna.
- » Esdevenir una dinàmica de treball que associï; la millora de la pràctica professional amb la reflexió i la investigació de la mateixa praxi per a l'adequat desenvolupament de la intervenció.
- » Crear un eficaç punt de partida per a prendre decisions més conscients i més ajustades a les condicions específiques del context, al si del centre educatiu, aproximant-nos a una actuació estratègica al llarg d'un procés d'assessorament i intervenció psicopedagògica.

Repte plantejat i assumit:

- » Aconseguir un procés conjunt i constructiu, en base el treball en xarxa, dels agents implicats en la intervenció tal com exposa Solé (1997) des d'un model col·laboració i educacional constructivista.
- » Rol de guia i agent actiu, generador de canvis que deixa de ser un tècnic expert, per construir un context de col·laboració amb els docents, tal com comenta Monereo (2003):
- » Optimització de les relacions entre els subsistemes del centre escolar i entre els diferents sistemes conformadors de la comunitat educativa, caldrà tenir en compte que els diferents sistemes implicats que entre si, s'interelacionen i, motiu el qual es planteja la intervenció contextualitzada, des d'un punt de vista global que integra tots els nivells d'anàlisi. La interacció en quelcom dels sistemes, afectarà la resta.
- » Aproximació de la intervenció des de diferents àmbits, entesos com a sistemes de diferent nivell de complexitat, que actuen de manera conjunta, en base a una relació d'interdependència amb un propòsit comú.

La meva tasca implica, com a figura que forma part de l'EAP, per una banda, contribuir i guiar en el procés de reflexió-acció- investigació del centre (equip directiu, mestres d'educació infantil i primària, mestres especialistes d'atenció a l'educació especial) des de la potenciació de l'ús dels propis recursos. Per tal de revisar els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació: famílies- escola - família i entre els agents implicats en el procés per tal de fer un anàlisi exhaustiu i ajustar la intervenció psicopedagògica.

Els objectius específics que es desprenen del **procés de repensar la pràctica educativa:**

- » Facilitar instruments de diagnosi que ajudin al centre educatiu a detectar la situació de partida, els seus punts forts i febles.
- » Facilitar al centre educatiu l'elaboració d'un projecte d'actuacions adaptades a les seves necessitats específiques.
- » Promoure la cultura avaluativa.
- » Detectar i analitzar, la situació del centre i les actuacions previstes per promoure la coresponsabilitat, la implicació i la participació de la família en els diferents espais educatius.
- » Retroalimentar el sistema i compartir el coneixement.

Finalitat:

- » Afavorir i fomentar la implicació de les famílies dels alumnes de l'escola i, consegüentment, en la vida de la comunitat en la que estan situats (centre, l'aula i l'entorn).
- » Fer de l'escola un punt de trobada, d'intercanvi i participació per a tothom, en el qual pares i mares juntament amb l'equip educatiu i directiu, puguin anar construint una base sòlida de comunicació i participació que els ajudi a fer una intervenció educativa conjunta i integral, per tant, essencial per esdevenir la creació de vincles i promoure relacions de participació dins un context coresponsabilitat dins la comunitat educativa.

Els objectius generals i específics del Pràcticum II. (Veure annex 15).

El conjunt del Pràcticum en la concreció del projecte requereix el desplegament d'habilitats professionals imprescindibles per a treballar en un àmbit i un context determinat, que ens integra com a estudiants i futurs professionals de la psicopedagogia, en una realitat professional específica, per a desenvolupar les tasques pròpies i necessàries de la psicopedagogia i, alhora assolir els resultats de la seva proposta de treball.

5. Modificacions del pla de treball previst. Raons variació de la proposta inicial.

El pla de treball ha estat un procés engrescador que s'ha anat nodrint a ritme propi. Tot i estar planificat per fases i amb una previsió en el temps aproximada - d'octubre a gener- i les dificultats sorgides per iniciar el semestre, com a conseqüència s'ocasionen alguns canvis en la meva situació particular del PRAC2 (*el tutor del PRAC1, es jubila al setembre; els primers contactes amb l'EAP no són fàcils, trucades sense resposta, espera i inquietuds constants, canvi de dades del conveni i errors en la tramitació*) que suposen gestionar els imprevistos sorgits en les primeres setmanes del semestre i que fan demorar l'inici del PRAC2 més del previst i optimitzar el temps al màxim.

Tanmateix, el període configurat per la suma de les sessions en les diferents fases, es pot considerar força ajustat al disseny previst a priori.

El disseny previ no ha estat tancat, inamovible i de rígid compliment. Si no obert, flexible, ajustat i en constant construcció conjunta.

El pla d'intervenció psicopedagògica persegueix un enfocament cap a la creació de vincles entre el centre educatiu i les famílies. Amb l'objectiu específic de millorar, per una banda, els processos de comunicació entre la família i l'escola; i per l'altra, la participació des de la coresponsabilitat dins la comunitat educativa.

Quadre 2: Proposa al centre educatiu.

Plantejaments extrets del Dossier de premsa: Famílies escola i èxit. ¹⁰	El pla d'intervenció psicopedagògica (PRAC2).	
a) Plantejar-se com està actualment les relacions entre docents i famílies: <i>Quin és el rol de cadascú? Quin és el lloc de cada agent? Com són les relacions actualment?</i>	a) FASE 1 (DETECCIÓ, ANÀLISI I PRIMER ACORDS. DEFINICIÓ CONJUNTA DEL PROCÉS); FASE 2 (DIAGNOSI. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ENFOCAMENT) I FASE 3 (REGISTRE I ANÀLISI).	FASE DE PLANIFICACIÓ
a) Proposar-se un pla amb actuacions concretes per a la millora de les relacions entre centres i famílies, especialment per part dels docents i que es consensui amb les famílies.	b) FASE 4 (PROPOSTES DE MILLORA. DISSENY I CONCRECCIÓ D'ACCIONS).	FASE DE EXECUCIÓ
c) Avaluï el pla i avanci en la millora dels vincles entre docents i famílies.	c) FASE 5 (AVALUACIÓ I CONCLUSIONS).	FASE D'AVALUACIÓ

Des d'un anàlisi global de les diferents tasques i dificultats a què s'enfronta el psicopedagog/a dins l'àmbit en què se situa els tres moments fonamentals en la construcció conjunta del context d'assessorament (Sánchez i Ochoa de Alda, 1995; Navarro i Sánchez, 1997; Sánchez, 2000; Rodrigo, 1997; Monereo, 2002): *fase de planificació, fase d'intervenció i fase d'avaluació*; fruit d'un procés conjunt i constructiu, en base el treball en xarxa, dels agents implicats en la intervenció tal com exposa Solé (1997) el pes de la intervenció recau en tota la comunitat educativa i s'acompleix amb el pla de treball previst des de la proposta inicial, tot i que sorgeixen alguns entrebancs amb un dels sectors implicat (més endavant expliciten).

¹⁰ Apartat 1. Conclusions principals del *Dossier de premsa: Famílies, escola i èxit. Millorar els vincles per millorar els resultats* de Jordi Collet i Antoni Tort (coordinadors).

El desenvolupament del pla de treball, ha resultat un procés que s'ha anat flexibilitzant, i adaptant a la dinàmica pròpia del centre educatiu i que, de vegades ha condicionat les sessions. Com a conseqüència, les tasques programades han hagut de ser tractades en les següents o dedicar-hi més hores de les previstes inicialment.

En general, les modificacions portades a terme en el pla de treball previst, no han estat gaires, però les considerades oportunes en moments determinats han permès valorar aspectes que inicialment no eren essencials i encarar imprevistos sorgits en les interaccions amb els agents implicats i que de vegades han suposat gestionar situacions complexes. Així com prioritzacions de tasques i/o activitats seqüenciades, per adquirir informació necessària i fer front a processos contextualitzats i documentats, per tal de disposar d'informació necessària per a l'anàlisi i la coneixença del limitadors -tan interns com externs-, i així visualitzar les oportunitats. Des de l'anàlisi del diagnòstic, com a punt de partida per a consolidar els punts forts i minimitzar els punts febles. La idea versa entorn a millorar les petites accions ja contemplades al PEC i dissenyar de noves, mitjançant estratègies ajustades per abordar les relacions que s'estableixen entre la triangulació dels agents (docents, famílies, alumnes) en context educatiu i escolar (centre, aula, entorn) que en el seu conjunt milloren la pràctica educativa, la cultura organitzativa i de funcionament del centre educatiu i propicia la construcció de bases sòlides per encarar canvis en la comunitat educativa.

La sensibilització i el procés de reflexió-acció-reflexió esdevé un canvi de mirada dels agents, fonamentada en la millora i la motivació per formar part del canvi. Alhora una ferma pressa de consciència de l'acció educativa, en la innovació i renovació pedagògica atenent a les necessitats del context educatiu i escolar en què se situa el centre educatiu.

Tot el procés d'assessorament i intervenció psicopedagògica resulta eficaç punt de partida per a prendre decisions més conscients i més ajustades a les condicions específiques de cada context, al si del centre educatiu, aproximant-nos a una actuació estratègica (Pozo, Monereo i Castelló, 2001).

A continuació exposo **les modificacions del pla de treball previst i les raons per les quals hi ha hagut de variar la proposta inicial**. El procés es caracteritza per ésser res estricte, tancat i inflexible.

En algunes sessions ha requerit **adequar els objectius inicials plantejats estructurats per fases**. Però, a la vegada han permès ser partícip d'altres activitats del centre i conèixer més de la cultura de centre i de la bona feina que es porta a terme en el dia a dia a l'escola, així com les inquietuds dels actors que formen part de la comunitat educativa, tanmateix de tot allò que els mou per portar a terme la seva tasca i impregnar-me de l'essència que els mou. De manera que, aquest fet, m'ha donat l'oportunitat de ser-hi en espais de treball d'equip, com si fos una més, que m'han ofert poder dir la meua, tenir en compte la meua veu i connectar en les reflexions sorgides, valorar les meves propostes, les incerteses i les consideracions pertinents.

En les condicions reals en les que es produeix la **l'acció professional de la psicopedagoga de l'EAP i tutora del PRAC2**, ha hagut d'atendre altres demandes del centre per donar resposta a l'atenció a la diversitat, les NEE i les seves famílies (afegint-me a algunes com a oient). La meva tasca, ha seguit el seu curs, desenvolupant el pla amb autonomia i llibertat, recolzar-me més en la direcció del centre, que m'ha ofert la confiança necessària per seguir i avançar fent un bon tàndem. Aquest fet, ha atorgat pes a la meva intervenció, de tot el procés esdevingut des del plantejament del projecte i com a punt de partida per a seguir avançant de manera continuada com a mètode d'innovació educativa i de creixement institucional.

En iniciar-se el procés de reflexió i sensibilització de la comunitat educativa quant als aspectes que ens ocupen - una vegada revisats els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació entre el centre educatiu i la família en les interaccions del dia a dia- sorgeixen interrogants que requereixen ser valorats i que ens fan replantejar la línia d'enfocament inicial del projecte. Alhora, ens mostra indicadors a tenir en compte per a l'anàlisi de la informació recollida en la fase 3 (activitat 1 i 2 del document de l'eina de sensibilització i els resultats del Diagnosi generada en l'Aplicació Escola-Família), per al disseny i la concreció d'accions en la fase 4.

Tots els agents compleixen terminis marcats com a límit d'entrega dels qüestionaris específics que recullen les veus dels sectors implicats, però l'AMPA es resisteix a fer front la tasca encomanada i a lliurar-la. La situació ja n'és un indicador a valorar en el diagnosi. Ens adonem que la veu de AMPA, és imprescindible per extreure conclusions i passar a la següent fase.

Aquest fet ocasiona la demora en el procés pel que fa concretament a definir la línia d'enfocament de la intervenció.

En el període de sensibilització, la predisposició inicial del sector va estar l'esperada però en el transcurs de la demanda, es va detectar una falta d'interès pel que fa a recollir la seva veu, plasmar-la i deixar constància en els qüestionaris específics. Aquest fet va dificultar poder avançar en la fase 3 (Recollida i anàlisi). Tot i així, ens ha fet seguir avançant en altres processos i encaminar altres qüestions - ens adonem que tot i tenir present les línies inicials d'intervenció, d'altres també cal ser revisades (acollida a les famílies, treball de la carta de compromís educatiu, formació per als pares, acció tutorial compartida...), ja que estan estretament lligades per a millorar la implicació dels agents de la comunitat educativa- mentre ens manteníem a l'espera durant setmanes per no prendre decisions sense considerar la veu de l'AMPA. Ens ha permès agafar aire i obrir les possibilitats d'enfocament.

Tanmateix ha suposat, prioritzar i, a la vegada, esperar per determinar cap a quina línia seguir, alhora considerar oportuns alguns canvis per ajustar el pla:

- Per una banda, agrupar la fase 4 i la 5 en una única fase (*Fase 4: Propostes de millora. Disseny i concreció d'accions* per a l'elaboració del *projecte escola-família. Fem camí junts!* i, per tant, la fase 6 passa a ser la 5 (*Fase 5: Avaluació i conclusions*). Les raons de la mesura, és deguda

que, tenint en compte la durada del PRAC2 (75 hores), es valora que caldrien més hores per poder deixar enllestit tot el procés plantejat en el pla inicial d'intervenció.

- Per l'altra, es considera dedicar tot el curs 2016-2017 per l'elaboració i la confecció del **"PROJECTE FAMÍLIA - ESCOLA. FEM CAMÍ JUNTS"** i encarar el nou curs 2017-2018 per a la implementació.

En definitiva, la proposta des dels inicis ha pretès contribuir i guiar un procés de descoberta de la pròpia praxi, repensant-la i reconfigurant-la. Fins a la concreció de les accions previstes, amb la finalitat de treballar en el disseny d'actuacions concretes incidint en com s'estableix la comunicació i la participació entre el centre educatiu i la família i com s'esdevenen les interaccions entre ambdós agents. I, així està pren forma.

El procés d'elaboració, el seguiment i les possibilitats de continuïtat del projecte no podran ser seguits en primera persona, com ja he esmentat en paràgrafs anteriors, sinó que serà la psicopedagoga de l'EAP l'encarregada de supervisar i/o acompanyar. De manera que, no es podrà formar part de l'elaboració del projecte plantejat inicialment, ja que la tasca es contempla durant tot el curs, però si en l'esborrany de totes les actuacions previstes per a fer-ho possible. Potser, la previsió no va estat del tot ajustada, pel que fa al pla d'intervenció.

La reflexió que n'extrec és que els processos de canvi requereixen de temps, no ser forçats i d'hores de dedicació dels equips per a que agafin força. Suposa una gran feina abordar-ho si s'esdevé en el si del treball conjunt i en xarxa, des de la construcció conjunta del consens i l'acord. És a dir, des de la perspectiva d'un model d'intervenció col·laboratiu. L'avaluació interna dels centres, requereix reflexionar sobre la pròpia pràctica, potenciar l'ús dels propis recursos i orientar sobre la implementació de la metodologia i el disseny.

En definitiva, el pes de la intervenció no recau en l'assessor exclusivament, sinó en tota la comunitat educativa i, per tant, **la meva tasca suposa un granet de sorra en tot el procés que inicia la institució educativa per esdevenir canvis de millora i repensar la praxi.**

Així doncs, **podem dir que la meva intervenció, amb el projecte plantejat suposa el punt de partida per agafar impuls amb bases sòlida,** per contextualitzar la feina prèvia, imprescindible per ajustar-nos una realitat inherent al context en la que se situa el centre educatiu.

6. Exposició, anàlisi i dissecció dels resultats.

➤ IDEA INICIAL I AVALUACIÓ: TRIA DE L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Coneguts els diferents àmbits d'actuació, el rol que adopta i les funcions que desenvolupa el psicopedagog/a en les peculiaritats de cada àmbit al qual dona resposta la seva intervenció; detectades les dificultats i les limitacions a les quals s'enfronta en la seva acció professional, l'experiència del **PRAC1** i el **PRAC2** suposen els primers contactes amb un context real d'intervenció psicopedagògica. Tot i la meua experiència com a mestra del primer i segon cicle d'Educació Infantil durant anys.

La pròpia "idea general" del treball d'un psicopedagog abans de començar les pràctiques, en petita mesura, va evolucionar en el temps però s'ajusta força a la percepció inicial. Vet aquí la tria de l'àmbit per a PRAC 1 i 2.

El context d'intervenció de l'EAP, se situa en els àmbits en què intervé: a) atenció als centres educatius; b) atenció a l'alumnat i a les seves famílies; c) atenció i intervenció sector. Però, **sovint la seva acció, se centra exclusivament en els alumnes que presenten NEE, en poder atendre les dificultats d'aprenentatge que presenten els alumnes i en oferir els recursos de suport específics necessaris des de la inclusió** (intervenció educativa curricular, fixada a llarg termini, multidimensional i fruit de la coordinació i de la col·laboració de diversos professionals, agents actius en el treball en xarxa amb finalitats compartides). De manera que, l'acció que s'encara amb el projecte del PRAC2, sovint no s'aborda si no es dona una demanda molt específica del centre educatiu.

No només per les necessitats reals, objecte de demanda, sinó amb la idea que des dels serveis educatius de zona es consideri la idea d'obrir camp, i començar a pensar també a donar resposta específica als centres educatius, per tal de promoure la cultura avaluativa (detectar i analitzar, la situació de cada centre i preveure el disseny d'actuacions per esdevenir la coresponsabilitat, des de la implicació i la participació de la comunitat educativa i escolar), a més abordar les NEE i les dificultats d'aprenentatge dels alumnes. Vet aquí la motivació per encarar aquest engrescador projecte.

La comprensió de la situació inicial de la intervenció va evolucionar a través del temps, quant a la idea de que, la figura de l'assessor psicopedagògic, és imprescindible dins l'àmbit educatiu i peça clau en el conjunt d'agents actius, que adopta l'assessorament psicopedagògic.

El procés dissenyat en el projecte, ho reitera, si abordem la qüestió des d'una perspectiva comunitària.

Parteixo de dos canvis que considero que cal aconseguir, en mesura del possible, que es desprenen i que implica la capacitat de valorar el saber del conjunt d'agents educatius. Per una banda, com a subjectes actius en el procés d'assessorament, és a dir, tots s'impliquen en un intercanvi d'informació, de discussió i de reflexió sobre la conceptualització dels problemes i els recursos per a donar-los resposta. Per l'altra, la funció de l'assessor amb relacions

simètriques entre els agents implicats en l'assessorament des d'aquesta perspectiva (Candamio i Carretero 1999). En situem en aquesta línia des de la situació inicial de la qual es parteix.

A mesura que s'ha anat desenvolupant el projecte, la intervenció ha anat prenent forma i ha destacat la importància, no tant de la meta prevista a aconseguir com a objectiu final, sinó en la idea de la consecució del procés per aconseguir-lo. És a dir, els objectius que es desprenen en tot el procés possibiliten poder abordar el repte, el resultat final: *Millorar dels processos de comunicació entre la família i l'escola. Participació des de la coresponsabilitat dins la comunitat educativa.*

Per tant, podem determinar **la importància del procés en tot el seu transcurs, imprescindible per a considerar la demanda. La consecució de les diferents fases, no cobren sentit unes sense les altres.** (Figura 7).

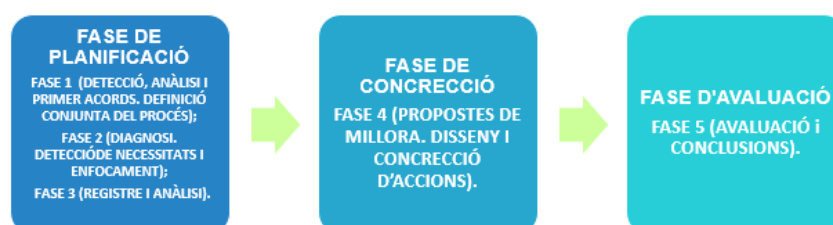

Figura 7.

És per aquest motiu, que la comprensió de la situació inicial de la intervenció evoluciona a través del temps i, es reitera la idea inicial de la qual parteix la proposta del pla d'intervenció psicopedagògica com a repte necessari d'abordar.

Primerament el plantejament girava al voltant dels processos de comunicació entre la família i l'escola. Incidint **en la participació des de la coresponsabilitat dins la comunitat educativa**, però a mesura que el procés pren forma, es despleguen altres línies d'intervenció (estretament relacionades unes amb les altres) que calen ser abordades i que estan estretament relacionades amb les principals línies de les quals parteix la demanda. (Figura 2).

➤ MESURES PRESES EN EL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE DAVANT LES DIFICULTAT

El desenvolupament del pla de treball inicial va començar a prendre forma i cada vegada més, sorgien aspectes a tenir en compte, que enriqueixen de concretar el pla i fer avançar el procés a propi ritme i amb força per fonamentar les bases que sustenten el projecte educatiu, des de la construcció conjunta.

Immersionada en l'àmbit de l'educació des de fa molts anys com a mestra, em sorgeixen dia a dia, inquietuds i qüestionaments que parteixen de la complexitat, en la que vivim actualment dins l'àmbit actuació i que configuren les peculiaritats del sistema que em fan tenir una visió des de la globalitat del sistema i la crítica.

Al llarg dels anys es fa més evident, preveure les dificultats a les quals ens afrontem, des de l'anàlisi de la realitat i la necessitat de donar resposta per adaptar la pràctica educativa i crear mecanismes de detecció per incidir-hi i per millorar-la.

A mesura que el procés avança, es reforça la idea que només és possible si en aliem i treballem en xarxa des del treball en equip. Tanmateix, **no depèn dels esforços assumits pels professionals de l'Educació i de la hiperresponsabilització** d'aquests, sinó que, considero, que **se'n requereix l'aliança de les famílies**.

Per tant, la meua idea inicial, parteix de que l' Educació, és cosa de dos: l'escola i la família.

La manca de temps, adquireix importància, tenint en compte, les hores disponible per dedicar a les tasques programades, setmanalment. Tant dels equips, com de la intervenció com a agent extern al centre (EAP). Tot i així, la situació a requerit incorporar la meua figura en espais de treball dels equips per assegurar la consecució del pla previst, seguint els criteris establerts, tot i no ser el dia que la psicopedagoga de l'EAP dedica a aquest centre en concret.

La implicació del sector AMPA, no tant, pel que fa a la negociació de les tasques però sí en complir dates en les tasques encomanades i la manca de col·laboració del sector.

➤ **MINIMITZAR I/O PAL-LIAR LES DIFICULTATS. COM ES SUPEREN?**

A nivell general, considero que calen prendre mesures per abordar tantes de les dificultats que ens trobem a la pràctica, i a les que s'enfronten els professionals de la psicopedagogia, des de la intervenció psicopedagògica centrada en un model constructivista.

La màxima responsabilitat que requereix la tasca, la manca de professionals de suport i implicació de les famílies, professionals i institucions.

Alhora, manca de temps, d'espais per a la reflexió de la pròpia praxis, de recursos –de personal i de formació específica per fer front a les dificultats que es presenten nivell d'equips, però no exclusivament, sinó en el tot del que s'esdevé en context educatiu, familiar i d'entorn i - que limita i condiona la resposta a totes les necessitats que s'esdevenen.

Existeix una idea compartida, sovint es requereixen d'uns mínims que ens manquen, perquè la intervenció psicopedagògica sigui de qualitat i per tant, ajustada; que ens fa anar **a marxes forçades i que ens fa prioritzar el què és urgent i imprescindible**. *Quin és el criteri?*. Sovint se'n requereixen molts esforços de la comunitat educativa i sovint no tothom està disposat a assumir.

Cal fer un canvi de paradigma **per esdevenir canvis en les polítiques i legislacions educatives**, tot i ser conscients, que ens situem en situacions de total resistència, de crisi, caracteritzada per la seva complexitat i que suscita desconcert i inquietud.

Es prenen mesures estratègiques ajustades, per a superar les dificultats que es viuen sorgides en el transcurs del projecte:

- **Visió global de la situació, en base al diàleg, d'acord i el consens.**
- **Respecte ver l'organització i el funcionament del centre escolar.** Així com el propi ritme de treball, expectatives i motivacions.
- **Sessions de treball organitzades en el temps i en l'espai.** Acordades i concretades, per tal construir un procés coherent i amb previsió. Ens possibilita revisar i avaluar el procediment seguit, mitjançant els criteris d'avaluació preestablerts en el moment de la negociació del pla i els resultats obtinguts. Alhora flexibles i oberts a imprevistos.
- **Espais de treball d'equips** dedicats a la reflexió, la sensibilització i a la presa de decisions des del consens i l'acord. Per esdevenir millores de la pràctica educativa (repensar la praxi, per millora-la i adequar-la).
- **Donar resposta real i útil** per oferir resposta a la necessitat detectada en context triat. Es construeixen bases sòlides per seguir engrescats, seguir endavant i esdevenir canvis. El motor de la renovació, adaptat a la realitat en costant transformació.
- **Definició de rols clars, actituds col·laborativa i implicació dels agents implicats** en el projecte. Superació dels entrebancs, la hiperresponsabilitat i el desànim. Pel que fa a la **predisposició dels implicats**: La del sector centre, ha estat excepcional. L'actitud motivadora i engrescadora per dedicar-hi tots els esforços a canviar la situació i millorar aspectes rellevants que es detecten com a limitadors i que suposa una amenaça evident del sistema. La predisposició en tot moment ha fet que el procés fos un constructe del treball conjunt. Pel que fa al sector AMPA, no va sobtar gaire la predisposició en el procés, tot i que, la bona sensació inicial en les primeres sessions va motivar fins i tot

- a desconcertar. Aquest fet no ha fet decaure les forces del centre per seguir endavant amb el repte proposat.
- **Valoració de la continuïtat i coherència educativa en les diferents accions que es desenvolupen en els tres àmbits d'actuació** (centre, aula, entorn) i que donaran resposta a garantir l'èxit, tot i la complexitat d'elements que caldrà tenir en compte i que intervenen en la bona entesa i en la creació de vincles delimitant l'acció a diferents línies d'intervenció, les prioritàries que sorgeixen del buidatge de dades de la fase 3. (Veure annex 8), però sense deixar d'abordar d'altres en petita mesura per esdevenir millores globals, ja estan estretament interrelacionades entre si. (Figura 3).
 - **Actitud oberta, disponible, activa, respectuosa, dinàmica, estratègica, ètica i competent.** Per tal de facilitar la creació de vincles i contextos amb la resta d'agents educatius, des de l'escolta activa, la confiança, la motivació i l'obertura dels agents implicats.
 - **Seguiment de les actuacions previstes,** principalment amb la direcció i l'EAP. Amb el que s'ha portat un treball previ i consolidat per a anar traspassant als equips en sessions de treball conjunt en coordinacions d'equip educatiu i directiu. Encarar els imprevistos sorgits amb l'AMPA ha suposat enfortir la cohesió de l'equip educatiu directiu, tot i el desconcert generat per el silenci del sector, els ha engrescat seguir endavant tot i les dificultats presentades. Des del plantejament de creació de coresponsabilidad i reforçar la idea de l'acció coordinada els agents educatius que intervenen en el sistema del centre.
 - **Intervenció externa des de dins del sistema,** de tot el procés esdevingut des del plantejament del projecte i com a punt d' inici per a seguir avançant continuadament com a mètode d'innovació educativa i de creixement institucional. Un eficaç punt de partida per a prendre decisions més conscients i més ajustades a les condicions específiques del context, al si del centre educatiu, aproximant-nos a una actuació estratègica (Pozo, Monereo i Castelló, 2001).

➤ AVALUACIÓ DEL RESULTATS PER FASES: INDICADORS D'AVVALUACIÓ.

Mitjançant els indicadors d'avaluació, es pretén fer un anàlisi general de les fases que configuren la intervenció psicopedagògica del projecte del PRAC2.

▪ FASE 1: DETECCIÓ, ANÀLISI I PRIMER ACORDS. DEFINICIÓ CONJUNTA DEL PROCÉS.

Es considera la funcionalitat de la planificació dels objectius proposats i acompliment del pla i temps previst. Per tant, podríem dir que s'acompleix el *planning* previ dissenyat i alhora s'afegeixen d'altres activitats i continguts, així com tècniques i/o instruments que durant el procés es considera pertinent per adequar la implementació del projecte d'intervenció.

Posades en situació les propostes que van estar contemplades per aquest PRAC2, es posen de manifest els objectius específics (PRAC2), per reajustar la proposta inicial: pla d'actuació psicopedagògica (PRAC1); amb el propòsit de definir quina és la finalitat de la tasca i que es pretén aconseguir en tot el procés, així com la temporalització, hores de dedicació a cada fase i intercanvi de documents extrets de la web del departament d'ensenyament (a) *la comunicació i la informació*; b) *la participació concretar necessitats del servei respecte al treball amb les famílies*.

Com a primera aproximació, s'analitza **el context real i actual del centre, per a la recollida d'informació teòrica i pràctica. Com a resultat, s'obté la detecció de les primeres informacions que ens mostren les necessitats i les dificultats a les que s'enfronta: equip- famílies i famílies- escola**; quant a: a) *la comunicació i la informació*; b) *la participació concretar necessitats del servei respecte al treball amb les famílies*.

Criteri de valoració per recollir i així valorar les possibles necessitats i mancances detectades: ens convida a consensuar els primers acords de la metodologia a seguir en el pla de treball, (planificació primeres actuacions, definició d'objectius del procés i temporització del pla de treball).

L'ús dels instruments i/o tècniques ens permeten aconseguir els objectius específics que es pretenen *a priori*.

Per una banda, s'inicia un procés de sensibilització de la comunitat educativa sobre la importància de la implicació de les famílies, amb la finalitat de detectar conjuntament els punts forts i febles per poder prioritzar les línies d'intervenció que constitueixen a millor la participació de les famílies.

Marquen un punt de partida per essencial per a prendre consciència per iniciar processos de reflexió en les sessions d'equip (educatiu-claustre-; directiu-EDA-; AMPA i Consell escolar) imprescindibles per incloure als diferents sectors que configuren la comunitat educativa i fer-los partícips del cercle que inicia un procés de construcció que requereix de tothom.

El treball conjunt entre els equips, suposa les bases per iniciar un procés conscient de reflexió-acció requerit per a esdevenir canvis en la dinàmica educativa que es desenvolupa dins i fora del centre educatiu. Els vincles i les

interaccions que crea el teixit connectiu de la institució educativa de la qual forma part: docents, famílies, alumnes, demanda promoure millores en els processos de comunicació entre la família i l'escola, posant èmfasi en la participació des de la coresponsabilitat dins la comunitat educativa per a la bona entesa.

Disposar d'informació útil extreta de les entrevistes semi estructurades i les reunions formals, informals i dels documents de centre, que ens aporta les dades necessàries per saber com funciona la institució educativa, quina dinàmica desenvolupa i com s'organitza el centre. Quins són els eixos que sustenten el projecte educatiu, com es concreta les línies d'actuació dels que seria el PEC, basat en l'educació en valors i l'Escola Plurilingüe.

Es valora positivament la implicació i el compromís dels agents involucrats, així com l'interès per a generar canvis de millora. Es percep que l'equip directiu està engrescat, obert a l'escolta i a valorar propostes i suggeriments que van sorgint. Així ho transmet a tot l'equip que el predisposa positivament i li atorga al projecte el valor que es mereix, donant-li un lloc com a projecte de centre en procés de construcció conjunta, granet a granet a partir d'un procés de reflexió-acció com a engranatge de funcionament.

L'actitud és crucial per esdevenir canvis en la dinàmica, la cultura i l'organització del centre del centre educatiu per a esdevenir un procés.

▪ **FASE 2: DIAGNÒSI. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ENFOCAMENT.**

Aquesta fase requereix força recerca documental i bibliogràfica per a possibilitar una ajustada fonamentació i enfocament de la intervenció, tot integrant coneixements previs ja adquirits i d'altres de nous, necessaris per ajustar els coneixements contextuais, el context d'intervenció, i per aconseguir ajustar-se a la realitat. En definitiva, filar prim quant a l'enfocament i l'adequació de la informació de la qual disposem per anar desenvolupant el projecte.

El procediment seguit per a la diagnosi, ens permet ampliar les possibilitats d'actuació en les següents fases i per a oferir al centre documentació per enriquir la tasca iniciada perquè aquesta se sustenti sobre bases sòlides contextualitzades i amb sentit.

Cal comentar que es dediquen més hores de les contemplades inicialment (fora del centre de l'EAP i el centre educatiu, per a la recerca i la selecció de fonts fiables).

Pel que fa al centre educatiu, es valora positivament la col·laboració i consens de l'equip directiu i educatiu per portar endavant un projecte comú que els defineixi i els faci enfortir els vincles com a equip en què la família és inclosa. Pel que fa a les famílies, es coincideix en la predisposició per treballar plegats incidint en les interaccions que s'estableixen entre el centre educatiu i l'AMPA; se'ls posa en situació i se'ls fa prendre consciència del lloc que ocupen al centre. A més a més, s'intenten recollir i s'expliciten intencions amb punts de connexió per poder treballar plegats (ens ajuda a determinar que entén cada sector l'acció de participar amb finalitats comuns i objectius compartits per a la bona entesa).

Es recullen informacions al voltant de les següents qüestions: *Que espera l'escola de l'AMPA?. L'AMPA de l'escola? Que pot oferir cada sector? Com*

podem millorar la situació en la qual ens trobem? Quins són els punts forts i febles com a centre educatiu? Què podem canviar? Com ens afecta l'entorn en què ens trobem immersos, ens ajuda o ens perjudica? .Procés que obra la capsula de pandora!

Es detecta la confrontació i es donen discrepàncies al respecte, que requereixen de ser gestionades, en avaluar i analitzar la situació del centre (en relació a les situacions comunicatives i participatives que es donen amb les famílies).

L'AMPA, es fa valer d'arguments amb actituds a la defensiva que no ajuden a centrar-se en que fer per millorar, sinó en centrar-se en el problema. Els fa mantenir-se absents durant setmanes, tot i haver arribat a acords amb expectatives de futur.

Es donen coherència en les reflexions que sorgeixen al voltant de la realitat del context i la necessitat detectada, i permet esdevenir petits canvis de millora per a la comunitat educativa en el que tots els agents que la formen hi tenen cabuda, però com a un tot que funciona conjuntament, no de manera compartimentada dins un mateix sistema, sinó com a sistema que encaixa totes les peces per a un funcionament definit i únic.

Les activitats i continguts, al voltant dels instruments i/o tècniques proposades són útils. De les dinàmiques de reflexió sorgeixen interessants qüestions en el treball dels equips claustre i famílies i, s'aconsegueix l'esperat: *a) sensibilitzar de la comunitat educativa; reflexionar per conèixer les necessitats del centre i les prioritats d'intervenció. b) posada en comú per a prendre decisions i acords compartits.*

Anàlisi DAFO amb l'objectiu ajudar en la tria de les estratègies i les accions concretes més adequades, ajustades per elaborar un pla de millora, partint de la diagnosi previ. El DAFO ens permet fer l'anàlisi de situació de la qual partim. Permet determinar quatre variables claus i per tant es fonamenta en la identificació per una banda, de les debilitats (D) i les fortaleces (F) i, de l'altra, de les amenaces (A) i les oportunitats (O) que pot plantejar l'entorn. El centre encara treballa en el document.

▪ **FASE 3: TERCERA FASE: REGISTRE I ANÀLISI**

Es considera la utilitat de les dades i l'anàlisi del buidatge. Aquest procés resulta imprescindible per poder valorar la línia d'enfocament de la intervenció en base a les necessitats detectades. Tantejant dificultats, limitacions, amenaces, així les oportunitats reals de canvi. Reajustant el pla, per donar vitalitat del projecte, flexibilitzar el procés i adaptar el desenvolupament del projecte, en base a les hores disponibles de l'equip (ja que existeixen altres temes a abordar en la vida del centre); contextualitzar els punts febles en els que cal incidir, per a concretar prioritacions en quan a línies d'intervenció i àmbits d'actuació acordats com a eixos de treball.

Es revisen els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació: famílies- escola - família i entre els agents implicats en el procés per tal de fer un anàlisi i ajustar la intervenció psicopedagògica. S'acorda realitzar de moment DIAGNOSI aplicació Escola-família sota la línia d'intervenció de la participació, informació i comunicació i

valorar obrir una altra línia d'intervenció. Mentre ens mantenim a l'espera, ja que l'AMPA es mostra absent, s'acorda contemplar aspectes que es consideren ser tractats en altres línies d'intervenció, per millorar el tractament que se li dona actualment des del centre (acollida i treball de la carta de compromís educatiu, acció tutorial compartida i formació a les famílies).

L'AMPA, en la primera fase, es mostra predisposat al canvi, però a mida que el pla es desenvolupa, no posa gaire de la seva part i es manté al marge, tot i no ser aquest l'acord al que s'arriba en els primers contactes. Es demora, en el retorn dels qüestionaris específics que li pertocaven respondre el seu sector. Ens cal reclamar-los, durant setmanes, sense gaire èxit.

Cal destacar que la predisposició de l'AMPA, va estar positiva en l'acolliment del projecte però en el punt en el que ens trobem, tenim dificultats per poder tenir la informació necessària per a fer un anàlisi de la seva visió de la situació i que ocupa la demanda. Ens fa demorar l'anàlisi i el buidatge i, per tant, poder definir l'enfocament de la intervenció per poder treballar en la concreció d'accions ajustades a la informació extreta i tenint en compte la veu de l'AMPA. Tot i així, no es perd el ritme i es segueix treballant i redefinint la primera línia d'intervenció de la qual partíem i ens qüestionàvem inicialment: *la participació, la informació i la comunicació*.

Els instruments i les tècniques utilitzades s'adeqüen per aconseguir coherència i continuïtat entre les diferents accions que es dissenyaran acord amb en els tres àmbits actuació (centre, aula i entorn) en les línies d'intervenció prioritzades acord a la realitat complexa a la que s'enfronta la comunitat educativa. Sota el criteri de concretar l'enfocament de la línia d'intervenció que es durà a terme a partir de les necessitats detectades: punt de partida per encarar la fase 4.

Es pretén contemplar el reajustament de l'enfocament per possibilitar l'adequació de les propostes de millora per a la concreció i el disseny en la següent fase.

Sota el criteri de revisar els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació: famílies- escola - família i, entre els agents implicats, es realitza un buidatge de les dades extretes de la recollida i interpretació de dades mitjançant gràfics i quadres resum en el marc Escola i Família. Junts, que fonamenta el procés de reflexió -acció de les fases 2 i 3 i el tractament de la *a) comunicació i informació que rep la família de l'escola i a l'inrevés; b) participació de la família a l'escola;* a diferents nivells – institucional, aula i alumne, entorn-. (Veure annex 9).

Podem extreure del procés d'aquesta fase que les relacions que s'estableixen entre la família-escola pot no resultar una tasca fàcil, així ens ho ha corroborat les situacions que s'han hagut de mediar al llarg de la intervenció. Comparteixo la idea de Santos Guerra (1999), quan es refereix a no entendre la distància i confrontament entre pares i mestres, ja que ambdós tenen un objectiu comú. Tanmateix, la majoria d'estudis afirmen que la iniciativa i la responsabilitat per promoure la participació ha de ser de l'escola. En aquest sentit, Soler Prats (2004) afirma que és l'escola la responsable de facilitar la comunicació activa a tots nivells, tot fomentant un clima de confiança i una actitud acollidora i oberta a la col·laboració. En la mateixa línia es pot afirmar que el paper dels equips directius,

sol ser determinant per tal d'incentivar, impulsar i coordinar iniciatives actuacions de relació família-escola, a tots els nivells, però els pares i mares també han d'assumir la seva part de responsabilitat i entendre que les aportacions al sistema i la seva participació són fonamentals per a millorar la qualitat educativa. En definitiva, tots els agents han de posar de la seva part, però un dels sectors desestabilitza l'equilibri per avançar plegats i, per tant cal atorgar importància a la idea d'anar tots i totes a una. Com a repte conjunt!

S'extreuen conclusions interessant al voltant de les dades extretes que determinen les influències en la participació de les famílies al centre educatiu (factors intra i extra centre). Així com els obstacles i dificultats que no la faciliten i, per tant, limiten la participació en el si de la institució escolar i que poden esdevenir situacions o fets que condicionen la percepció de les famílies respecte a l'escola, respecte a les activitats que es realitzen en aquesta i respecte als mestres. Se'n requereix d'una actuació estratègica per encarar-les.

- **FASE 4: PROPOSTES DE MILLORA. DISSENY D'ACCIONS CONCRETES. PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE ESCOLA-FAMÍLIA. FEM CAMÍ JUNTS!**

Es considera l'adequació de les propostes de millora, criteris i estratègies per a la viabilitat de la concreció i disseny, per a la implementació i la continuïtat del projecte.

Sobre la base de consolidar punts forts i minimitzar punts febles es desprèn com a resultat, la definició de propostes de millora del que ja es contempla al PEC, ahora dissenyar la concreció de les accions que definirà i esdevindrà canvis en la comunitat educativa. En el pla inicial es contemplaven abordar la concreció següent: (*Què? Actuacions i propostes; Qui? Agents implicats; Com? Metodologia; Quan: Temporització*, per a l'elaboració del projecte "FAMÍLIA-ESCOLA. FEM CAMÍ JUNTS". Quant a:

a) *Participació i informació i comunicació.*

Però s'acorda abordar amb la meua intervenció el *Què? ACTUACIONS CONCRETES*. I, durant el transcurs del curs (2016-2017), concretar el *Com? Recursos i estratègies; el Qui? Responsables. Agents implicats i el Quan? Temporització*. Ja que també caldrà contemplar com a línia d'enfocament:

b) *L'acollida a les famílies, així com fer un tractament especial en la proposta d'engegar amb l'AMPA, la iniciativa d'encarar la formació a les famílies conjuntament.* (Veure annex 11).

Es concreten les actuacions previstes, necessàries per esdevenir canvis i elaborar projecte comú en el qual la coresponsabilitat: centre i família, esdevinguin pilars fonamentals.

L'escola dedica esforços per a incrementar els processos comunicatius amb les famílies i per a promoure la seva participació, oberts a crear un ambient comunicatiu i col·laboratiu, de consens i compromís, amb actituds abordables des d'una perspectiva dinàmica i interactiva. Amb l'objectiu d'esdevenir actuacions coherents perquè així es traslladi en una relació sana i positiva amb les famílies des del respecte, l'acceptació de rols i la confiança. Però tot i no trobar, a resposta de tots els membres de la comunitat educativa, principalment dels representants dels pares i mares (AMPA), es considera seguir pel dret amb el compromís,

d'avançar i treballar en minimitzar els punts febles i consolidar punts forts amb l'objectiu de millorar la pràctica educativa, l'organització i funcionament, pel que fa a la cultura de centre.

Considerem i, la idea és compartida, tot i el desconcert dels equips, que per a aconseguir aquests propòsits de responsabilitat compartida amb l'AMPA, cal un canvi de mirada i atorgar-li al projecte la importància que es mereix.

Els instruments i/o les tècniques han requerit recerca específica per concretar les actuacions previstes, cercar recursos, adquirir estratègies per al disseny d'una proposta metodològica adequades, resultat de la diagnosi i la detecció de necessitats. S'acorda treballar-hi durant tot el curs 2016-2017 amb temps de previsió per a treballar enguany i fer de l'esborrany un document inclòs al Projecte Educatiu de Centre, per implantar-ho en el 2017-2018.

▪ **FASE 5: AVALUACIONS I CONCLUSIONS.**

En global, totes les fases requereixen de reflexió i recerca documental i bibliogràfica per encarar cada procés portat a terme en l'execució de cada fase com a previ, per desenvolupar les tasques requerides, contextualitzades i ajustades.

En aquesta fase, en concret es considera l'acompliment dels d'objectius proposats, així com, a cada fase, l'adequació de les activitats realitzades amb els objectius i la temporització realitzada a la fase I i les possibles propostes de millora.

Tanmateix, el grau de satisfacció i implicació dels agents participants al projecte, el grau de coherència de les conclusions extretes, la continuïtat del projecte i el grau de satisfacció en l'orientació i l'assessorament al centre.

Aquesta fase, ens serveix com a eina avaluativa, ja que permet revisar tot el procés portat a terme, així com l'avaluació conjunta del procés de la intervenció psicopedagògica i extreure conclusions conjuntes amb el centre i l'EAP amb la finalitat de valorar les possibilitats d'implantació i continuïtat del projecte. Per tal de deixar constància, és posa a l'abast del centre una enquesta en línia (elaboració pròpia), per plasmar l'avaluació de tot el procés d'intervenció psicopedagògica.

Es considera l'avaluació del procés tan important com la del resultat. El grau de satisfacció és acord a les expectatives inicials inclús més altes a les esperades. La intervenció psicopedagògica, com a projecte del PRACTICUM, ha estat molt interessant i profitosa tan pel centre, com l'EAP i per a mi com a estudiant i futura psicopedagoga.

A continuació, de manera més extensa, s'exposen les conclusions extretes de tot el procés portat a terme en la intervenció psicopedagògica en forma de projecte vinculat al PRÀCTICUM.

7. Conclusions.

En la posada en pràctica del projecte, durant el període del **PRAC2**, l'àmbit d'intervenció en el que he estat immersa m'ha ofert l'oportunitat de viure de primera mà, quina és la missió del psicopedagog de l'EAP en la seva intervenció en el centre educatiu i que preval en la triangulació de l'atenció als centres educatius, a l'alumnat i a les seves famílies, i a l'atenció i intervenció sector.

N'extrec una valoració positiva i enriquidora, d'aprenentatge significatiu, nodrit d'un procés de reflexió-acció-reflexió sobre la pròpia pràctica i, que consolida l'adquisició de les competències professionals, -especialment durant el Pràcticum-, gràcies a la posada en pràctica dels coneixements adquirits al llarg de les assignatures (coneixements previs), alhora adquirint de nous i permetent-me així, connectar la pràctica des de l'experiència (context real) amb la teoria. Com a **procés constructiu, propi de la investigació -acció i que em capaciten per exercir la tasca com a futura psicopedagoga.**

El període ha assumit un **apropament a situacions diverses, per donar cabuda a la demanda, contextualitzada i ajustada a la realitat.** Que ha suposat la cerca d'estratègies per fer front a les dificultats sorgides en el procés, (reajustant el pla), tenint en compte les peculiaritats del context i, que han requerit de procediments concrets i específics en cada sessió per assegurar la continuïtat de la intervenció.

En definitiva, esdevenir una anàlisi global de les diferents tasques i dificultats a les que s'enfronta el psicopedagog dins l'àmbit en el que se situa en els tres moments fonamentals en la construcció conjunta del context d'assessorament.

La coherència esdevinguda, és el resultat del **treball en xarxa i del desenvolupament de tasques i funcions, de mètodes i tècniques psicopedagògiques** pensades per abordar processos pensats en oferir les condicions adequades per tal de dissenyar propostes de millora des de la concreció d'accions previstes per a la implantació (a curt termini), dins del PEC

La meua intervenció com a psicopedagoga de l'EAP ha resultat com a **professional actiu i dinàmic, que crea contextos l'assessorament amb la resta d'agents educatius, des del treball en xarxa i des d'una perspectiva sistèmica;** per tal de representar i definir conjuntament el problema, avaluar els factors i contextos en els quals es desenvolupa, planificar conjuntament la intervenció, executar la intervenció, realitzar el seguiment i l'avaluació conjunta del procés.

Alhora, com a **professional estratègic, sistèmic i competent amb funcions pròpies del rol del psicopedagog de l'EAP,** i específiques acord amb context de l'àmbit d'intervenció psicopedagògica en la qual es centra la meua tasca; **rol d'assessor i guia, integrador, generador de canvis des d'un procés de reflexió-acció-reflexió del agents implicat i de l'anàlisi de les dinàmiques institucionals que es deriven de les particularitats de l'àmbit.**

Tal com exposa, Parellada (2004): **docents, alumnes, famílies i entorn no es poden considerar com a entitats separades.** Des de la perspectiva de la

interdependència, **els quatre agents ens un tot global**, centre educatiu es compon dels quatre i, per tant, la seva naturalesa, és a dir, la seva essència, està determinada alhora per aquests quatre elements i per les seves interaccions o no interaccions mútues.

En definitiva, **part del conjunt d'agents actius**, que adopta l'**assessorament psicopedagògic des d'una perspectiva professional i constructivista** i que esdevenen essencial per al desenvolupament òptim de la intervenció portada a terme. Així com, de les tasques desenvolupades conjuntament amb l'equip de docents, l'equip directiu, altres agents i serveis educatius, que han esdevingut la sensibilització dels processos reflexius dels implicats, com a pròpia descoberta i des de concepcions noves i obertes al canvi.

De manera que, el desenvolupament del projecte, s'ha esdevingut com a repte de crear una **cultura avaluativa de centre, des de la reflexió de la praxi, útil com a estratègia de canvi i millora**,. Com a procés de diàleg i comprensió situat en l' àmbit organitzatiu i, des de la **creació d'un context de treball coresponsable des de la col·laboració amb els agents implicats en la intervenció, amb intencionalitat educativa i específica entre tots els agents responsables en la pràctica de la intervenció** sempre contextualitzada i documentada, des del marc teòric, normatiu i legislatiu.

De manera que, amb el desenvolupament d'aquest pla s'ha procurat crear un **context coherent, ajustat, pràctic, flexible, obert, prioritari i factible 100%**. Així doncs, les necessitats que hi ha en les pràctiques professionals en educació, tant les individuals com les d'equip, es troben sotmeses a exigències de reconsideració i millora, com també de coordinació i ajustament a les condicions canviants de l'entorn, i que només poden ser abordables mitjançant un procés d'avaluació interna que sigui capaç d'incrementar la reflexió i la presa de decisions per part dels propis docents. Esdevé, doncs, una responsabilitat, amb la participació dels seus òrgans de govern, de coordinació i dels diversos sectors de la comunitat educativa. Tal com compta la intervenció portada a terme, orientada en proporcionar al centre elements i eines de reflexió sobre la pròpia praxi, per poder prendre decisions de millora sobre l'organització i gestió en quant a la informació, la comunicació i la participació amb les famílies, des d'un procés de reflexió conscient, sistemàtica, rigorosa i pública sobre el valor educatiu de les pràctiques professionals que es desenvolupen en un marc institucional (M.A. Santos Guerra, 1993).

Com a propostes de millora proposo **contemplar la difusió** de les pràctiques i de les conclusions extretes, estendre-les a la comunitat educativa i a les xarxes d'entorn municipal.

També **ampliar la mostra participativa del sector famílies i incloure a la xarxa educativa d'entorn del municipi**.

alhora, **dedicar més sessions per al treball de sensibilització i d'estudi de la demanda, des dels equips** (educatiu, serveis educatius, xarxa d'entorn i famílies), no només des de la direcció i l'EAP, per altra banda, crear més espais per al treball amb els equips, més temps per compartir i repensar la pràctica, dedicar-hi més sessions amb la disponibilitat 100% dels agents.

Tanmateix contemplant la durada del pràcticum i la pressió de les responsabilitats internes, pròpies de la dinàmica docent i escolar, fet que condiciona el ritme a seguir i el temps a dedicar en les sessions, comporta un sobre esforç, sense descans, d'atenció i disponibilitat a tot el que sorgeix sense perdre res de vista. Una proposta en aquest sentit, seria que a nivell intern, els equips gestionessin més i millor el temps i aprendre a prioritzar el temps de manera eficient i amb qualitat.

Com a proposta de continuïtat, es contempla que aquesta intervenció psicopedagògica, es pugui traslladar a altres centres del municipi, i que pot suposar un procés des del diagnòstic i la detecció de necessitats, acord a la peculiaritat de cada centre, per tal de generar propostes de canvi i encarar nous projectes educatius que situen els centres educatius en la renovació la innovació pedagògica i possibilitar la creació de xarxes de treball entre els centres educatius com a fonamentació de bones pràctiques i com a estratègia de millora i canvi. Esdevé imprescindible la predisposició al canvi i la no resistència a aquest.

Millorar els processos de comunicació entre la família i l'escola. La participació des de la coresponsabilitat dins la comunitat educativa. **Tot un repte!**

8. Bibliografia.

☑ UOC

La Guia del Pràcticum:

Ha estat un suport útil per al desenvolupament del Pràcticum I, ja que ha estat un recurs que ha ajudat a reflexionar i planificar la tria del pla d'actuació psicopedagògica.

- Espasa, A; Mayordomo, R. M; Estañan, S; Puig, I; Miquel, E; Vilar, J; Pagès, A. Guia del Pràcticum de Psicopedagogía Pràcticum I i Pràcticum II. Universitat Oberta de Catalunya

Els mòduls de l'assignatura:

-*Models d'orientació i intervenció psicopedagògica* proporciona models en base a una perspectiva de treball col·laboratiu i participatiu, l'assessor com a agent educatiu, sota una perspectiva constructivista.

- Monereo, Carles (Coord.) (2003). *Models d'orientació i intervenció psicopedagògica*. Barcelona: UOC.
- Pozo Municio, J. I; del Puy Perez Echevarría, M; Sánchez Miguel, E; Pérez Cabaní, M. L; Carretero Torres, R. (2003). *Competències professionals de l'assessor pedagògic*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Castelló, M., Luque, A., Jimenez, I., Monereo, C., Lago, R (2003). *Funcions i àmbits d'intervenció de l'assessor psicopedagògic en les diferents etapes educatives*. Barcelona: UOC.

-*Entorn social i familiar i intervenció psicopedagògica* per tal de considerar la importància de la intervenció psicoeducativa centrada en el context familiar i l'entorn social des d'una perspectiva sistèmica.

- Giné, C. El paper de la família i l'entorn microcultural en els processos d'integració. Barcelona UOC.
- Vila, I. Família i comunitat: una perspectiva psicoeducativa. Barcelona. UOC.
- Vila, I. La intervenció psicoeducativa en el context familiar. Barcelona. UOC.
- Vila, I. *Intervenció psicoeducativa en l'entorn social*. Barcelona. UOC.
- Alipio Sánchez Vidal. *Psicologia comunitaria: Origen, concepto y características*. Departamento de Psicología Social. Universidad de Barcelona.
- Dowling, E.; Osborne, E. (Comps.) (1996) *Familia y escuela: una aproximación conjunta y sistémica a los problemas infantiles*. Barcelona. Paidós.
- Martí, J. i Díez, A. *Relació alumnat-família-escola basada en la col·laboració*. UOC. Barcelona.

-Mètodes investigació educació ens acostava a diferents enfocaments, mètodes i àmbits de la recerca psicopedagògica.

- Mateo, A, Vidal. M.C. Mètodes d'investigació en educació. Arnal, J. (2012). *Metodologies de la investigació educativa*. UOC. Barcelona.
- Mateo, A, Vidal. M.C. Mètodes d'investigació en educació. Sans, A. (2010). *La investigació d'enfocament experimental. Annex 1: Anàlisi de la*

investigació del professor: Los efectos del entrenamiento de toma de decisiones a través del modelo 'DECIDES'. UOC. Barcelona.

- Mateo, A, Vidal. M.C. Metodes d'investigació en educació. Bartolomé, M. *Metodología cualitativa orientada cap al canvi i la presa de decisions. Annex 7: Modelos de evaluación externa en la eficacia de los centros educativos. UOC. Barcelona.*
 - De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú . Departament d'Ensenyament.
 - E. Bassedas, J. Bonals, M. Gener, R. Grau, T. Huguet, R. Lledó, P. Martí, A. Masegosa, A. Mateu, M. Pina, M. Sánchez, P. Sanlorien, R.M. Securún, M. Seguer, R. Vilana, M. Vilella. (2000). *L'assessorament psicopedagògic a Catalunya: Trajectòria dels equips d'assessorament psicopedagògics. Barcelona: Graó.*
 - Lago i Onrubia (2008). *Assessorament psicopedagògic i millora de la pràctica educativa. Vic: EUMO.*
 - Huguet Comelles, T.: *El asesoramiento psicopedagógico y la colaboración entre la familia i el centro educativo. cap.5 (pp. 127-147) a Monereo i Solé (coords.): El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista. Madrid. Alianza Ed. 1996.*
 - Dowling, E.; Osborne, E. (Comps.) (1996) *Familia y escuela: una aproximación conjunta y sistémica a los problemas infantiles. Barcelona. Paidós.*
 - Barudy, J. (2005), *Familiaridad y competencias: el desafío de ser padres. A: Barudy, J. i Dantagnan, M. Los buenos tratos a la infancia. Parentalidad, apego y resiliencia. Gedisa. Barcelona*
 - Palacios, J. (1999), *La familia como contexto de desarrollo humano. Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Sevilla. Sevilla.*
 - Martín, E., i Mauri, T. (2011). *La atención a la diversidad en la escuela inclusiva, A E. Martín y T. Mauri (Coords). Orientación educativa: atención a la diversidad y escuela inclusiva. (pp. 29-47). Barcelona: GRAO-Ministerio de Educación.*
 - Pujolas, P. i Lago, J.R. (2011). *El asesoramiento para el aprendizaje cooperativo en la escuela A E. Martín y J. Onrubia (coords). Orientación educativa: procesos de innovación y mejora de la enseñanza. (pp. 11-32). Barcelona: GRAO-Ministerio de Educación.*
 - Huguet, T. (1996) *El asesoramiento psicopedagógico y la colaboración entre la familia y el centro educativo a MONEREO, C, i SOLÉ, I. (coord.) El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista, Alianza Ed., Madrid*
 - Vila, I. (2001) *Entrevista amb I. Vila: Les relacions família-escola i la intervenció psicopedagògica a Àmbits núm. 1 Gener, Barcelona*
- INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ. ESCOLA-FAMÍLIA.**
- Comellas, M.J. (2009) *Família i escola: compartir l'educació. Barcelona. Editorial Graó.*

- Capítols 3, 4, i 8. Reflexió sobre quin és i com hauria de ser el paper de les famílies en l'educació dels fills i aprofundeix en els mecanismes de participació per afavorir la coherència.
- Collet, J., Tort, A (2011) Famílies, escola i èxit. Fundació Jaume Bofill.
 - Capítol 2: debat sobre els vincles entre els docents i les famílies per aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.
- Guia de recursos web per a comunicar-se amb les famílies. Departament d'Ensenyament.
 - Guia de programes i plataformes web per utilitzar en la comunicació de les famílies amb l'escola.
- Models de qüestionaris sobre la participació de les famílies. Informe Parent involvement in schools. Best practice briefs (2004). La Outreach University de Michigan.
 - Es proposen diversos qüestionaris per millorar la informació i comunicació que es dona a les famílies
 - Qüestionaris per a que el centre educatiu encari la reflexió sobre la participació de les famílies
- Famílies amb veu. Fundació Jaume Bofill.
 - Projecte promogut conjuntament per aquesta Fundació i per les principals federacions d'AMPA de Catalunya, es destaca l'objectiu d'incrementar la implicació de les famílies amb l'escola fent sentir la seva veu través de les AMPA, dels consells escolars, consells municipals...
- Sainz, Nicolás i altres. Entrevista familiar en la escuela. Ed. Piràmide.
 - Enfoca: a) l'entrevista com a eina més poderoses pel professorat per aconseguir que les famílies siguin aliades en el procés educatiu dels fills. B) estratègies per superar els problemes que puguin sorgir en les entrevistes familiars a l'hora d'aconseguir la col·laboració de les famílies
- Família i Escola. Junts x l'Educació. Departament d'Ensenyament.
- Eina de sensibilització per a l'elaboració del Projecte "Escola i Família" . Departament d'Ensenyament.
 - Aplicació web que ofereix informacions, orientacions i recursos a les famílies sobre l'escolaritat i els processos educatius dels fills.
- Recursos Bones Pràctiques. XTEC. Departament d'Ensenyament.
 - Espai XTEC amb orientacions i un model de fitxa per fer arribar les bones pràctiques que es desenvolupen en els centres educatius en relació a la implicació i participació de les famílies.
- Alfonso, C i altres (2006) La participación de los padres y las madres en la escuela. Barcelona. Editorial Graó. Es presenta una selecció de textos que introdueixen elements d'anàlisi i reflexió sobre la comunicació entre les famílies i l'escola.
 - Capítols 2 i 3: "La comunicació con las familias" i "conectar con las familias".
- Baró, T. (2012) La gran guía del lenguaje no verbal. Barcelona. Ediciones Paidós.
 - Coneixements bàsics de la comunicació no verbal. Es proposen exercicis per millorar aquesta competència comunicativa.

- Garreta, J. i altres (2007). La relación familia-escuela. Edicions de la Universitat de Lleida. Articles de diferents autors que aporten reflexions sobre com hauria de ser la relació família-escola.
- Albaladejo, M (2010) Com dir-ho. Entrevistes eficaces en l'àmbit educatiu. Barcelona. Editorial Graó.
 - Suggestiments per conduir amb èxit les entrevistes amb les famílies (entrevistes, seguiment dels alumnes, comunicació amb les famílies, etc).
- Sainz, Nicolás i altres. Entrevista familiar en la escuela: pautas concretas. Ed. Piràmide.
 - Eines pel professorat per aconseguir que les famílies siguin aliades en el procés educatiu dels fills, i estratègies per superar els problemes que puguin sorgir en les entrevistes familiars a l'hora d'aconseguir la col·laboració de les famílies.
- Anna Ramis Assens. (Eumo). Famílies i mestres, entendre'ns per educar. Barcelona: 2016.
 - Anàlisi del context de relació família-escola (*les entrevistes amb els tutors, les entrades i sortides de l'escola, les reunions amb els docents o amb l'AMPA,...*) i es fan propostes de millora a l'abast de tothom amb l'objectiu de construir vincles basats en la confiança i procurar la millor educació per als nens i nenes.
- Marta Comas, Sandra Escapa, Ana Alcantud, Carlos Abellán, (equip de recerca). El potencial de les famílies per canviar l'escola. Enquesta del projecte "Famílies amb veu" a les AMPA . Fundació Jaume Bofill. 2013.
 - Es presenten les conclusions de la recerca, amb l'objectiu conèixer i enfortir el moviment de pares i mares que s'organitzen en relació amb l'escola per tal que el seu lideratge esdevingui puntal en la millora del sistema educatiu.
- Planas Sisquella, M. (2005). La col·laboració escola-família des d' una perspectiva sistemàtica-relacional. Àmbits de psicopedagogia: revista catalana de psicopedagogia i educació, 14, págs. 39-44.
- ABELLÓ. L i altres (2007). *Un acuerdo para la convivencia escolar*. El País.com
 - La millora de la convivència escolar comença per la responsabilitat compartida de tots els membres de la comunitat educativa, implicats directament o indirectament en l'educació. Per això, és necessari fomentar la col·laboració família-escola perquè tant pares com professors disposin de més informació sobre els menors i sàpiguen així preveure els problemes de convivència que puguin sorgir.
- Cardona, Romeo, V. (2010). *Relacions de la família amb l'escola*
 - Es destaquen tres punts importants per assolir una bona Concordança entre pares, professors i alumnes: confiança en els tutors, participació a l'escola i la implicació tant del pare com de la mare en l'educació dels fills.
- Moreno Oliver, F. X (2009). *El binomi família-escola*.
 - S'explicita en els tres contextos: família, entorn social de relació i

escola en que ve determinada l'educació dels fills i filles. La qualitat d'aquests contextos influirà de manera significativa en el procés educatiu. Edu21.

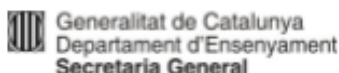
☑ **PEDAGOGIA SISTÈMICA**

- Travesset, M. La pedagogia sistèmica. Fundamentos y práctica. Barcelona. Ed. Graó.
- Travesser, M. *Un nuevo marco para orientar respuestas a las dinámicas sociales: el paradigma de la complejidad*. Revista Investigación en la Escuela” n.53 del 2004, de J. Bonil, N. Sanmartí, C. Tomás, R. M. Pujol de la UAB (Sant Cugat 2005).
- Bonill, J. [et al.]. «El diálogo disciplinar, un camino necesario para avanzar hacia la complejidad». A: Investigación en la escuela. Sevilla: Díada, 2004, p. 83-97. — «Un nuevo marco para dar respuesta a las dinámicas sociales: el paradigma de la complejidad». A: Investigación en la escuela. Sevilla: Díada, 2004b, p. 5-19.
- Amela, M. , Pérez,M.J., Torres, N. (2010). La xarxa territorial: una oportunitat per compartir l'educació en comunitat. Revista Educar 45 , 151-162.
- Comella, M. J. (2010). Educar famílies. Les associacions de mares i pares. Característiques, objectius i dificultats. Revista *Educar*, núm. 45 ,117-129.
- Abelló, Planas, L. (2010) La formació de les famílies en el marc de l'escola inclusiva: un repte per a les comunitats d'aprenentatge. Revista *Educar*, núm. 45, 81-98.
- Ferrer, E. Martínez Ortiz, S. (2005).Les comunitats d'aprenentatge. Las comunidades de aprendizaje Revista *Educar*, num.35,71-85.

9. Annexos.

ANNEX 1: DOCUMENTS REFERENTS A LA INSTITUCIÓ.

Resolució de 23 de juny de 2016, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2016-2017. NORMES D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT L' ESCOLA (NOF).

Resolució de 23 de juny de 2016, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2016-2017

L'article 100 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, preveu que l'Administració educativa ha de promoure i fomentar la capacitat de lideratge dels professionals de l'organització i la gestió dels centres educatius i l'oferta de serveis d'assessorament, orientació i suport per a la gestió de la innovació en l'àmbit educatiu, i ha de proposar i adoptar les mesures pertinents a aquests efectes.

El Pla de Govern de l'XI legislatura preveu, en l'àmbit de polítiques educatives, l'objectiu d'aprofundir en l'autonomia dels centres i en el seu treball en xarxa i donar suport als docents per a l'actualització i millora de la seva tasca.

Els documents per a l'organització i la gestió dels centres s'han agrupat en quatre grans àmbits, pensats en clau d'usuari: projecte educatiu de centre, currículum, organització del centre i gestió del centre.

En conseqüència, en virtut de les atribucions que em confereix l'article 16 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,

Resolc:

Primer. Aprovar els documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2016-2017 que s'indiquen a l'annex.

Segon. Els documents es poden consultar a <http://educacio.gencat.cat/portaldecentre> i <http://educacio.gencat.cat/gestiocentre>. Els directors i titulars dels centres n'han d'informar els diferents sectors de la comunitat escolar i han de facilitar-los l'accés a les informacions que s'hi contenen.

Tercer. Per a l'aplicació a l'àmbit de la ciutat de Barcelona, correspon al Consorci d'Educació l'adaptació i el desenvolupament del contingut dels documents.

Barcelona, 23 de juny de 2016

La secretària general

Firmado digitalmente por CPISR-1
C Maria Jesús Mier Albert
Fecha: 2016.06.23 13:34:56 +02'00'

M. Jesús Mier i Albert

Annex. Documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2016-2017

Àmbit del projecte educatiu de centre

- Avaluació de centre
- Convivència i clima escolar
- Documents de gestió del centre
- El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic
- Innovació pedagògica
- Objectius prioritaris del sistema educatiu i projecte educatiu de centre
- Participació de la comunitat educativa
- Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement

Àmbit del currículum

- Cicles de formació professional. Cursos per a l'accés a grau mitjà i a grau superior
- Cicles esportius LOGSE i LOE
- Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària
- Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat
- Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO
- Currículum del primer cicle de l'educació infantil
- Currículum dels ensenyaments d'idiomes
- Ensenyaments artístics superiors
- Ensenyament de la religió
- Ensenyaments de dansa de grau professional
- Ensenyaments de música de grau professional
- Ensenyaments en els centres d'adults
- Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars
- Formació professional en alternança (dual i simple)
- L'educació bàsica als centres d'educació especial
- Programacions i recursos didàctics
- Programes de formació i inserció: desenvolupament i aplicació
- Servei d'assessorament i servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges a la formació professional
- Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa
- Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música
- Títols propis: CFGM d'animació en circ i CFGS en tècniques d'actuació teatral

Àmbit d'organització del centre

- Organització de les llars d'infants
- Organització del temps escolar
- Òrgans unipersonals de direcció i de coordinació
- Personal d'administració i serveis i professionals d'atenció educativa
- Personal docent

- Zones escolars rurals i escoles rurals que no formen part de cap ZER

Àmbit de gestió del centre

- Actuacions del centre en diversos supòsits
- Aspectes específics amb relació als alumnes dels centres d'adults
- Assegurances, reclamacions patrimonials i assistència jurídica al personal
- Formació del personal dels centres educatius
- Gestió del personal d'administració i serveis i dels professionals d'atenció educativa
- Gestió del personal de les llars d'infants
- Gestió del personal docent
- Gestió econòmica, acadèmica i administrativa del centre. Registre d'alumnes
- Implantació de les eines d'administració electrònica
- Prevenció de riscos laborals
- Protecció de dades personals, ús d'imatges, propietat intel·lectual i Internet
- Recollida de dades a efectes estadístics
- Salut escolar en els centres educatius
- Situacions específiques dels alumnes
- Ús social dels centres

ACCIONS QUE ES PORTEN A TERME EN QUAN A LES LÍNIES D'INTERVENCIÓ SEGÜENTS:

A) LA COMUNICACIÓ I LA INFORMACIÓ; B) LA PARTICIPACIÓ CONCRETAR NECESSITATS DEL SERVEI RESPECTE AL TREBALL AMB LES FAMÍLIES. EXPOSADES AL PEC.

a) Comunicació i informació

1. Llibreta viatgera /Llibreteta EPEP
2. Agenda
3. Correus electrònics.
4. Nodes
5. Web
6. Twitter
7. Altres (wassap, espais formals, comissions, trobades amb les famílies*).

*hores lectives i no lectives destinades a l'atenció a les famílies (un dia a la setmana):

- Tutor - família (a petició de la família, tutor i /o alumnes).
- Direcció – família (a petició de la família).

b) Participació

Espais formals de participació (REGULATS)

- 1.Consell escolar.
- 2.AMPA.
- 3.Delegats d'aula

Espais formals de caire pedagògic

- 1.Racons.
- 2.Tallers
- 3.Sortides i acompanyament
- 4.Expert de projecte

Participació famílies NOUINGUDES

Neix d'una necessitat i es converteix en una eina (subvenció d'activitats extraordinàries. Dins projecte comunitat escola.)

- 1.Xerrades de les que hi formen part: escola- mediadora-famílies nouvingudes.
- 2.Tallers català en col·laboració política social
- 3.Trobades individualitzades.

BONES PRÀCTIQUES. PROJECTES DE CENTRE.

Racons de treball. A l'EI i a l'EP (CI), amb la intervenció dels pares i mares.

- Grups de lectura. A l'EP, dos dies per setmana tots els alumnes de l'educació primària es barregen per grups homogenis per al treball de la lectura i promoció entre ells trimestralment.
- **Ep! Ep!**. Treball dels hàbits a l'EI de forma conjunta família-escola.
- **El conte/el cuento.** Treball diferenciat del conte tradicional (català) i del "cuento" com a transmissor de valors (castellà) a l'EI.
- **Educació en valors.** Treball específic d'educació en valors des de P3 a 5è (ICE Universitat de Barcelona) i concretament a 3r i 5è treball de la competència social amb el material d'en Manel Segura i la Margarita Arcas (Universitat de la Laguna - Tenerife).
- **Escola Plurilingüe.** Treball d'àrees no pròpiament lingüístiques en llengua anglesa i castellana.

EIXOS PRINCIPALS DEL PROJECTE EDUCATIU DEL CENTRE.

El document recull de manera breu i concreta les línies d'actuació del que seria el PEC, basat en l'educació en valors i l'Escola Plurilingüe (regula el futur document de l'escola). Constitueixen els elements diferenciadors en què estan basant la constitució progressiva de la tasca de l'escola i del que estan fent participants a tota la comunitat¹¹.

Regula el futur document de l'escola) i quins són els elements diferenciadors en els que es basa la constitució progressiva de la tasca de l'escola i del que estan fent partícips a tota la comunitat.

- *“Es considera es consideren com a part integrada en el eixit educatiu, comunitari i social del l'entorn més proper.*
- *2. Entendre l'escola com a lloc on mestres i famílies “ensenyem a ser”, des de:*
- *Emocions, justícia, llibertat de criteri, respecte a la diferència i a la diversitat, exigència a un mateix, valors de l'esforç individual i col·lectiu, cooperació i solidaritat.*
- *Reivindicar la participació i el valor dels pares i mares com a element indispensables en el fet de “fer escola” i educar.”*

ANNEX 2: QÜESTIONARI ESPECÍFIC, EINA DE SENSIBILITZACIÓ PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE "ESCOLA I FAMILIA", PER A CADA SECTOR DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I ESCOLAR. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT.

ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS

A. Professorat

- Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions de la taula.
- Valora el grau d'importància de les afirmacions per potenciar la coresponsabilitat entre escola i família i aconseguir l'èxit educatiu.
- Completa les activitats proposades.

AFIRMACIONS	Gens	Poc	Bastant	Molt
1. Cuidem curosament l'ambientació del centre: l'entrada, els passadissos, els rètols, els espais d'espera, etc.	1	2	3	4
2. Els docents donem un tracte afable a les famílies per tal que se sentin acollides. Tenim pautes, estratègies i models de comunicació verbal i no verbal que la faciliten.	1	2	3	4
3. Al centre promovem la participació de l'AMPA en els processos d'acollida a les famílies.	1	2	3	4
4. Utilitzem els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per implicar les famílies en el seguiment i millora del rendiment acadèmic dels fills.	1	2	3	4
5. Posem a l'abast de les famílies orientacions que afavoreixin l'acompanyament escolar a casa.	1	2	3	4
6. Disposem d'espais i canals de comunicació bidireccionals que permeten a les famílies rebre informació i expressar la seva opinió.	1	2	3	4
7. Utilitzem diferents mitjans de comunicació per fer arribar les convocatòries de reunions i entrevistes (trucades telefòniques, agenda, traductor...) per aconseguir que les famílies assisteixin.	1	2	3	4
8. Els tutors ofereixen espais i activitats d'aula en els que poden participar les famílies (grups interactius, racons, projectes compartits...)	1	2	3	4
9. El centre proposa, conjuntament amb l'AMPA, accions que milloren la participació i la implicació de les famílies en la vida del centre.	1	2	3	4
10. Promovem la formació de les famílies per estimular la seva implicació en l'acompanyament escolar dels fills.	1	2	3	4
11. Els tutors fomenten la relació entre pares i mares dels alumnes d'una mateixa classe, cicle o etapa i impulsen actuacions que facilitin la formació entre iguals.	1	2	3	4

INDIVIDUALMENT

- Un cop detectats els punts febles (gens, poc), anota per ordre de prioritats les tres afirmacions que consideres cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN PETIT GRUP

- Compartiu les afirmacions que heu escollit individualment. Anoteu per ordre de prioritats les tres que, conjuntament, considereu que cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN GRAN GRUP

- Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar:

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

- Observeu la taula següent on s'associen les afirmacions proposades amb les línies d'intervenció.

Afirmacions proposades	Línies d'intervenció
1, 2, 3	Acollida a les famílies
4	Carta de compromís educatiu
5	Acció tutorial compartida
6, 7	Informació i comunicació
8, 9	Participació
10, 11	Formació per a famílies

- Prioritzeu les línies d'intervenció que cal treballar d'acord amb la detecció de punts febles que heu fet (les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar).

Línies d'intervenció

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS
B. AMPA

- Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions de la taula.
- Valora el grau d'importància de les afirmacions per potenciar la coresponsabilitat entre escola i família i aconseguir l'èxit educatiu (gens, poc, bastant, molt).
- Completa les activitats proposades.

AFIRMACIONS	Gens	Poc	Bastant	Molt
1. Ens coordinem amb el centre i participem en els processos d'acollida a les noves famílies.	1	2	3	4
2. L'assemblea d'inici de curs, a més de ser un espai de participació, també és un espai d'acollida per a les famílies que s'incorporen al centre.	1	2	3	4
3. Fem accions per sensibilitzar les famílies sobre la importància de conèixer i comprometre'ns amb els continguts comuns de la carta de compromís educatiu.	1	2	3	4
4. Participem en l'elaboració dels continguts comuns de la carta de compromís educatiu del centre.	1	2	3	4
5. Fem accions per sensibilitzar les famílies sobre la importància dels continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu.	1	2	3	4
6. Facilem recursos a les famílies perquè puguin assistir a les reunions de classe i a les entrevistes amb el tutor (serveis de monitoratge pels fills...).	1	2	3	4
7. Facilem la relació entre els monitors de les activitats extraescolars que organitzem i les famílies dels alumnes.	1	2	3	4
8. Establim canals de comunicació amb les famílies, tant per donar informacions com per recollir propostes i opinions.	1	2	3	4
9. Recollim les propostes o inquietuds de les famílies per portar-les al Consell Escolar, alhora que informem a les famílies dels acords que es prenen en aquestes reunions.	1	2	3	4
10. Col·laborem amb els docents per establir xarxes de suport entre famílies (famílies delegades, famílies guia...)	1	2	3	4
11. Participem en projectes educatius del centre o de l'entorn proper.	1	2	3	4
12. Participem en les activitats de coordinació entre les diferents AMPA d'un territori.	1	2	3	4
13. Organitzem activitats de formació per a pares i mares.	1	2	3	4
14. Tenim en compte els interessos de les famílies del centre a l'hora de plantejar accions formatives.	1	2	3	4

INDIVIDUALMENT

- Un cop detectats els punts febles (gens, poc), anota per ordre de prioritats les tres afirmacions que consideres cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN PETIT GRUP

- Compartiu les afirmacions que heu escollit individualment. Anoteu per ordre de prioritats les tres que, conjuntament, considereu que cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN GRAN GRUP

- Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar:

1a.....
.....

2a.....
.....

3a.....
.....

Observacions i comentaris:

- Observeu la taula següent on s'associen les afirmacions proposades amb les línies d'intervenció.

Afirmacions proposades	Línies d'intervenció
1, 2	Acollida a les famílies
3, 4, 5	Carta de compromís educatiu
6, 7	Acció tutorial compartida
8, 9	Informació i comunicació
10, 11, 12	Participació
13, 14	Formació per a famílies

- Prioritzeu les línies d'intervenció que cal treballar d'acord amb la detecció de punts febles que heu fet (les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar).

Línies d'intervenció

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS
C. Famílies

- Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions de la taula.
- Valora el grau d'importància de les afirmacions per potenciar la coresponsabilitat entre escola i família i aconseguir l'èxit educatiu (gens, poc, bastant, molt).
- Completa les activitats proposades.

AFIRMACIONS	Gens	Poc	Bastant	Molt
1. La reunió d'inici de curs, a més de ser informativa també és un espai d'acolliment, participació i integració per a les famílies.	1	2	3	4
2. Els compromisos específics de la carta de compromís educatiu que acordem amb el tutor ens serveixen per fer un seguiment conjunt dels nostres fills i comprometre'ns en la millora el seu procés escolar.	1	2	3	4
3. El tutor ens orienta respecte la participació dels nostres fills en activitats de lleure educatiu i cultural organitzades per les entitats de l'entorn.	1	2	3	4
4. Coneixem i utilitzem els canals de comunicació que proposa el centre escolar, tant per rebre informació com per expressar opinions.	1	2	3	4
5. En el centre existeixen xarxes de suport entre famílies (famílies delegades, famílies guia...).	1	2	3	4
6. Participem en activitats d'aula obertes a les famílies (grups interactius, racons, projectes compartits, etc.).	1	2	3	4
7. Existeixen espais perquè les famílies participem en projectes educatius del centre escolar o del nostre entorn proper.	1	2	3	4
8. Existeixen espais perquè les famílies participem en projectes educatius del nostre entorn proper.	1	2	3	4
9. La formació a pares i mares organitzada al centre dels nostres fills respon als nostres interessos.	1	2	3	4
10. Les famílies participem en l'organització d'activitats de formació per a pares i mares.	1	2	3	4

INDIVIDUALMENT

- Un cop detectats els punts febles (gens, poc), anota per ordre de prioritats les tres afirmacions que consideres cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN PETIT GRUP

- Compartiu les afirmacions que heu escollit individualment. Anoteu per ordre de prioritats les tres que, conjuntament, considereu que cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN GRAN GRUP

- Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar:

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

- Observeu la taula següent on s'associen les afirmacions proposades amb les línies d'intervenció.

Afirmacions proposades	Línies d'intervenció
1	Acollida a les famílies
2	Carta de compromís educatiu
3	Acció tutorial compartida
4	Informació i comunicació
5, 6, 7, 8	Participació
9, 10	Formació per a famílies

- Prioritzeu les línies d'intervenció que cal treballar d'acord amb la detecció de punts febles que heu fet (les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar).

Línies d'intervenció

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS
F. Serveis educatius (EAP, LIC, CRP)

- Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions de la taula.
- Valora el grau d'importància de les afirmacions per potenciar la coresponsabilitat entre escola i família i aconseguir l'èxit educatiu (gens, poc, bastant, molt).
- Completa les activitats proposades.

AFIRMACIONS	Gens	Poc	Bastant	Molt
1. Orientem els centres en el procés d'acollida a les famílies.	1	2	3	4
2. Assessoram el centre en l'elaboració del Pla d'Acollida per a famílies.	1	2	3	4
3. Facilitem models de cartes de compromís educatiu i de continguts específics addicionals als centres educatius alhora que els assessoram en el seu ús	1	2	3	4
4. Col·laborem amb els tutors i orientadors del centre respecte l'orientació acadèmica i professional que es dona a les famílies dels alumnes en acabar l'ensenyament secundari obligatori	1	2	3	4
5. Posem a l'abast dels centres orientacions i recursos que facilitin l'acció tutorial compartida entre el tutor i les famílies	1	2	3	4
6. Participem en entrevistes amb famílies, en situacions específiques, a demanda dels docents.	1	2	3	4
7. Elaborem un mapa de recursos de lleure, de suport educatiu, d'esport, etc., que permet als centres orientar les famílies segons les seves necessitats.	1	2	3	4
8. Promovem la coordinació entre les AMPA de diferents centres escolars del territori.	1	2	3	4
9. Impulsem l'intercanvi d'experiències per promoure la implicació de les famílies en els processos educatius.	1	2	3	4
10. Orientem els centres educatius en l'elaboració de projectes formatius per a famílies.	1	2	3	4
11. Participem, a demanda del centre, en activitats formatives dirigides a les famílies.	1	2	3	4
12. Organitzem formació d'àmbit comunitari dirigida a les AMPA de diferents centres escolars	1	2	3	4

INDIVIDUALMENT

- Un cop detectats els punts febles (gens, poc), anota per ordre de prioritats les tres afirmacions que consideres cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN PETIT GRUP

- Compartiu les afirmacions que heu escollit individualment. Anoteu per ordre de prioritats les tres que, conjuntament, considereu que cal millorar:

1a.....

.....

2a.....

.....

3a.....

.....

Observacions i comentaris:

EN GRAN GRUP

- Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar:

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

- Observeu la taula següent on s'associen les afirmacions proposades amb les línies d'intervenció.

Afirmacions proposades	Línies d'intervenció
1, 2	Acolida a les famílies
3	Carta de compromís educatiu
4, 5, 6	Acció tutorial compartida
7	Informació i comunicació
8, 9	Participació
10, 11, 12	Formació per a famílies

- Prioritzeu les línies d'intervenció que cal treballar d'acord amb la detecció de punts febles que heu fet (les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar).

Línies d'intervenció

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS
G. Xarxa educativa de l'entorn (en cas d'existir Plans Educatius d'Entorn o alguna xarxa educativa local)

- Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions de la taula.
- Valora el grau d'importància de les afirmacions per potenciar la coresponsabilitat entre escola i família i aconseguir l'èxit educatiu (gens, poc, bastant, molt).
- Completa les activitats proposades.

AFIRMACIONS	Gens	Poc	Bastant	Molt
1. L'administració local impulsa jornades d'acollida d'àmbit municipal.	1	2	3	4
2. Els centres educatius participen en les jornades d'acollida d'àmbit municipal (informació sobre el centre, edició de vídeos sobre el centre, mostra de treballs, etc.).	1	2	3	4
3. Els centres escolars del territori comparteixen alguns dels continguts comuns de la carta de compromís educatiu.	1	2	3	4
4. Els monitors de les entitats culturals i de lleure col·laboren amb els tutors dels centres escolars en el seguiment educatiu dels alumnes que participen en les seves activitats	1	2	3	4
5. Les administracions locals promouen la coordinació entre les diferents AMPA del territori.	1	2	3	4
6. Les administracions locals ofereixen un mapa de recursos que permet als centres educatius orientar les famílies segons les seves necessitats.	1	2	3	4
7. Els centres fan difusió de les activitats de les entitats culturals i de lleure de l'entorn adreçades a infants i joves.	1	2	3	4
8. Les administracions locals estimulen la participació de les AMPA en els consells escolars municipals i/o en projectes de l'entorn.	1	2	3	4
9. Les administracions locals impulsen la creació de xarxes d'intercanvi d'experiències per implicar les famílies en activitats organitzades pels centres educatius.	1	2	3	4
10. En el territori funciona un projecte d'àmbit comunitari per a famílies (PdAC), que impulsa accions coordinades per fomentar la implicació de les famílies en l'educació dels fills.	1	2	3	4
11. Les administracions locals organitzen la formació dirigida a les famílies, d'àmbit territorial.	1	2	3	4

INDIVIDUALMENT

- Un cop detectats els punts febles (gens, poc), anota per ordre de prioritats les tres afirmacions que consideres cal millorar:

1a.....
.....

2a.....
.....

3a.....
.....

Observacions i comentaris:

EN PETIT GRUP

- Compartiu les afirmacions que heu escollit individualment. Anoteu per ordre de prioritats les tres que, conjuntament, considereu que cal millorar:

1a.....
.....

2a.....
.....

3a.....
.....

Observacions i comentaris:

EN GRAN GRUP

- Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar:

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

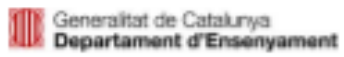
- Observeu la taula següent on s'associen les afirmacions proposades amb les línies d'intervenció.

Afirmacions proposades	Línies d'intervenció
1, 2	Acolida a les famílies
3	Carta de compromís educatiu
4, 5	Acció tutorial compartida
6, 7	Informació i comunicació
8, 9, 10	Participació
11	Formació per a famílies

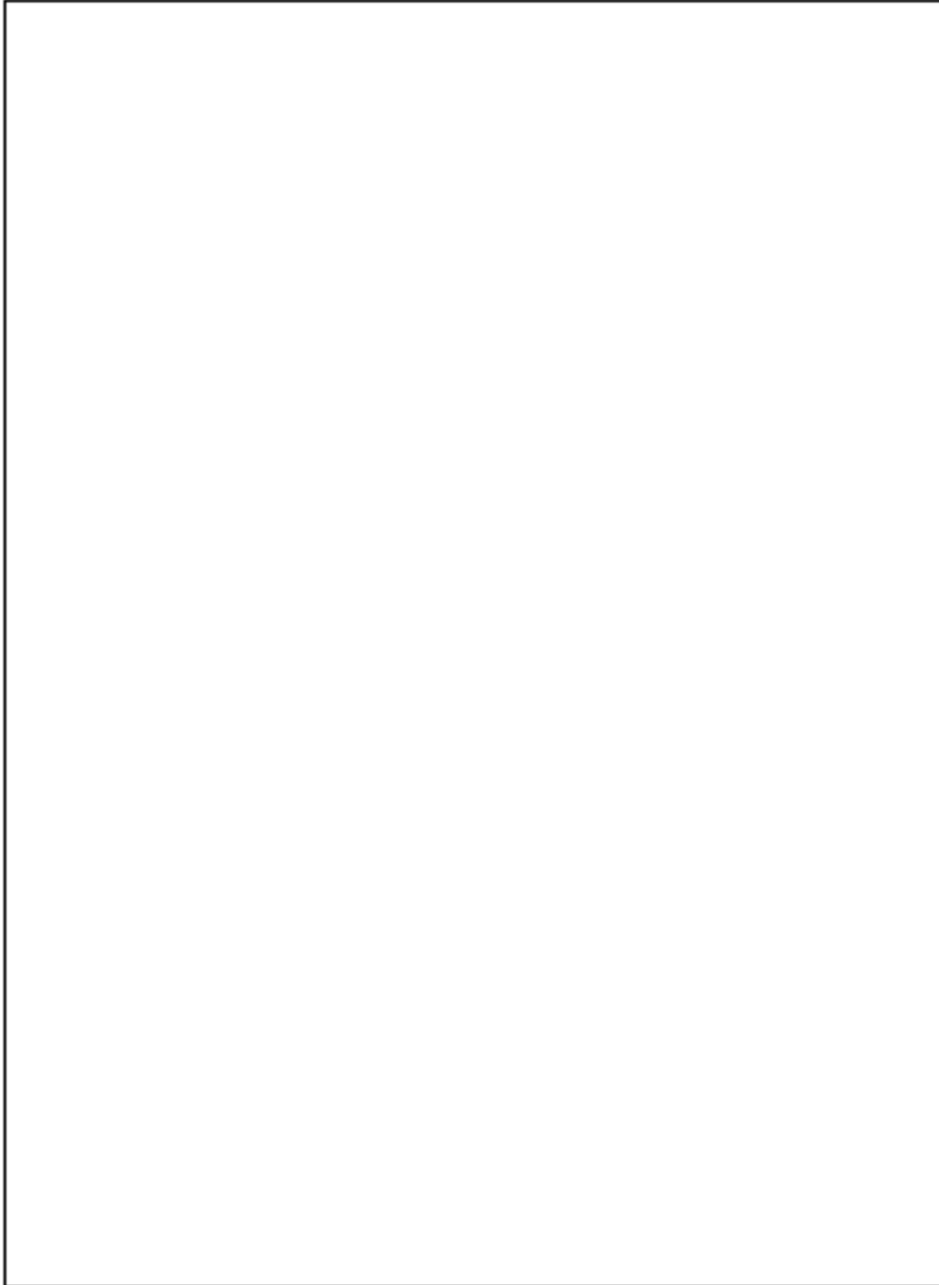
- Prioritzeu les línies d'intervenció que cal treballar d'acord amb la detecció de punts febles que heu fet (les 3 afirmacions que heu acordat que és prioritari millorar).

Línies d'intervenció

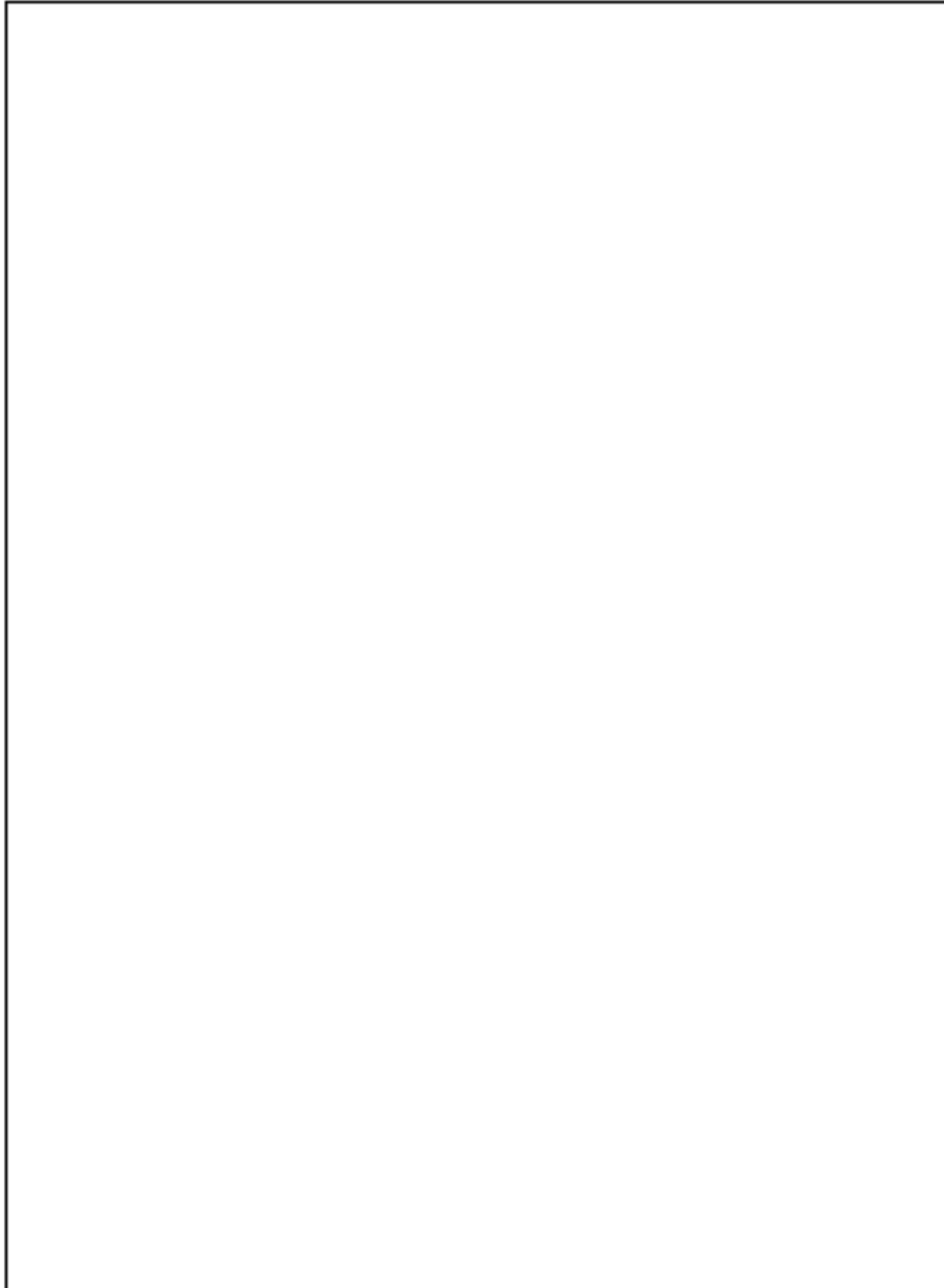
Observacions i comentaris:

2. Eixos de treball acordats

2. Eixos de treball acordats

ACTIVITAT 2. RECULL DE RESULTATS
1. Afirmacions que cada sector ha prioritzat

SECTORS QUE INTERVENEN	AFIRMACIONS PRIORITZADES
Professorat	1. 2. 3.
AMPA	1. 2. 3.
Famílies	1. 2. 3.
Alumnat	1. 2. 3.
PAS	1. 2. 3.
Serveis Educatius	1. 2. 3.
Xarxa educativa de l'entorn	1. 2. 3.

ANNEX 3: MODEL DE QÜESTIONARIS SOBRE LA PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES. INFORME PARENT INVOLVEMENT IN SCHOOLS. BEST PRACTICE BRIEFS (2004). LA OUTREACH UNIVERSITY DE MICHIGAN.

Human services knowledge organized by MSI engagement specialists and faculty for funders, policy developers, planners, and managers.

BEST PRACTICE BRIEFS

No. 30-R
June 2004

PUTTING THE PIECES TOGETHER

<i>Why parent involvement is important</i>	1
<i>Levels of involvement</i>	2
▪ <i>Preconditions</i>	2
▪ <i>Communication</i>	4
▪ <i>Partnership in learning</i>	5
▪ <i>Parent volunteers</i>	6
▪ <i>School as resource</i>	6
▪ <i>Parents as decision makers</i>	7

PARENT INVOLVEMENT IN SCHOOLS

This BRIEF is one of two developed on behalf of those schools facing the necessity to improve student performance scores. It summarizes information about the impact that parent involvement can have and the multiple ways in which parents can be involved with schools. The material is organized with bullets and checklists to facilitate its use by school personnel.

WHY PARENT INVOLVEMENT IS IMPORTANT TO SCHOOL PERFORMANCE

Requirements for parent involvement in the No Child Left Behind Act (P.L.107-110, 2001, section 1116) have refocused attention on this component of school reform. The Act specifies that each school receiving Title I funds must demonstrate parent involvement by (1) having a written parent involvement policy developed jointly with and approved by parents; (2) convening an annual meeting of parents; and (3) developing with individual parents a school-parent compact that outlines actions to be taken by the school and the parents to improve their child's performance. This incorporates into policy the long-standing evidence that parent involvement can make a difference in school outcomes for children.

Research studies have indicated that:¹

- When parents² are enabled to become effective partners in their child's education, performance in schools where children are failing improves dramatically.

- Schools that work well with families, where parents are involved:
 - Outperform identical programs without parent and family involvement;
 - Have improved teacher morale and higher ratings of teachers by parents; and
 - Have more support from families and a better reputation in the community.
- The most accurate predictor of a student's achievement in school is *not* income or social status, but the extent to which that student's family is able to:
 - Create a home environment that encourages learning;
 - Communicate high, yet reasonable, expectations for children's achievement and future careers;
 - Become involved in children's education at school and in the community.

- When parents are involved, students:
 - Achieve more, regardless of socio-economic status, ethnic/racial background, or the parent's education level.
 - Have higher grades and test scores, have better attendance, and complete homework more consistently.
 - Exhibit more positive attitudes as well as decreased alcohol use, violence, and antisocial behavior.
- Parental involvement early in the educational process results in more powerful effects.
- Benefits are not confined to the elementary years; there are significant gains at all ages and grade levels.
- Different types of parent/family involvement produce different gains.
- When parents collaborate with the teacher, students hold higher expectations of students and higher opinions of the parent; children from diverse cultural backgrounds tend to do better because parents and professionals are bridging the gap between the culture at home and the learning institution.
- When parents are involved in full partnerships (i.e., decision making, student achievement for disadvantaged children not only improves, it can reach levels that are standard for middle-class children, the children who are furthest behind make the greatest gains.

While collaboration with families is an essential component of a school reform strategy, it is not a substitute for high-quality education programs or comprehensive school improvement.

LEVELS OF PARENT INVOLVEMENT

There are five levels of parent involvement, ranging from the simplest level of contact with the school to the most complex level of parents as co-decision makers. The level, in its fullest development, is a first-principles approach to school reform.

Examples of possible activities in each of the following six levels will be outlined.

1. Prerequisites for parent involvement, including:
 - a. Teacher attitudes and beliefs

2. The school as a welcoming place for parents
 3. Communication between school and parents
 4. Partnership in student learning
 5. Parent involvement
 6. The school as a resource for parents
 7. Parent decision making
- A checklist is provided for each level so that the material can be used by school staff for self-study.

LEVEL 1A

Prerequisites for Parent Involvement: School Staff Attitudes and Beliefs that Facilitate Parent Involvement

	OK	Could Improve
Principal, teachers, and staff understand the importance of the parent role in the process of educating children.	--	--
Principal, teachers, and staff view parents as equals or their children and as equals.	--	--
Principal, teachers, and staff understand that parents' attitudes toward school affect their children's attitudes.	--	--
Principal, teachers, and staff recognize the strengths of parents (many children under-achieve academically, including parents who are at parents' meetings, discuss, or experience students' violence).	--	--
Principal and teachers agree to make personal contact with parents.	--	--

LEVEL 2

Communication To and From Parents

The effective school keeps parents informed through regular two-way communication. Timing of information vital to student success is facilitated by the activities outlined below.

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
An early conference prior to school start or during first weeks enables parents to communicate information about their child's characteristics and their desired goals.	--	--	--	--
Contracts between the school and each parent are developed that include agreements concerning expectations for the child's progress, parental provision of a place to study, and a commitment to talk daily about school tasks, pay attention to academic progress, and complement gains.	--	--	--	--
Parents know how to reach teachers directly.	--	--	--	--
Teachers encourage parents to let them know what is happening in the child's life that may affect school performance.	--	--	--	--
Principal and teachers set aside a small amount of time each day and use all possible means to communicate frequently with parents, using as appropriate: <ul style="list-style-type: none"> -- Letters by mail -- E-mail -- Telephone -- Face-to-face 	--	--	--	--
A homework log gives the parent instructions for facilitating homework and completes school work.	--	--	--	--
Principal and teachers have established a regular schedule for positive communication to parents: <ul style="list-style-type: none"> -- Celebration notes on positive things that have happened -- Folders of completed student work are sent home weekly or monthly for parents to review and discuss comments -- Communications emphasize strengths and how the parents can help 	--	--	--	--
Report cards and regular progress reports are sent, or given, to parents.	--	--	--	--
Communication process is modified as needed for non-English-speaking or low-literacy parents.	--	--	--	--
Conferences with every parent are held at least twice a year with follow-ups as needed, and at times when parents can attend.	--	--	--	--
Principal and teachers schedule a home visit to all children during the year, giving priority to those children and parents who are new to the school and those children where there is an immediate concern.	--	--	--	--

LEVEL 1B

Prerequisites for Parent Involvement: The School as a Welcoming Place for Parents

The effective school is a place where parents feel comfortable and welcomed in terms of the aspects and behaviors outlined below.

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
Locked entries have a clear way for parents to gain access.	--	--	--	--
Staff are welcoming to parents: <ul style="list-style-type: none"> -- Security checkpoints are handled courteously without detouring parents -- The school secretary responds to the entrance of visitors with a smile and an acknowledgment of their presence -- All staff acknowledge the presence of parents at other visitors 	--	--	--	--
Teachers invite parents to visit their classrooms.	--	--	--	--
Teachers know and use the parent's name.	--	--	--	--
Staff view parents as partners.	--	--	--	--
A school welcoming committee (including parents and school staff) meets parents at the beginning of the year.	--	--	--	--
Special efforts are made to welcome parents and children new to the school (i.e., kindergartners, children transferring in).	--	--	--	--
Parent/teacher conferences are scheduled at times convenient for parents to attend: <ul style="list-style-type: none"> -- Language translators are available for parents who are not comfortable communicating in English -- Child care is provided 	--	--	--	--
Parents are invited to join their child for lunch.	--	--	--	--
The school environment is: <ul style="list-style-type: none"> -- Pleasant and inviting in terms of color and welcoming signs -- Easy to navigate in terms of directional signs -- Supportive of parents' interest in their children in terms of coats or individual photos of teachers, art work, and school projects displayed on hallway walls 	--	--	--	--

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
Principal and staff collaborate on discussion newsletters that provide information about school activities, problems and solutions, an opportunity to answer questions and solicit suggestions, and information on community resources and family activities.	--	--	--	--
The school provides parents with clear information on class level achievement expectations, student activities, school policies, discipline procedures, development goals, and curricular goals.	--	--	--	--
The school provides informal activities that facilitate the interaction of parents and staff.	--	--	--	--
The school conducts an annual parent-to-parent series of lunches on student needs and school suggestions and reactions to school programs.	--	--	--	--
A special effort is made to reach parents not normally involved.	--	--	--	--
The school provides staff development in effective communication techniques.	--	--	--	--

The school's practices to inform and service parents are strategic demonstrations of effective parent-teacher partnerships that are relevant to their children's education that set parent education, family visit, parental classes, and teacher grade level.

When parents receive frequent and effective communication from the school, their involvement increases, their children's achievement improves, and their attitudes toward the school are more positive.

LEVEL 3

Partnership in Student Learning

The effective school trains parents to partners in facilitating children's learning and builds their skills from its various ways.

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
Parents are given information and orientation training on: <ul style="list-style-type: none"> -- Required skills in all subjects at each grade -- Homework policies and how to monitor and discuss achievement at home -- How to work together with skills that they will be developing -- How sufficient sleep, sufficient food, tested "I" discussion at meals together, and a quiet place to study can improve academic performance 	--	--	--	--
Parents participate with teachers in helping monitor and enhance goals each year.	--	--	--	--
Teachers have a regular schedule of interactive homework that requires parents to participate in and discuss with parents what they are learning in school.	--	--	--	--
The school library has phonics and elementary books that parents can borrow to read to their children with their young children.	--	--	--	--

When they are treated as partners and given relevant information by people with whom they are comfortable, parents get into positive relationships more easily than are effective, but have been less likely to follow.

Parent effectiveness is enhanced when the school provides orientation, training, for example, written directions with a need for more instructional practice, workshops where parents participate in constructing and using instructional plans, or training and ongoing supervision by school personnel.

LEVEL 4

Parent Volunteerism

The effective school provides its resources by encouraging parents to volunteer. Parent volunteerism here includes both in-school and out-of-school activities. However, there may be other possibilities, including arrangements with PTA to deliver classroom parent volunteerism as a "pull" activity for various starting times, within or outside school.

The possibilities for parent volunteerism in a welcoming school:

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
The school encourages participation:	--	--	--	--
-- Provides clear instructions including a volunteer orientation packet.	--	--	--	--
-- Creates ways to express appreciation.	--	--	--	--
Parents volunteer to extend the capacities of staff by:	--	--	--	--
-- Tutoring or serving as a teacher's aide in the classroom.	--	--	--	--
-- Bringing their talents, skills, knowledge, experiences, or unique culture to the classroom as guest instructors.	--	--	--	--
-- Working in the cafeteria and on the playground during lunchtime.	--	--	--	--
Parents volunteer to improve the school environment or equipment:	--	--	--	--
-- Repairing broken equipment and orienting new families of the location and using the pool.	--	--	--	--
-- Parents volunteer in a telephone bank to provide all families with action-related information.	--	--	--	--
-- Parents volunteer to organize and manage resources under Level 5.	--	--	--	--
-- Parents have the use of a room as a place to volunteer.	--	--	--	--

LEVEL 5

The School as a Resource for Parents

The effective school commits to parents by serving as a resource, becoming a full service school. The full service school is a logical extension of the welcoming school and the school as part of the community.

The school provides access to resources identified by parents as important to families.

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
The school is available for meetings of community groups.	--	--	--	--
The principal and teachers may use family-related resources.	--	--	--	--
-- Regularly address and frequently report because of illness or family needs.	--	--	--	--
-- Children can have breakfast at school.	--	--	--	--
The school provides a cooking exchange.	--	--	--	--
Parents and school staff agree on and put into effect a plan of action to address community problems such as traffic safety, drug dealing, etc.	--	--	--	--

LEVEL 6

Parents as Decision Makers

Effective schools have access to financial resources and decisions are made by a team of administrators, teachers, and parents.

	YES		NO	
	OK	Could Improve	Could Do It	Not Possible Now
Parents participate in review of proposed school policies and curriculum as part of parent organization committees or principal-appointed advisory committees.	--	--	--	--
Parents participate on an decision-making and advisory committees:	--	--	--	--
-- Committees meet at times convenient for parents.	--	--	--	--
-- Use of technology permits parents to participate online.	--	--	--	--
The school provides parents with an understandable, well-organized process for influencing decisions, raising issues or concerns, appealing decisions, and resolving problems.	--	--	--	--
Training is provided to staff and parents on shared decision-making.	--	--	--	--

The closer the relationship between parents and educators approaches a comprehensive, well-planned partnership, the higher the student achievement. Partnering requires give-and-take conversation, goal setting for the future, and regular follow-up interactions.

NOTES

1. This BRIEF is an adaptation of National Parent-Teacher Association, (1997), *Parent Involvement in Parent-Family Involvement*. Unless otherwise noted, material in this brief section represents a summary from that source of "the most comprehensive survey of the research" from a series of publications developed by Anne Henderson and Pamela Neebe, *The Education Group* (1991), *The Research* (Grossman & Katz, 1987), and *A New Direction in Research: The Family & School as Partner* (Henderson, 1994). Using more than 83 studies, these publications document the profound and comprehensive benefits for students, families, and schools when parents and family members become participants in their children's education and their lives.
2. **Definitions.** The term "parents" includes grandparents, other relatives, foster parents, step-parents, or other parenting adults who are responsible for the health and well-being of the child. The term "staff" includes principal, classroom and specialty teachers, teacher aides, school secretary, and custodians.
3. H. Gentry & K. B. Whelan (1989), *Parent Involvement in Education*, Indiana Improvement Research Series, Class-Op No. 4, South West Regional Educational Laboratory.

ANNEX 4: Proposta debat. CLAUSTRE**PROPOSTA 1. Debat****Destinataris: Equip educatiu**

Com es poden construir aliances entre docents i famílies per afavorir l'èxit escolar i educatiu, assumint les pròpies responsabilitats, afavorint noves legitimitats des de la coresponsabilitat i evitant la culpabilització mútua?

Objectiu: Crear discussió al voltant de les concepcions i contrastar idees; útil per incorporar visions circulars, no lineals o simplistes.

Criteri: Ajudar a l'escola a tenir més clar quin el paper en relació a l'educació dels alumnes i quin el paper de la família en aquest procés. **Estratègia**¹²: Potenciar una relació positiva amb les famílies des de l'àmbit de les concepcions teòriques implica:

- *Concepció de la família com un sistema en transformació constant.*
- *Finalitats de la família i finalitats de l'escola;*
- *Responsabilitats diverses en l'educació dels nens i nenes;*
- *Influència de la relació manifestada entre l'escola (el/la professor/a) i la família en l'actitud i aprenentatge l'infant a l'escola: diversitat d'estils familiars;*
- *Respecte i acceptació d'aquesta diversitat i pluralitat;*
- *Necessitat de fer-se respectar; límits en les intervencions en l'àmbit familiar, no intromissió; necessitat de legitimar i ser legitimat;*
- *Comprendre que cada família té la seva història, la seva xarxa de relacions familiars i la seva ideologia particular”.*

Qüestions:

- a) *Com estan actualment les relacions entre docents i famílies: Quin és el rol de cadascú? Quin és el lloc de cada agent? Com són les relacions actualment?*
- b) *Perquè creieu que es genera el malestar i la incomprensió mútua?*
- c) *Que esperem de les famílies?*
- d) *Com entenem la col·laboració a l'escola? Quins nivells cal col·laborar (aula, alumne concret, reunions, projecte educatiu, activitats concretes, tallers...?)*
- e) *En quines qüestions de l'escola cal o poden suggerir als pares i mares el que cal fer (tasques escolars, organització familiar, horaris, espais, relacions familiars)? En quines qüestions no?*
- f) *Quin tipus de relació cal establir? Quines pors i inseguretats desperta la relació amb els pares i mares?*
- g) *Quin paper té la família en cada etapa o cicle educatiu? Quines funcions caldria realitzar?*
- h) *Informem a les famílies sobre el que esperem d'elles? Les orientem suficient en relació als canals de comunicació, relació i participació?*
- i) *Ens interessen els seus punts de vista? Afavorim espais per contrastar-los?*
- j) *Sabem el que les famílies esperen de nosaltres?*

¹² Monereo i 1. Solé (Coords.).(1996). El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista. Madrid: Alianza Universidad.

ANNEX 5: ACTIVITAT PROPOSADA A L'AMPA.

Proposta 2. Dinàmica.

1. Presentació projecte PRAC2.
2. Definir l'objectiu trobada.
3. Dinàmica.

-Què s'espera de l'escola? Des de l'AMPA.

-Què puc oferir com a AMPA a l'escola?

-Que ens manca com a sistema dins la comunitat educativa per construir bases sòlides amb objectius comuns?

Tria els que consideris necessaris i afegeix d'altres.

Recursos, estratègies, suport, acompanyament, mecanismes de treball conjunt, comunicació, formació específica, veu, diàleg, ...altres.

Idealitzem. Relació entre escola i AMPA:

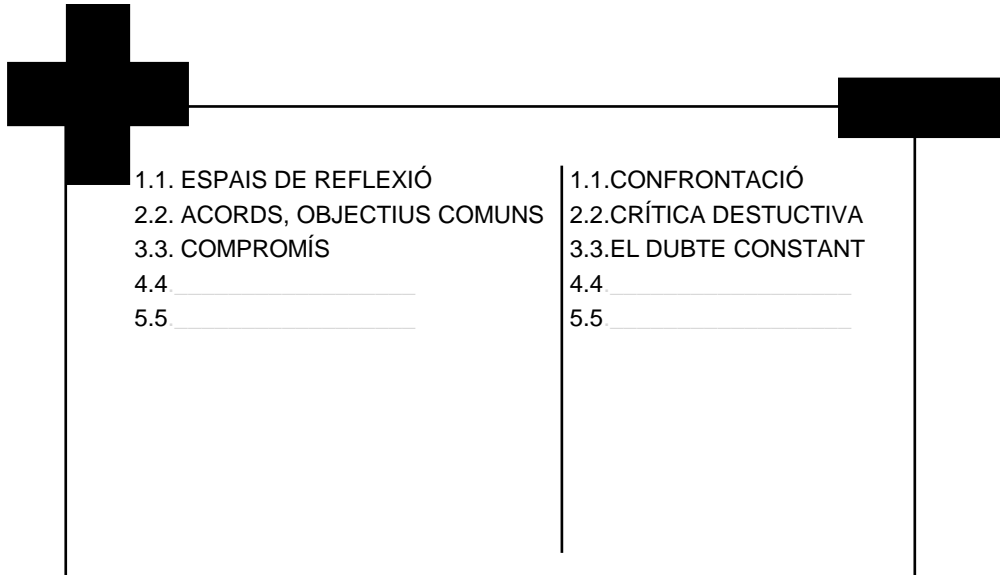
Que demanem, que ara no tenim?

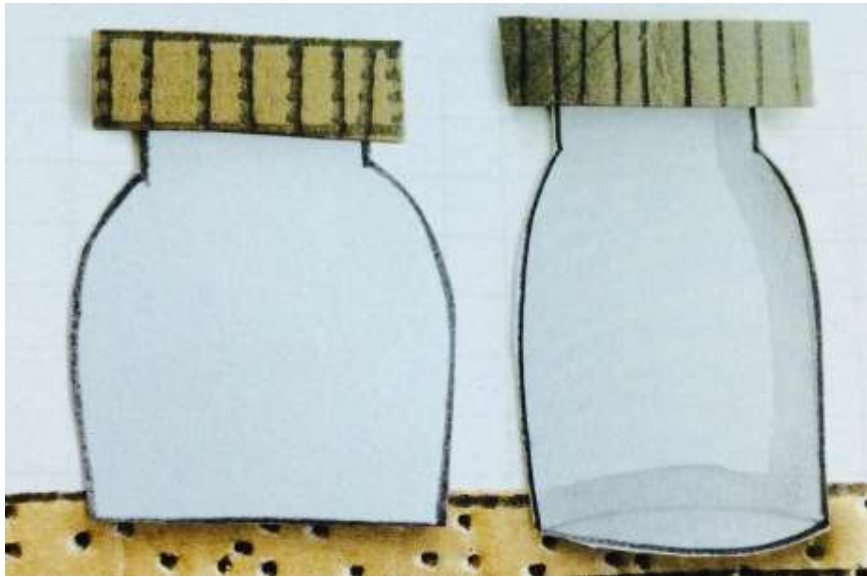
Que volem conservar, que ara tenim

Què no volem de la relació amb l'escola

Propostes de millora en la relació entre escola i AMPA dins el mateix sistema (comunitat educativa) per a crear vincles positius i sans

Que afegiries en aquest pot per a millorar la relació amb l'escola i crear vincles positiu i sans amb l'objectiu de crear un projecte comú en el que escola i família és un tot. Què trauries del pot?

REFLEXIÓ.

QUÈ ENS UNEIX. ALIATS. QUÈ ENS SEPARA? RIVALS.

Grau de predisposició per al canvi.

0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

Grau de viabilitat en quant a expectatives.

0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

Vols formar part del canvi? Endavant, tot just s'inicia! Junts fem uns pinya!

QUÈ TRIES?RIVALS O ALIATS?

ANNEX 6: QÜESTIONARI ESPECÍFIC PER AL DIAGNOSI. PARTICIPACIÓ, COMUNICACIÓ I INFORMACIÓ.Criteri. Què és pretén?

Posar a l'abast dels centres educatius instruments de diagnosi, orientació i recursos per promoure en les famílies la implicació en el procés educatiu dels seus fills i la participació en el funcionament del centre.

Estratègia:

Promoure l'interès, la coresponsabilitat, la implicació i la participació de la família en els diferents temps i espais educatius dels fills, requereix un plantejament global i una acció coordinada i coherent entre els diferents agents educatius que intervenen en aquests espais.

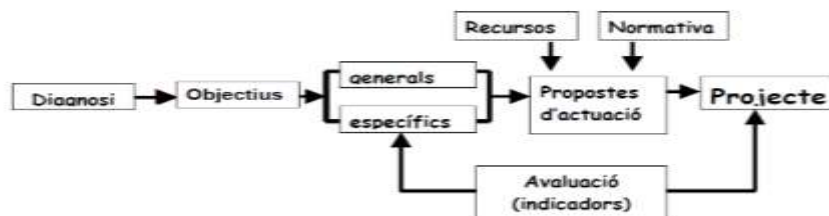
Les línies d'intervenció es plantegen des de tres àmbits: **centre, aula i entorn.**

- Acollida per a les famílies.
- Carta de compromís educatiu.
- Acció tutorial compartida.
- Informació i comunicació.
- Participació.
- **Formació per a les famílies.**

Els objectius específics de l' eina **L'APLICACIÓINFORMÀTICA "ESCOLA I FAMÍLIA.JUNTS x L'EDUCACIÓ"**.

- Facilitar instruments de diagnosi que ajudin els centres a detectar la situació de partida, els seus punts forts i febles.
- Facilitar al centre educatiu l'elaboració d'un projecte d'actuacions adaptades a les seves necessitats específiques.
- Crear un banc de coneixement (recursos, formació, experiències, materials, orientacions...) a l'abast dels centres educatius.
- Promoure la cultura avaluativa.
- Detectar i analitzar, per part de l'administració educativa, la situació dels centres i les actuacions que realitzen per promoure la coresponsabilitat, la implicació i la participació de la família en els diferents espais educatius.
- Retroalimentar el sistema i compartir el coneixement.

Estructura en la que es regeix l'aplicació a la que fem referència¹³:

¹³ Document Escola i Família. Junts x l'educació. Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte. Juliol 2014. Departament d'Ensenyament.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

5.4. Informació i comunicació

Definició

Entenem per informació un conjunt de dades organitzades que aporta coneixement a la persona que les rep.

Entenem per comunicació, en general, el fet de transmetre informació d'un punt a un altre. En particular definim la comunicació humana com el procés mitjançant el qual unes persones es posen en contacte amb unes altres per expressar saber, un estat d'ànim, un desig, una opinió. La comunicació produeix - o aspira a produir - un intercanvi, una anada i tornada, una mena d'espiral que aporta més informació i més coneixement i estimula noves comunicacions.

Entenem per competència comunicativa la capacitat de saber comunicar oralment o per escrit, amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos, amb l'ús adequat dels diferents suports i tipus de text i adaptant-los a les diferents funcions i circumstàncies.

Introducció

L'article 25 de la Llei d'educació estableix el dret de les famílies a rebre informació sobre l'evolució educativa dels seus fills, així com tota la informació referent al centre on estan escolaritzats. D'altra banda, el Document d'instruccions per a l'organització i funcionament dels centres per a cada curs escolar, assenyalava aquelles informacions que s'han de fer arribar a les famílies (qualificacions, seguiment personalitzat...). En aquest sentit, el centre educatiu ha de sistematitzar un conjunt d'actuacions i canals per informar les famílies. Hem de tenir clar QUÈ han de saber les famílies, PER QUÈ els hi volem fer saber, i QUAN i COM volem fer-ho.

D'altra banda, els processos informatius no són suficients per fer créixer la confiança mútua i la coresponsabilització entre el centre i la família. Caldrà treballar també els processos comunicatius i l'adaptació a la competència comunicativa dels interlocutors. Aquestes condicions són imprescindibles per posar-se en el lloc de l'altre i interpretar situacions comunicatives i informacions diferents de les pròpies amb sensibilitat i respecte.

Aquest plantejament ens permetrà treballar plegats i poder adoptar decisions informades i consensuades, havent integrat punts de vista i opinions diferents als plantejats inicialment.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Com a docents utilitzem constantment les habilitats comunicatives. Bona part de la nostra eficàcia en la relació amb les famílies es basa en aprofitar eficaçment aquestes habilitats. El tipus de comunicació que s'estableix en un centre condicionarà la seva capacitat per ser incliusiu i acollidor amb totes les famílies.

Per afavorir la construcció d'un espai d'intercanvi cal utilitzar un tipus de comunicació assertiva, constructiva i que garanteixi la relació horitzontal o entre iguals. Quan ens comuniquem amb les famílies mitjançant les paraules, la qualitat de veu i també l'expressió corporal adquireixen una rellevància especial, perquè poden ratificar o contradir el missatge.

El centre educatiu ha de tenir dissenyada la seva estratègia de comunicació. Els sistemes comunicatius entre l'escola i la família són el conjunt sistemàtic d'actuacions i canals que el centre educatiu posa en funcionament amb l'objectiu de compartir la responsabilitat educativa i millorar l'èxit educatiu de l'alumnat i millorar el funcionament del centre. Aquests canals han de tenir un caràcter bidireccional que permeti a les famílies una comunicació directa i han d'abastar diferents formes comunicatives (part gràfica, part escrita, paraules destacades, etc.). Cal explicitar a les famílies què fem i per què ho fem en tot moment i, amb el mateix propòsit, conèixer quines són les seves expectatives i opinions.

Normativa de referència

DIAGNOSI, PROPOSTES D'ACTUACIÓ I RECURSOS.

Els centres educatius poden valorar la seva situació respecte a la Mta d'Intervenció, indicant a cada afirmació o ítem de diagnosi (A₁,B₁,C...) el grau d'assoliment o acord (gens, poc, bastant, molt). A partir de les seves respostes, l'aplicació Escola i Família genera els punts forts i febles i proposa unes actuacions de millora (A1, A2...B1,B2,B3...) juntament amb recursos relacionats amb cadascuna.

5.5. Participació

Definició

La participació és un dret i un deure de totes les persones en les societats democràtiques, és un procés que es construeix col·lectivament per obtenir beneficis personals i col·lectius. Participar en l'àmbit educatiu, vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu.

Introducció

La participació dels pares i mares en el procés escolar dels fills és un dret però també és un deure. La Llei d'educació, en el seu article 25, exposa que les mares, els pares o els tutors tenen el dret i el deure de participar activament en l'educació de llurs fills, i el dret de participar en la vida del centre per mitjà del consell escolar i dels altres instruments de què es dotin els centres en exercici de llur autonomia. Dit d'una altra manera, els centres educatius han de facilitar que les famílies puguin exercir les seves responsabilitats.

Són molts els informes i estudis que associen l'èxit acadèmic i educatiu dels infants i joves amb variables que depenen directament de l'acció i participació de la família en els processos escolars. En aquest sentit l'OCDE va seleccionar com a indicador de qualitat de l'Informe PISA (2006) la participació dels pares en el centre educatiu.

En un model participatiu família i escola se senten part d'un mateix projecte i comparteixen objectius i significats. Cadascú, des del coneixement i el reconeixement de l'altre, actua dins del seu rol i competències pròpies de forma complementària. Ha de quedar explícit en el PEC la delimitació dels rols i les competències de les famílies i dels diferents professionals de la comunitat educativa.

Per avançar cap a un model participatiu, cal conèixer els factors que expliquen l'actual situació sobre la participació de les famílies en els processos educatius i en el funcionament del centre. Cal analitzar les causes específiques del centre que dificulten la participació i trobar les maneres, amb les famílies, per millorar la situació. Fóra bo aprofitar les estructures ja existents i crear-ne de noves per tal de potenciar la participació.

Formes de participació

Els pares i mares poden participar en la vida de centre de formes i graus molt diversos. Algunes d'aquestes formes tenen un caràcter més voluntari per a les famílies, però d'altres formen part de les seves competències i responsabilitats.

- Participació de les famílies en el seguiment i procés escolar dels seus fills. Tal com marca la normativa, les famílies són les primeres responsables de l'educació i la formació dels fills i, per tant, els han d'acompanyar en el procés escolar. En aquest sentit, els centres educatius han d'impulsar l'acció tutorial compartida entre escola i família per dur a terme una acció educativa coherent i coordinada
- Participació de les famílies en el funcionament de centre.
 - Representació. Els centres han de garantir la participació de les famílies en el Consell Escolar i les diferents comissions que se'n deriven. D'altra banda, les mares i pares de l'alumnat matriculat en un centre poden constituir una associació. Les AMPA, associacions de mares i pares, tenen per finalitat essencial facilitar la participació de les famílies en el Projecte educatiu de centre i de les diferents actuacions que s'hi desenvolupin.
 - Projecte compartit. Disposar de moments per a la reflexió i per al debat amb les famílies i la resta de la comunitat educativa és una altra forma de participar que ens ha de permetre compartir objectius i significats, i construir iniciatives educatives en un projecte comú.

D'altra banda, per poder participar i progressar cap a la implicació en els processos que es donen als centres educatius, cal estar informat. En aquest sentit, calen canals d'informació eficaços que permetin a les famílies disposar de la informació necessària en tot moment per poder participar.

[Normativa de referència](#)

DIAGNOSI, PROPOSTES D'ACTUACIÓ I RECURSOS.

Els centres educatius poden valorar la seva situació respecte a la linya d'intervenció, indicant a cada afirmació o ítem de diagnòstic (A,B,C...) el grau d'assoliment o acord (gens, poc, bastant, molt). A partir de les seves respostes, l'aplicació Escola i Família genera els punts forts i febles i proposa unes actuacions de millora (A1, A2...B1,B2,B3...) juntament amb recursos relacionats amb cadascuna.

ANNEX 7: DOCUMENT MARC ESCOLA I FAMÍLIA JUNTS X L'EDUCACIÓ. CONTINGUTS DE L'APLICACIÓ INFORMÀTICA PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE.

Generalitat de Catalunya
 Departament d'Ensenyament

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. OBJECTIUS DEL DOCUMENT	5
3. ALGUNES CONSIDERACIONS	6
3.1. Valors.....	6
3.2. Autoritat i reconeixement	6
3.3. Família i escola: rols competencials	8
4. PRESENTACIÓ DE L'APLICACIÓ INFORMÀTICA "ESCOLA I FAMÍLIA: JUNTS X L'EDUCACIÓ"	10
5. LÍNIES D'INTERVENCIÓ.....	11
5.1. Acollida per a les famílies	11
5.2. Carta de compromís educatiu.....	23
5.3. Informació i comunicació	33
5.4. Participació	48
5.5. Formació per a famílies.	63
6. MARC NORMATIU	76

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

1. INTRODUCCIÓ

L'educació és un factor clau per al futur d'una societat i ateny tots els agents implicats en l'acte educatiu, però principalment la família i l'escola. Desenvolupar al màxim el talent, les intel·ligències múltiples, les destreses i les actituds de tot l'alumnat és condició per forjar i desenvolupar un projecte de vida singular en un marc de llibertat i, alhora, garantia de progrés d'un país immers en la globalització i en una economia basada en el coneixement.

L'OCDE defineix l'educació de qualitat com aquella que assegura a tots els joves l'adquisició de coneixements, capacitats, destreses i actituds necessàries per esdevenir ciutadans. Així doncs, la qualitat educativa és aquella que assegura bons resultats i altes capacitats professionals per a tot l'alumnat, però també altes capacitats per conviure, amb responsabilitat i compromís, en un món canviant i plural. Aquest és també el model educatiu marcat per la Unió Europea¹, un model basat en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientat cap a una major cohesió social.

L'educació és, doncs, la porta obligada a la realització personal i al progrés col·lectiu: ..és la clau de les oportunitats per a superar les desigualtats i per a descobrir i aprofitar tots els talents de la societat².

Els estudis i informes que analitzen el sistema educatiu de Catalunya revelen que en els darrers trenta anys s'ha avançat bastant en temes d'equitat, i si bé cal seguir millorant i consolidant el camí recorregut, s'ha d'avançar també en objectius de caràcter qualitatiu. Cal fer possible al mateix temps els objectius d'equitat i d'excel·lència.

Avui, l'èxit educatiu és un repte tan necessari com complex. Mentre la societat exigeix resultats, les institucions tradicionals perden prestigi i capacitat d'influència sobre els nostres joves. Aquesta manca de referents deixa els joves en una situació molt fràgil.

Davant d'aquesta situació, cal reforçar la família com a primer referent educatiu i responsable del creixement i de la formació dels seus fills. És necessari, a més, dur a terme un treball conjunt escola – família que ens permeti una acció coherent i coordinada. En aquest sentit, intensificar la relació entre l'escola i la família constitueix una prioritat del Departament d'Ensenyament.

¹ Conferència de Lisboa del 2000 http://www.europarl.europa.eu/summits/lis1_es.htm
² Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Preambul

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Malauradament, però, les pressions socials cap a l'escola i una certa desorientació han anat tensant, en alguns casos, les relacions entre la família i els centres educatius. El repte és, doncs, intentar avançar en la proximitat i la confiança. Hem d'aconseguir una comunicació i una relació entre les famílies i els docents que permeti a l'escola explicar què es fa i per què es fa², i compartir aquells objectius que considerem imprescindibles. Tenim un objectiu comú: l'èxit educatiu dels nostres alumnes.

Tanmateix, no podem considerar les famílies ni els centres educatius de manera descontextualitzada. En aquest sentit, sorgeix la necessitat d'estendre la relació família i escola a contextos més amplis, coordinant l'acció dels diferents agents educatius d'un territori en benefici de tots els nens i noies.

El Departament d'Ensenyament, conscient de la importància de millorar la relació família – escola per aconseguir l'èxit educatiu, i d'acord amb l'objectiu del Pla de Govern de *facilitar i promoure la col·laboració de la família en el seguiment i evolució acadèmica i personal dels seus fills*, posa a l'abast dels centres educatius una aplicació informàtica amb orientacions i recursos per facilitar l'aproximació de les famílies i la seva implicació en el procés escolar i educatiu dels seus fills. D'una banda, l'aplicació planteja algunes consideracions a tenir en compte a l'hora d'abordar aquest repte, com ara l'educació en valors, els conceptes d'autoritat i reconeixement, o els rols competencials de l'escola i la família en matèria educativa. D'altra banda, es concreten cinc línies d'intervenció bàsiques que poden facilitar als centres educatius l'aproximació i la implicació de les famílies. Per a cadascuna de les línies d'intervenció es faciliten orientacions i recursos, des d'una triple perspectiva (l'aula, el centre i l'entorn), per afavorir la continuïtat i la coherència de les actuacions que s'hi proposin.

² [Llei 12/2009, del 10 de juliol](#), d'educació. En el seu article 25, "Participació de les famílies en el procés educatiu", reconeix el dret als pares, mares o tutors legals de l'alumnat a rebre informació

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

2. OBJECTIUS DEL DOCUMENT

El Departament d'Ensenyament, d'acord amb l'objectiu estratègic 2.1. del Pla de Govern, "Facilitar i promoure la implicació de la família en el seguiment de l'evolució acadèmica i personal de l'alumne"; entenen que l'èxit educatiu depèn també del "compromís de les famílies en el procés educatiu i de l'estímul i el suport per a fer-lo possible, i seguint els principis rectors de qualitat, equitat i cohesió de la Llei d'educació"⁴, posa a l'abast dels centres educatius el document *Escola i família* amb els objectius següents:

- 1- Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i filles.
- 2- Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el projecte educatiu del centre i la millora de la convivència.
- 3- Facilitar canals i espais de relació escola i família.
- 4- Promoure i facilitar la participació de les famílies en el funcionament del centre.
- 5- Promoure i facilitar la participació de les famílies a les AMPA.
- 6- Promoure l'escola de pares i mares i altres espais formatius que facilitin i afavoreixin la tasca que suposa l'educació dels fills.
- 7- Impulsar, conjuntament amb les famílies, l'educació en el lleure, l'associacionisme juvenil i el compromís cívic, com eina per a educar en valors i també com a element d'arrelament i cohesió social.

⁴ Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Art.2.3.1

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

2. OBJECTIUS DEL DOCUMENT

El Departament d'Ensenyament, d'acord amb l'objectiu estratègic 2.1. del Pla de Govern, "Facilitar i promoure la implicació de la família en el seguiment de l'evolució acadèmica i personal de l'alumne", entenent que l'èxit educatiu depèn també del "compromís de les famílies en el procés educatiu i de l'estímul i el suport per a fer-lo possible, i seguint els principis rectors de qualitat, equitat i cohesió de la Llei d'Educació⁴, posa a l'abast dels centres educatius el document *Escola i família amb els objectius següents*:

- 1- Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i filles.
- 2- Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el projecte educatiu del centre i la millora de la convivència.
- 3- Facilitar canals i espais de relació escola i família.
- 4- Promoure i facilitar la participació de les famílies en el funcionament del centre.
- 5- Promoure i facilitar la participació de les famílies a les AMPA.
- 6- Promoure l'escola de pares i mares i altres espais formatius que facilitin i afavoreixin la tasca que suposa l'educació dels fills.
- 7- Impulsar, conjuntament amb les famílies, l'educació en el lleure, l'associacionisme juvenil i el compromís cívic, com eina per a educar en valors i també com a element d'arrelament i cohesió social.

⁴ Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació. Art.2.3.1

ANNEX 8: MANUAL BÀSIC D'ÚS DE L'APLICACIÓ INFORMÀTICA MARC ESCOLA I FAMÍLIA JUNTS X L'EDUCACIÓ.

Manual bàsic d'ús de l'aplicació informàtica
Escola i família. Junts x l'educació

ÍNDEX

1. ACCÉS I USUARIS.....	3
1.1. Usuari Centre.....	3
1.2. Usuari Administrador.....	5
2. CREACIÓ D'UN PROJECTE.....	5
2.1. Nou projecte.....	6
2.2. Noves versions d'un projecte ja creat.....	7
3. ADMINISTRACIÓ DEL PROJECTE.....	7
3.1. Contextualització.....	7
3.2. Elaboració de la diagnosi.....	8
3.3. Objectius generals i específics.....	12
3.4. Concreció del projecte (Actuacions).....	16
3.5. Indicadors.....	21
3.6. Informes.....	22

Manual bàsic d'ús de l'aplicació informàtica
Escola i família. Junts x l'educació

1. ACCÉS I USUARIS

L'aplicació [Escola i Família Junts x l'Educació](#) forma part del conjunt d'aplicacions que integren l'entorn de Projectes de Centre (PD Centres). L'accés pels docents de centres públics es du a terme mitjançant l'usuari GICAR (el mateix d'ATRI), i pels docents de centres privats concertats es fa mitjançant les credencials que els hagi fet arribar el Servei d'Atenció a l'Usuari (SAU) del Departament d'Ensenyament (SAU).

Autenticació d'usuari:

Hi ha dos tipus d'usuari amb permisos diferents per accedir a determinades pàgines de l'aplicació:

- Usuari centre
- Usuari administrador

1.1. Usuari Centre

Correspon al **director** de centre. Només pot consultar/ elaborar projectes del centre del qual és director.

Menú principal

L'opció **Gestió de projectes del centre** permet:

- Escollir el projecte (o projectes) entre els que el Departament d'Ensenyament posa al seu abast (actualment, el Projecte de Convivència, el Pla TAC i el Projecte Escola i Família).
- Elaborar un projecte de centre (elaboració de la diagnosi, objectius que es volen aconseguir, concreció del projecte o actuacions, indicadors).
- Generar els informes. També pot consultar tots els projectes que s'han realitzat en el centre.

ANNEX 9: BUIDATGE DADES, INTERPRETACIÓ I ANÀLISI. FASE 3. REGISTRE I ANÀLISI**INSTRUMENT I/O TÈCNIQUES DE MESURA.****1. ANÀLISI DAFO**

En elaboració pel centre. No he pogut disposar del document esborrany.

Criteri: L'anàlisi DAFO permet determinar quatre variables claus i per tant es fonamenta en la identificació per una banda, de les debilitats (D) i les fortaleces (F) i, de l'altra, de les amenaces (A) i les oportunitats (O) que pot plantejar l'entorn.

Objectiu específic: ajudar en la tria de les estratègies i les accions concretes més adequades, ajustades per elaborar un pla de millora, partint del diagnosi previ. El DAFO permet fer l'anàlisi de situació de la qual partim.

2. EINA DE SENSIBILITZACIÓ PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE "ESCOLA I FAMILIA".

FINALITAT: CONÈIXER LES NECESSITATS DEL CENTRE I LES PRIORITATS D'INTERVENCIÓ.

Criteri: Pretén determinar els punts febles i les línies d'intervenció prioritàries per iniciar un projecte de família que es podrà desenvolupar amb el suport de l'aplicació informàtica Escola i Família.

Objectius específics que es desprenen de l'acció prèvia de reflexió compartida entre els diferents sectors de la comunitat educativa.

- Sensibilitzar la comunitat educativa sobre la importància de la implicació de les famílies per aconseguir l'èxit educatiu dels alumnes.
- Detectar conjuntament els punts forts i febles per poder prioritzar les línies d'intervenció que contribueixen a millorar la participació de les famílies.

➤ ACTIVITAT 1. COMPARANT MARCS CONCEPTUALS

- Professorat (equip educatiu: tutors, tutores i especialistes d'educació especial- i equip directiu: directora, cap d'estudis i secretària).
- AMPA (membres representants de la junta i delegats d'aula).
- Famílies (grup de treball per a la prevenció de la violència-pla de convivència).
- Serveis educatius (EAP, LIC CRP).
-

➤ **ACTIVITAT 2.RECULL DE RESULTATS.**

- Priorització per sector.
- Eixos de treball acordats
- Línies d'intervenció i àmbits d'actuació.

3. APLICACIÓ ESCOLA -FAMÍLIA.

Finalitat: MINIMITZAR PUNT FEBLES I CONSOLIDAR PUNT FORTS.

Criteri: conèixer les necessitats del centre i les prioritats d'intervenció per abordar les necessitats prioritàries del centre i les línies d'intervenció per a la definició de propostes de millora i el disseny i concreció d' accions que definirà i esdevindrà canvis en la comunitat educativa.

- DIAGNÒSI -RESULTATS.
Punts forts i punts febles en base a les diferents línies d'intervenció (acollida, carta de compromís educatiu, acció tutorial compartida, participació, informació i comunicació i formació a les famílies) i àmbits d'actuació (centre aula i entorn).
- Concreció d'objectius generals
- Priorització d'actuacions previstes i planificació
- Indicadors en base a objectius específics.

4. DADES EXTRETES DE LES SESSIONS DE TREBALL AMB ELS AGENTS IMPLICATS¹⁴ I LA CERCA DE BIBLIOGRÀFIA ESPECÍFICA¹⁵.

- Dades que determinen les influències en la participació de les famílies al centre educatiu. Factors intra i extra centre.
- Segons els estàndards d'excel·lència.
- Obstacles i dificultats que no faciliten i, per tant, limiten la participació.

¹⁴ Sectors educatius i escolars: professorat (equip educatiu i directiu); AMPA (Associació mares i pares); famílies (grup de treball per a la prevenció de la violència: pla de convivència); serveis educatius (EAP, LIC CRP- ; xarxa educativa d'entorn).

¹⁵ Jordi Garreta Bochaca. (2016). Fortalezas y debilidades de la participación de las familias en la escuela. Perspectiva Educativa, , 55,Iss.2-Art.395.

Bolívar, A. (2006). Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común. RevistadeEducación, (339),119-146.

Garreta,J.(2014).La participación de las familias en la escuela: una cuestión pendiente.Documentación Social. RevistadeEstudiosSocialesySociologíaAplicada,(71),101-124

- Interpretacions i conclusions a partir de l'anàlisi.
- Actuació estratègica: com encarar les dificultats a les que ens enfrontem.

BUIDATGE DE DADES, INTERPRETACIÓ I ANÀLISI

1. ANÀLISI DAFO

! EN ELABORACIÓ

2. BUIDATGE DADES EXTRETES, INTERPRETACIÓ I ANÀLISI.

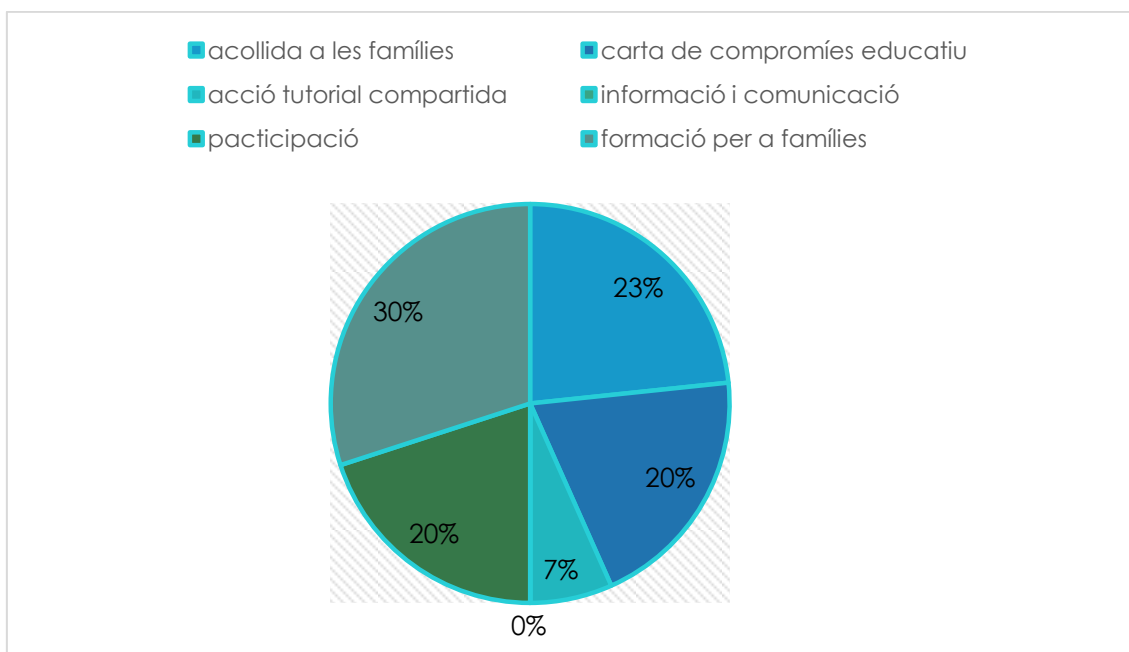
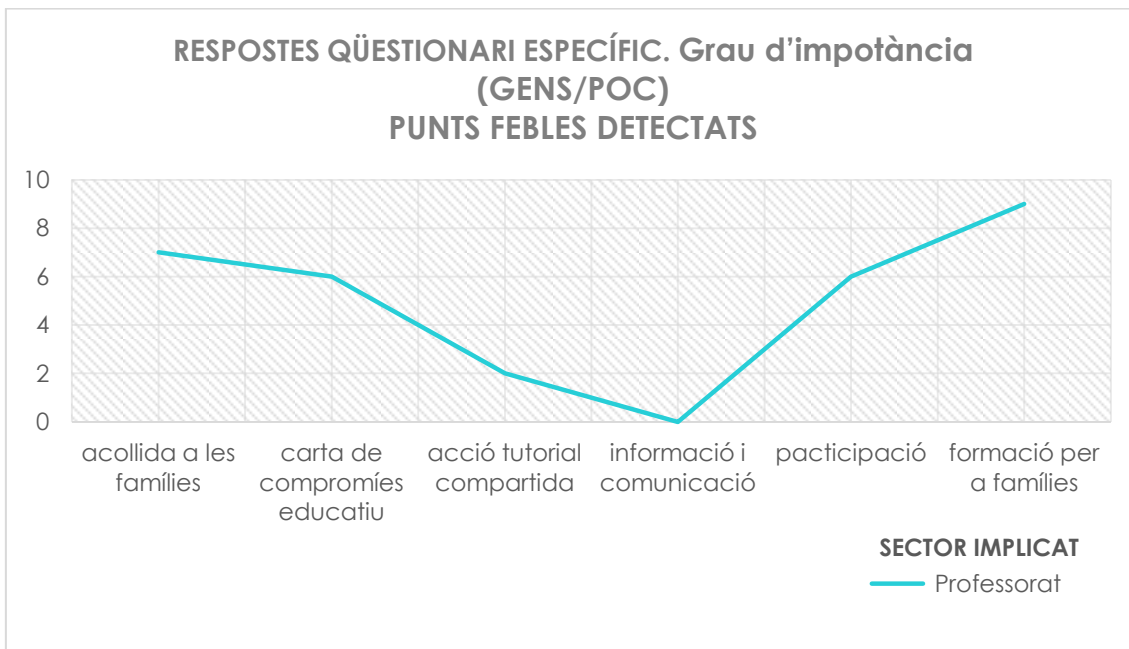
FASE 3. REGISTRE I ANÀLISI.

QÜESTIONARIS ESPECÍFICS. **ACTIVITAT 1. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS.** PUNTS FEBLES DECTECTATS.

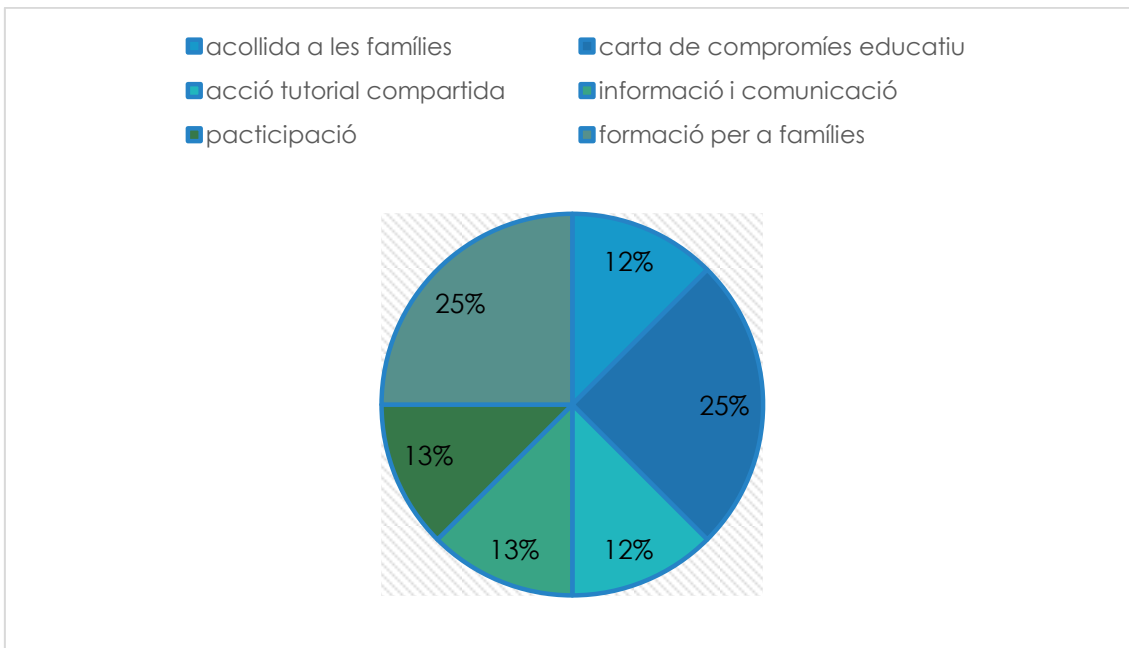
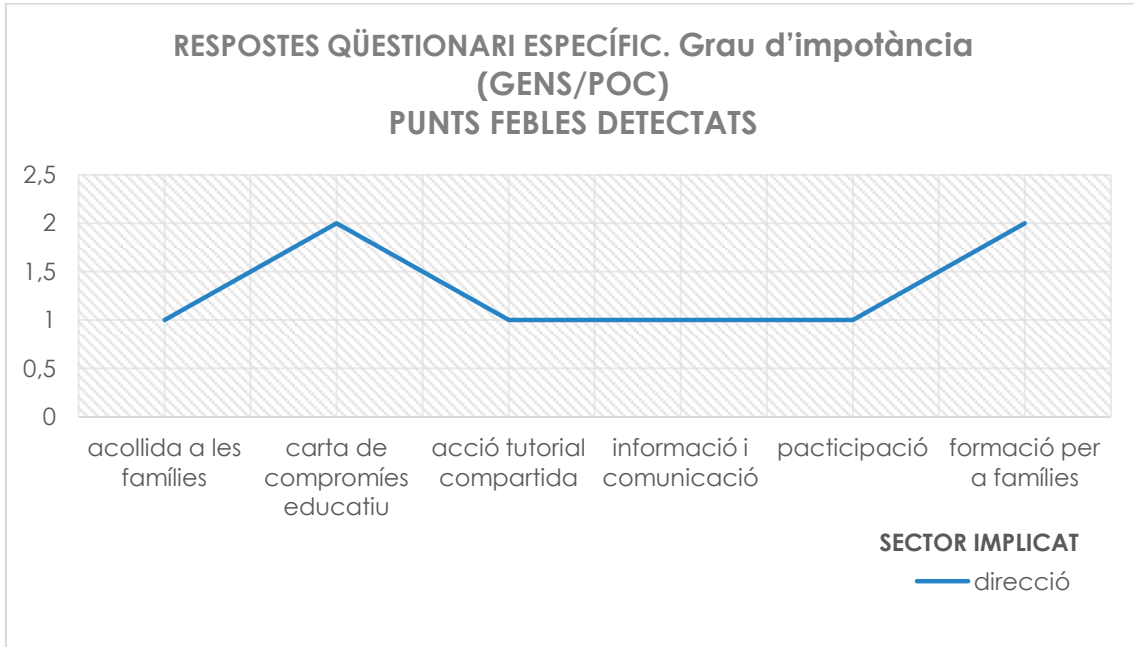
Taula 1. Mostres representatives.

Mostra sector centre educatiu:
Professorat: tutors i tutores (infantil i primària) i especialistes d'educació especial, educació musical): 11 participants.
Direcció (directora del centre, cap d'estudis i secretària): 3 participant.
Mostra sector famílies:
AMPA (alguns representants de la junta i responsables de les comissions de treball): 5 participants.
Famílies: (grup de treball pla de convivència): 5 participants.
Mostra sector serveis educatius:
CRP (directora del servei):1 participant.
EAP (treballadora social, cap de l'EAP, psicopedagog i psicopedagogues): 9 participants.
LIC (responsable del servei): 1 participant

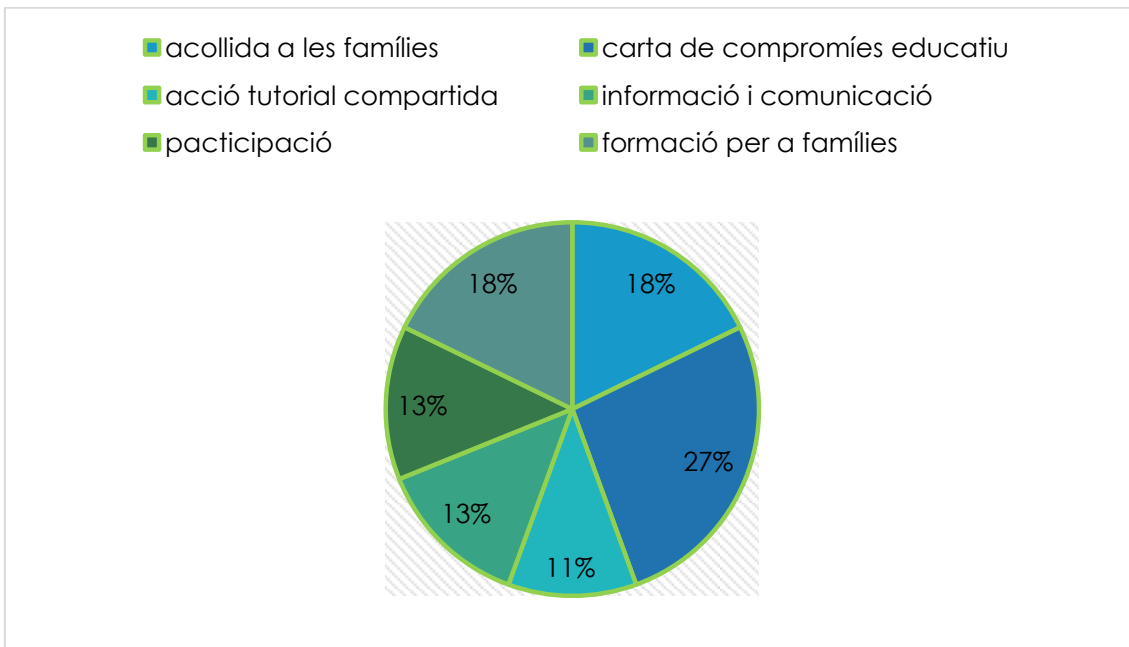
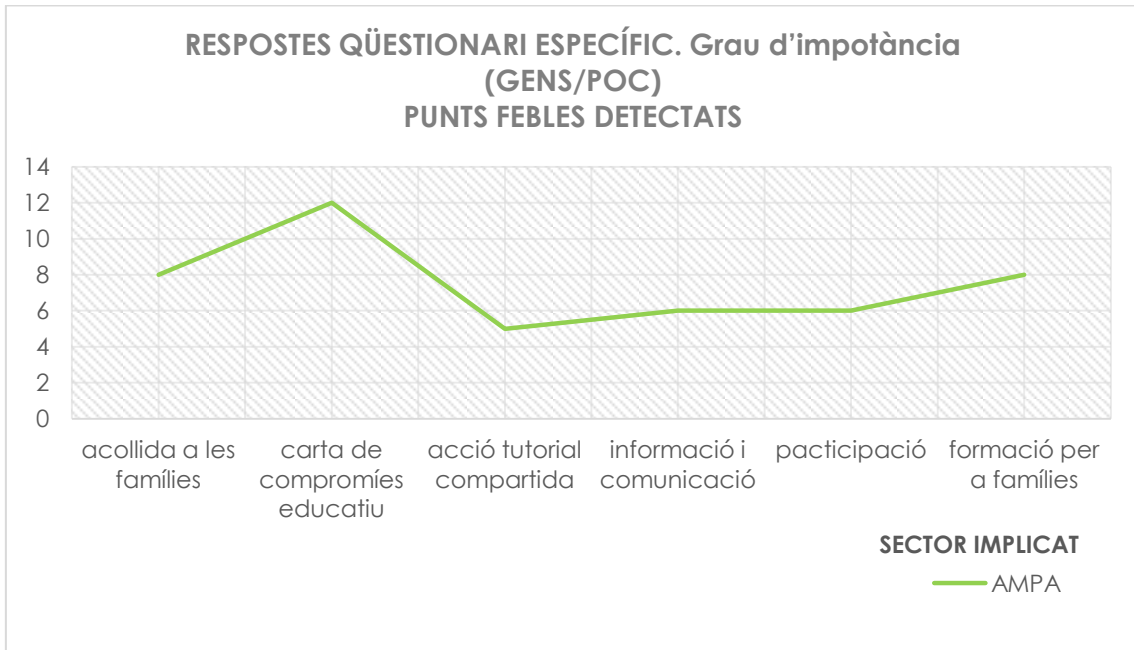
Gràfic 1.

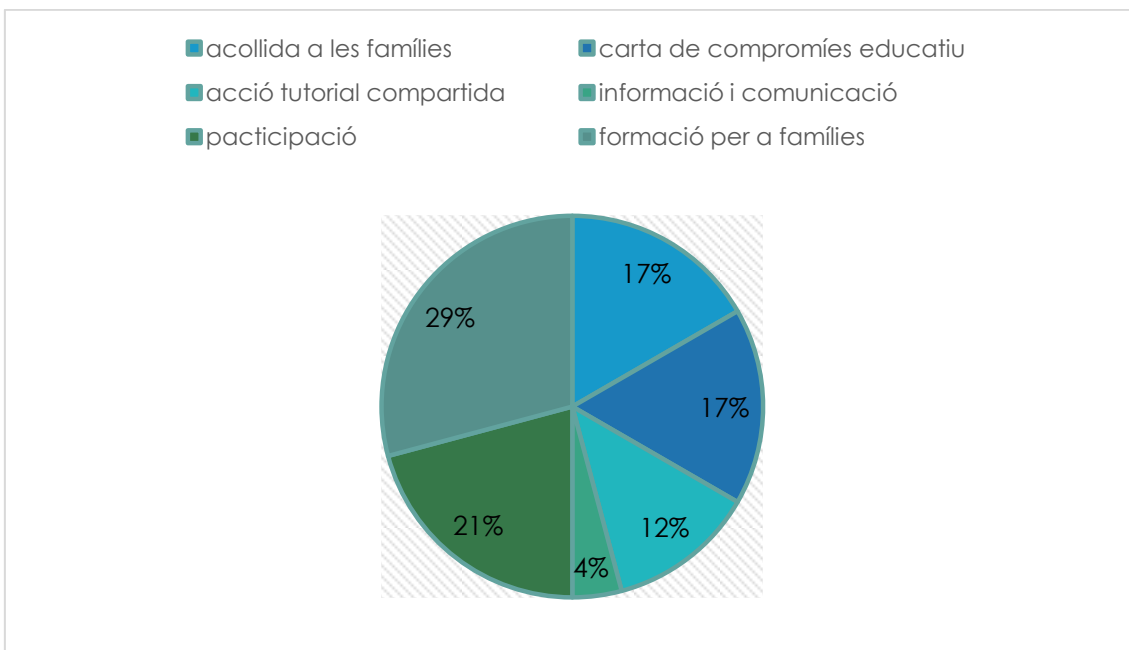
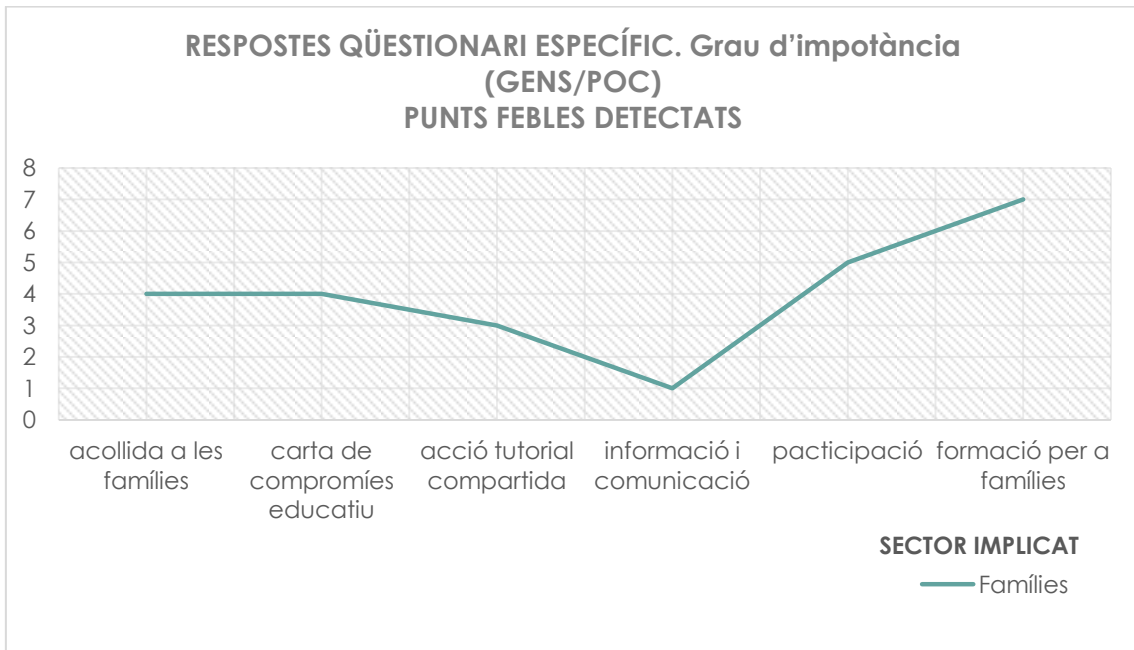
Gràfic 2.

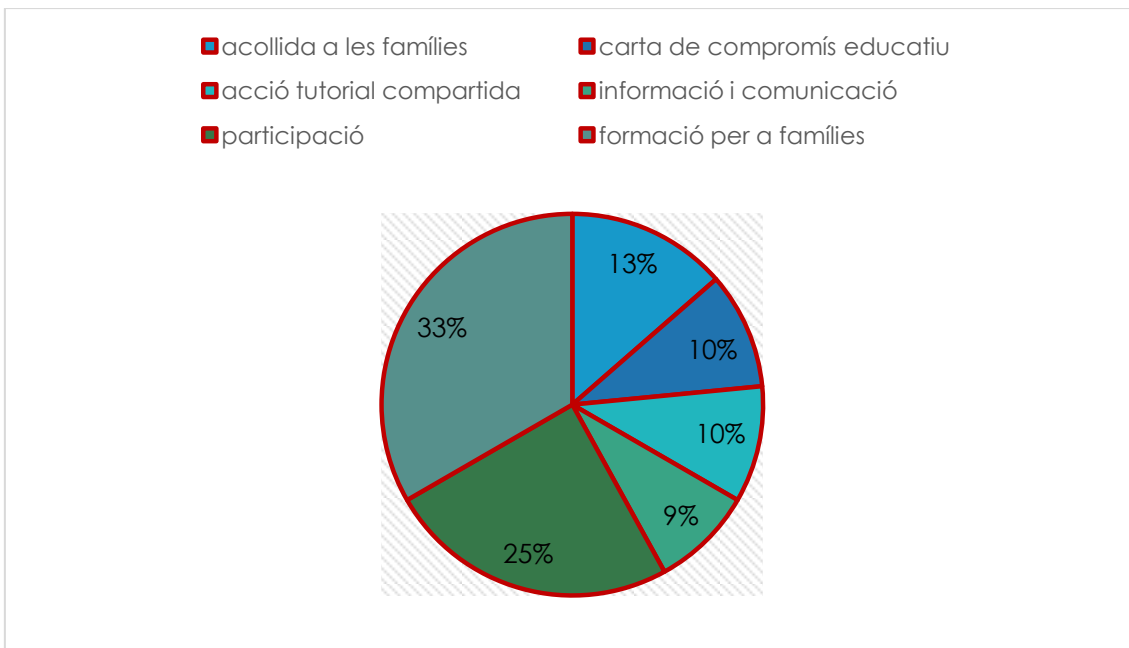
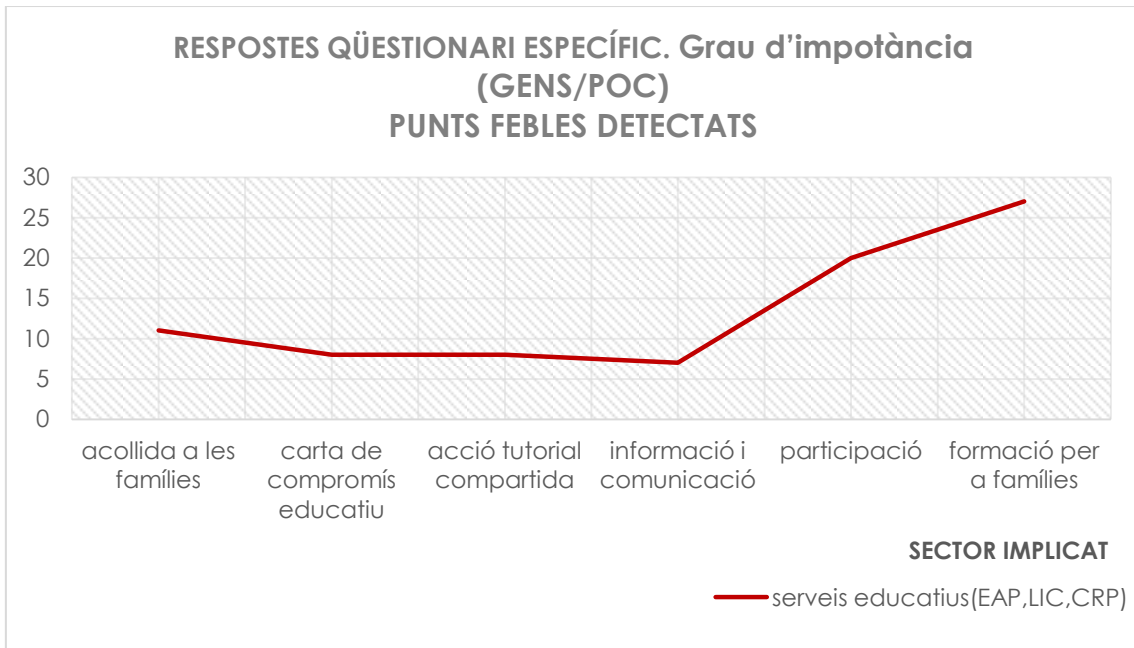
Gràfic 3.

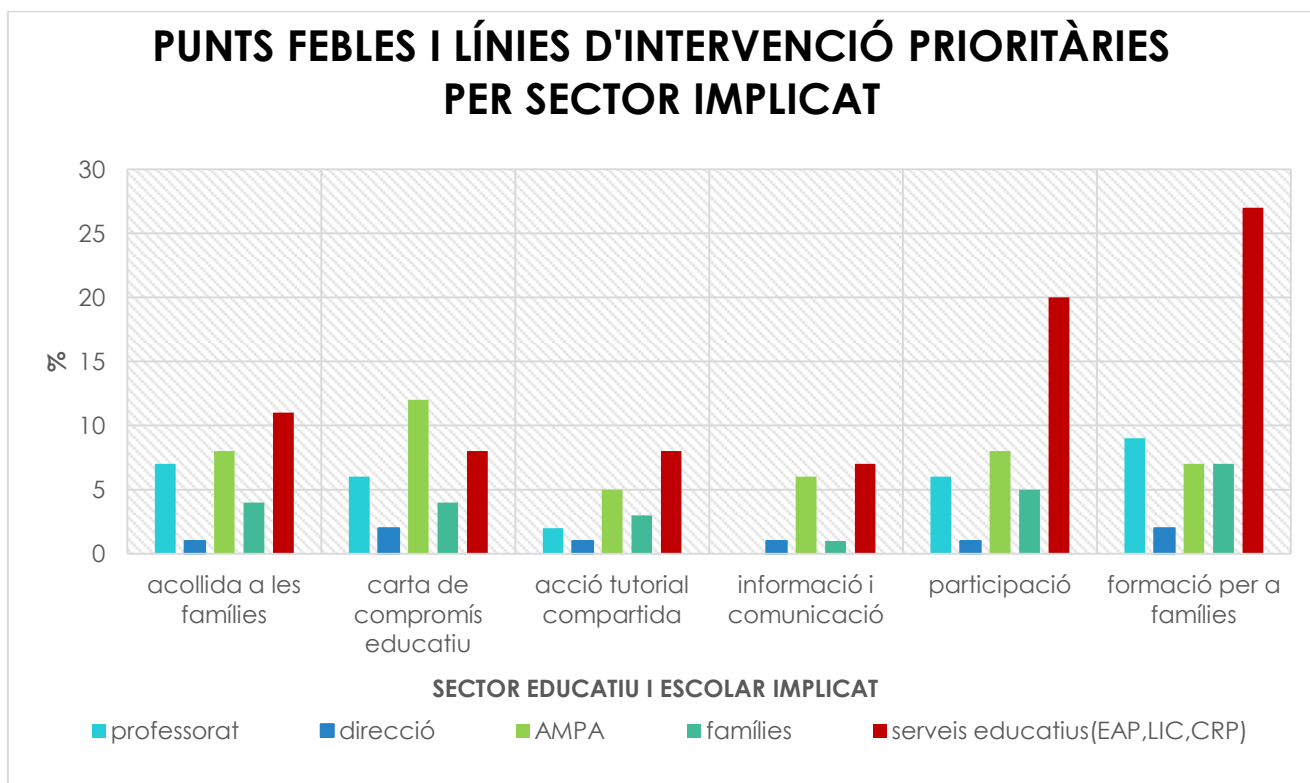
Gràfic 4.

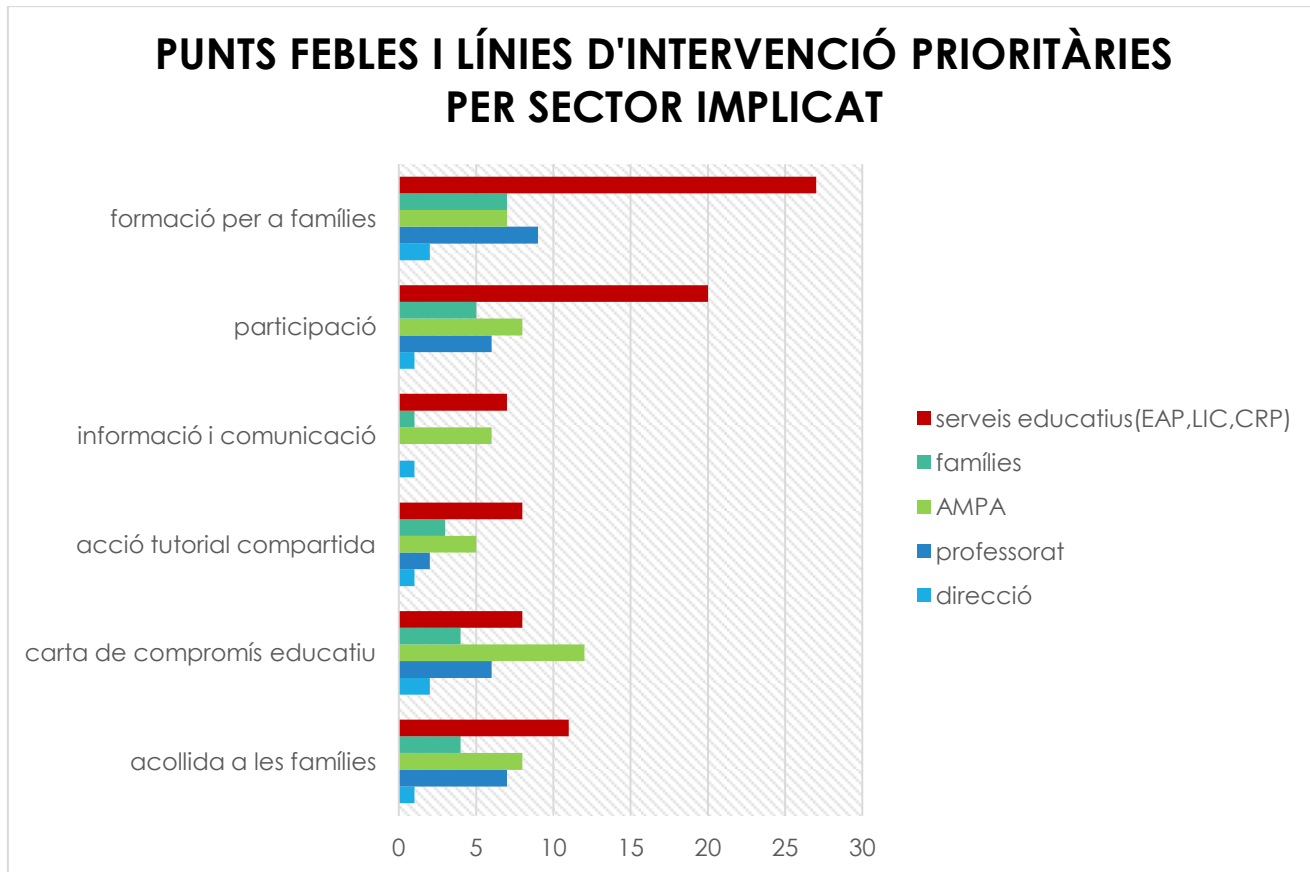
Gràfic 5.

Gràfic 6.

Gràfic 7.

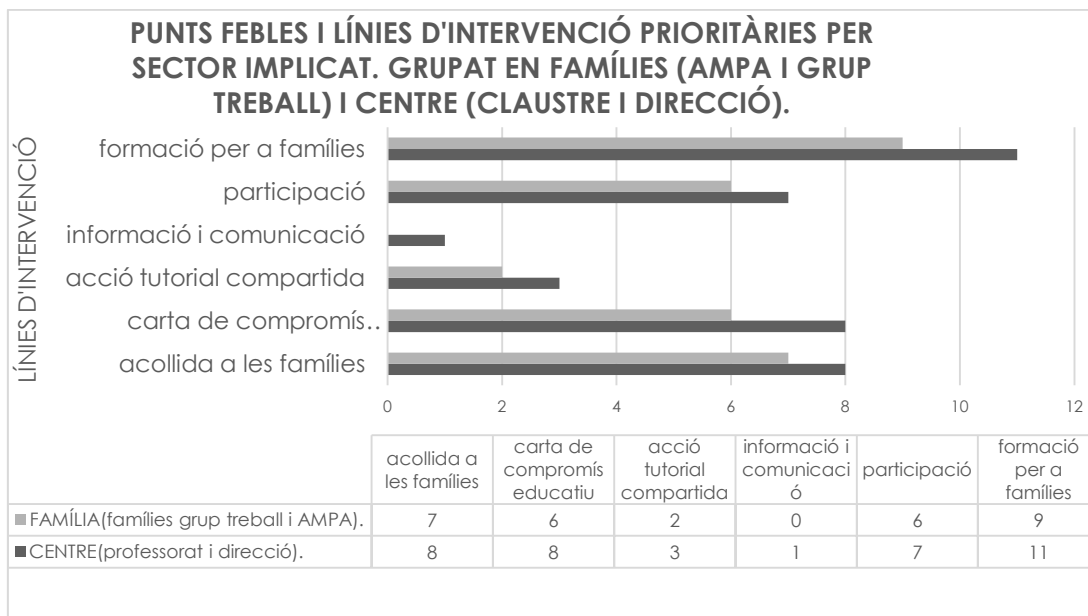
ELS GRÀFICS ANTERIORS ENS DONEN INFORMACIÓ SOBRE LES LÍNES PRIORITÀRIES D'INTERVENCIÓ SEGONS CADA SECTOR.

! ATENCIÓ INDICADOR:

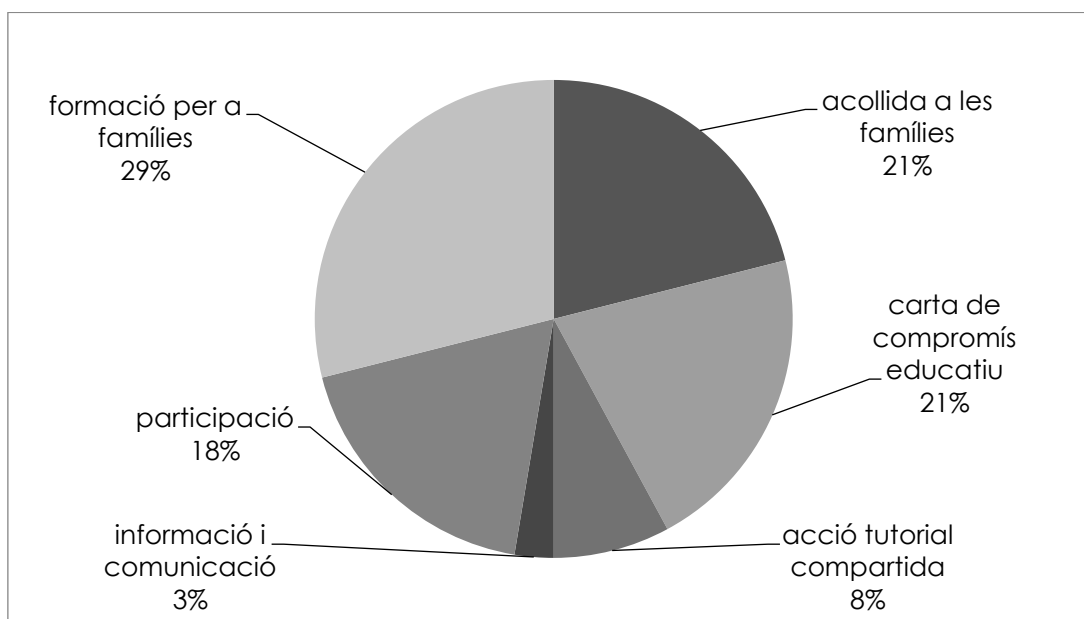
ELS PUNTS FEBLES DE SERVES EDUCATIUS I EL CENTRE COINCIDEIXEN: EN QUANT A FORMACIÓ A LES FAMÍLIES, PARTICIPACIÓ I ACOLLIDA A LES FAMÍLIES.

S'HI DETERMINEM DOS GRANS BLOCS PER AGRUPAR SECTORS (BLOC1: FAMÍLIA (famílies grup treball i AMPA); BLOC2: CENTRE (professorat i direcció).

ELS BLOCS ENS DETERMINEN EL SEGÜENT:

Gràfic 8.

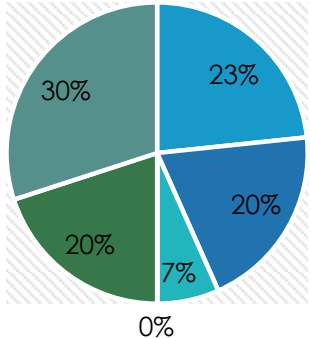
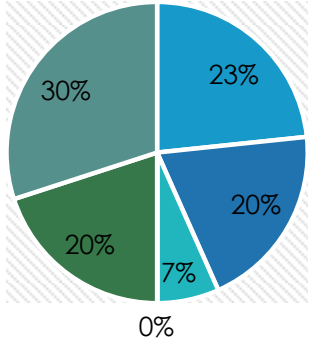

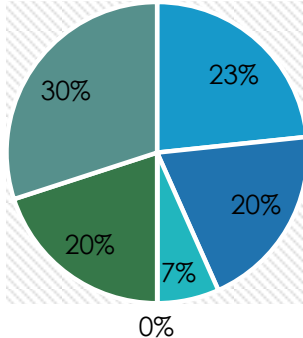
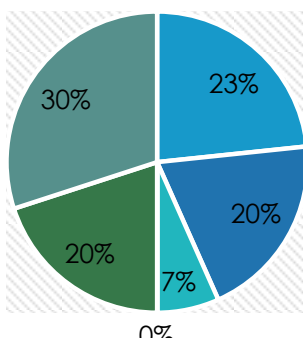
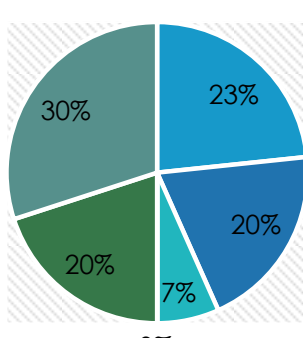
Gràfic 9.

ACTIVITAT 2. RECALL DE RESULTATS. GRÀFIC PER SECTOR I LÍNIA D'INTERVENCIÓ. PRIORITZACIONS.

Conegudes les necessitats del centre, per sector educatiu i escolar implicat, en quant al recull del resultats, es prioritzen les línies d'intervenció i àmbits d'actuació que es treballaran al projecte, a partir dels eixos de treball acordats que caldrà determinar conjuntament.

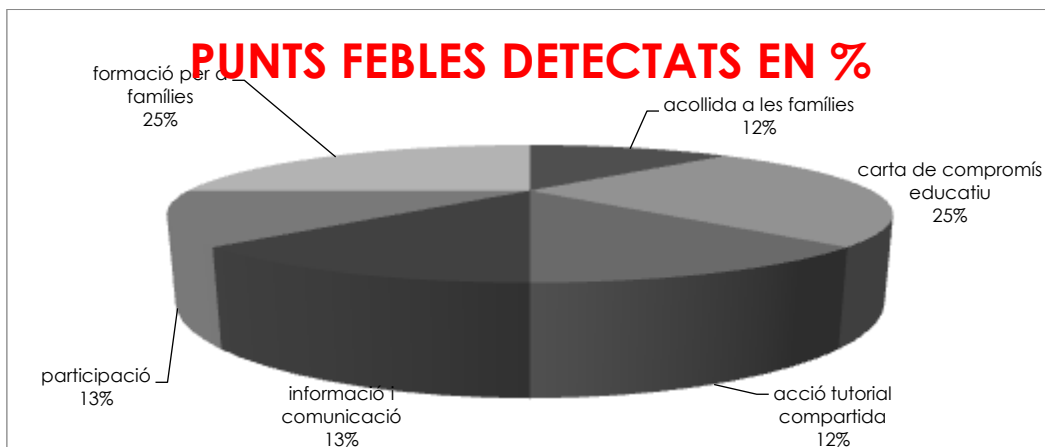
Taula 2. Afirmacions prioritzades per sector.

<p>PROFESSORAT</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació a les famílies 30% 2. Acollida a les famílies 23% 3. Participació 20% 4. Carta compromís educatiu 20% 5. Acció tutorial compartida 7% 6. Informació i comunicació 0% 	<ul style="list-style-type: none"> ■ acollida a les famílies ■ carta de compromís educatiu ■ acció tutorial compartida ■ informació i comunicació ■ participació ■ formació per a famílies
<p>DIRECCIÓ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació a les famílies 25% 2. Carta compromís educatiu 25% 3. Participació 13% 4. Informació i comunicació 13% 5. Acollida a les famílies 12% 6. Acció tutorial compartida 12% 	<ul style="list-style-type: none"> ■ acollida a les famílies ■ carta de compromís educatiu ■ acció tutorial compartida ■ informació i comunicació ■ participació ■ formació per a famílies

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">AMPA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acollida a les famílies. 18% 2. Participació. 17% 3. Informació i comunicació. 13% 4. Formació a les famílies. 15% 5. Carta compromís educatiu. 26% 6. Acció tutorial 11% 	<ul style="list-style-type: none"> ■ acollida a les famílies ■ carta de compromís educatiu ■ acció tutorial compartida ■ informació i comunicació ■ participació ■ formació per a famílies
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">FAMÍLIES</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació a les famílies. 29% 2. Participació. 21% 3. Acollida a les famílies. 17% 4. Carta compromís educatiu. 17% 5. Informació i comunicació. 4% 6. Acció tutorial 12% 	<ul style="list-style-type: none"> ■ acollida a les famílies ■ carta de compromís educatiu ■ acció tutorial compartida ■ informació i comunicació ■ participació ■ formació per a famílies
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">SERVEIS EDUCATIUS</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació a les famílies. 33% 2. Participació. 25% 3. Acollida a les famílies. 13% 4. Carta compromís educatiu. 10% 5. Acció tutorial 10% 6. Informació i comunicació. 9% 	<ul style="list-style-type: none"> ■ acollida a les famílies ■ carta de compromís educatiu ■ acció tutorial compartida ■ informació i comunicació ■ participació ■ formació per a famílies

BUIDATGE GENERAL A GRANS TRETS PER LÍNIES D'INTERVENCIÓ

Gràfic 10.

Taula 3. Eixos de treball acordats.

! PRIORITZACIONS PER SECTOR

Direcció:

1. **Formació a les famílies 30%**
2. **Acollida a les famílies 23%**
3. **Participació 20%**
4. Carta compromís educatiu 20%
5. Acció tutorial compartida 7%
6. Informació i comunicació 0%

Professorat:

1. **Formació a les famílies 25%**
2. **Carta compromís educatiu 25%**
3. **Participació 13%**
4. Informació i comunicació 13%
5. Acollida a les famílies 12%
6. Acció tutorial compartida 12%

AMPA:

1. **Acollida a les famílies. 18%**
2. **Participació. 17%**
3. **Informació i comunicació. 13%**

Famílies:

1. **Formació a les famílies. 29%**
2. **Participació. 21%**
3. **Acollida a les famílies. 17%**

Serveis educatius:

1. **Formació a les famílies. 33%**
2. **Participació. 25%**
3. **Acollida a les famílies. 13%**

! LÍNIES D'INTERVENCIÓ PRIORITÀRIES:

- ✓ ACOLLIDA A LES FAMÍLIES VINCULAR LA CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU
- ✓ PARTICIPACIÓ VINCULAT A LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ
- ✓ FORMACIÓ A LES FAMÍLIES PROPOSTA CONJUNTA PER A PORTAR A TERME AMB L'AMPA.

3. APLICACIÓ ESCOLA-FAMÍLIA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

1. DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ. (Veure annex 1).

ACOLLIDA	
<p>Punts molt forts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la seva implicació i participació en els processos educatius. (AC) - Disposem de diferents estratègies per fer de la reunió d'inici de curs un espai d'acolliment i integració de les famílies. (AA) - Donem a conèixer a les famílies els projectes comunitaris en els que participem. (AE) - Planifiquem i sistematitzem les entrevistes inicials amb les famílies. (AC) - Preveiem diferents Canals de comunicació (correu electrònic, circular, dossier traduït a diversos idiomes...) per tal que la informació que es dona a la reunió d'inici de curs arribi a totes les famílies, hagin assistit o no. (AA) - Preveiem actuacions i orientacions específiques per a aquelles famílies que presenten circumstàncies que dificulten la seva integració. (AC) - Preveiem una imatge acollidora del centre (ambient i tracte humà). (AC) 	<p>Punts forts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposem d'estratègies organitzatives i metodològiques per facilitar l'acollida a les famílies del grup classe. (AA) - Disposem de diferents formats d'entrevista inicial segons l'edat dels alumnes i característiques de les famílies. (AA) - Ens coordinem amb les administracions locals i entitats de l'entorn del centre per facilitar l'acollida de les noves famílies. (AE) - Facilitem que les famílies tinguin informació sobre les entitats de l'entorn, així com dels serveis que els poden oferir (beques, ajuts, lleure, cultura...). (AE) - Recollim en els documents del centre l'acollida de les famílies com un element fonamental per promoure la seva implicació i participació en els processos educatius. (AC) - Utilitzem els processos d'acollida a les famílies per implicar-les en el procés escolar dels seus fills. (AA) - Promovem la participació de l'AMPÀ en els processos d'acollida a les famílies. (AC) - Tenim sistematitzats els processos d'acollida a les famílies: moment d'arribar al centre, accions posteriors, finalització... (AC)
<p>Punts febles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comptem amb recursos per millorar la comunicació i la relació amb la família (idioma, nivell cultural, dèficits específics, no assistència a reunions...) en els processos d'acollida. (AC) - Potenciem la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida del grup classe. (AA) - Recollim i difonem les bones practiques d'acollida del centre, les quals es valoren i recullen en la memòria Anual del centre. (AC) - Tenim en compte els recursos de l'entorn del centre en la planificació d'estratègies per afavorir l'acollida i integració de les famílies. (AE) - Potenciem la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i integració en el centre. (AC) - Utilitzem la carta de compromís educatiu com un document que faciliti l'acolliment de les noves famílies al centre. (AC) 	<p>Punts molt febles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluem el funcionament del Pla d'acollida per a famílies i ho recollim en la memòria. (AC) - Avaluem la satisfacció de les famílies sobre les accions realitzades en el procés d'acollida a l'entorn. (AE)

2. DIAGNÒSI. RESULTAT.

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ**Punts molt forts**

- Col·laborem amb els mitjans de comunicació locals per donar informació a les famílies. (AE)
- Col·laborem i ens coordinem amb l'Administració local per millorar els processos d'informació i comunicació amb les famílies. (AE)
- Disposem de diferents canals per comunicar-nos amb les famílies dels alumnes. (AA)
- Promovem l'aprenentatge i ús de la llengua catalana a les diferents activitats dreçades a les famílies i valorem la diversitat lingüística de l'entorn. (AE)

Punts forts

- Disposem d'espais i canals de comunicació que permeten a les famílies expressar la seva opinió i rebre informació (AC)
- Donem a conèixer a les famílies les entitats i recursos de l'entorn. (AE)
- Facilitem la comunicació entre els representant dels pares i la resta de les famílies. (AC)
- Fomentem la participació de les famílies en els diferents espais de comunicació amb la resta de famílies. (AA)
- Promovem la participació de la família en activitats comunitàries (PEE PdAC...). (AE)
- Promovem una xarxa de relacions i comunicació entre les famílies dels diferents centres de l'entorn. (AE)
- Recollim en la documentació de centre les accions referides a les informacions que es donen a les famílies i els canals de comunicació que cal emprar. (AC)

Punts febles

- Facilitem eines a les famílies perquè puguin valorar els canals i les informacions que els arriben. (AC)
- Recollim i compartim les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la informació i comunicació amb les famílies. (AC)
- Tenim e compte les elements comunicatius verbals i no verbals quan ens entrevistem amb les famílies. (AA)
- Tenim uns criteris definits i compartits entre tots els tutors i la resta de l'equip docent del centre. (AA)

Punts molt febles

- Disposem d'un protocol de centre que determina quines són les informacions que cal donar a les famílies, quan i amb quins canals se'ls fan arribar. (AC)
- Fomentem la creació de xarxes de suport entre les famílies del centre. (AA)
- Seleccionem i fem servir la informació que cal donar a la família al llarg del curs, segons el protocol de centre. (AA)
- Tenim dissenyada l'estratègia de comunicació del centre cap a l'exterior. (AC)

PARTICIPACIÓ**Punts molt forts**

- Ens coordinem amb els centres educatius de la localitat per intercanviar experiències i practiques participatives. (AE)
- Ens coordinem amb l'Administració local per impulsar la participació de les famílies en l'entorn. (AE)
- Fomentem la creació de la figura dels delegats de classe com una eina de relació entre les famílies i el tutor. (AA)
- Sensibilitzem el claustre sobre la importància de la participació i implicació de les famílies en els processos educatius. (AC)

Punts forts

- Creem amb la família un ambient de confiança i cooperació. (AA)
- Impliquem les famílies en la participació activa dels seus fills en l'entorn (barri, municipi). (AE)
- Informem a les famílies sobre el treball a l'aula i en om fer l'acompanyament escolar a casa. (AA)
- Preveiem espais físics i virtuals perquè totes les famílies puguin participar en els projectes de centre. (AC)
- Promovem la coordinació entre les AMPA del centre d'un mateix barri o municipi. (AE)
- Promovem la participació de les famílies en entitats, associacions i projectes de l'entorn (PEE, PdAC...). (AE)
- Recollim en els documents de centre els canals i les formes de participació de les famílies. (AC)

<p>Punts febles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluem la participació de les famílies i ho recollim en la Memòria anual de centre, incloent si cal, propostes de millora. (AC) - Elaborem juntament amb l'AMPA actuacions que milloren la participació i la implicació de les famílies. (AC) - Ens coordinem amb entitats de l'entorn per informar a les famílies sobre les formes de participació que tenen al seu abast. (AE) - Fomentem la participació i implicació de les famílies en la elaboració dels documents de centre. (AC) - Recollim i difonem les bones practiques en participació i implicació realitzades en el centre. (AC) - Utilitzem els continguts addicionals de la carta de compromís per promoure la participació de les famílies. (AA) 	<p>Punts molt febles</p>
--	---------------------------------

FORMACIÓ PER A FAMÍLIES

<p>Punt molt forts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Col·laborem amb l'Administració local en l'elaboració de projectes formatius per a les famílies i fomentem la seva participació. (AE) - Informe i orientem les famílies sobre les activitats formatives organitzades per diferents entitats. (AE) - Promovem la formació intercentres. (AE) 	<p>Punts forts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compartim amb les famílies estratègies i recursos per fer l'acompanyament escolar dels fills. (AA) - Tenim en compte els temes d'interès de les famílies del grup classe a l'hora de dissenyar els continguts formatius que ofereix el centre. (AA) - Utilitzar estratègies per facilitar la formació per a pares i mares. (AC)
<p>Punts febles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aprofitem recursos en línia per consolidar la formació de pares i mares. (AC) - Facilitem diferents espais d'intercanvi entre les famílies, professorat i resta de membres de la comunitat educativa. (AC) - Fomentem la relació entre els pares i mares dels alumnes d'una mateixa classe, cicle o etapa per facilitar la formació entre iguals. (AA) - Promovem actuacions per sensibilitzar la comunitat escolar de la importància de la formació de les famílies i de la participació dels docents en aquesta formació. (AC) - Promovem la formació de les famílies per estimular la seva participació en diferents òrgans de gestió el centre. (AC) - Recollim i compartim les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la formació per a les famílies. (AC) 	<p>Punts molt febles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valorem i, si s'escau, replantegem al final de cada curs les accions formatives adreçades a les famílies. (AC)

CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU**Punts molt forts**

- Detectem, compartim i fem un seguiment amb les famílies de les necessitats de cada alumne i les mesures necessàries per a la millora del seu procés educatiu. (AA)

Punts forts

- Creem un clima de confiança que permeti crear un context relacional positiu, quan les famílies hagin de signar la carta de compromís inicial. (AC)
- Reflectim en els continguts comuns de la carta de compromís, els principis i caràcter propi del centre. (AC)
- Signem amb les famílies els compromisos que permetin la millora del rendiment acadèmic i el seguiment del procés educatiu dels fills. (AA)

Punts febles

- Difonem les bones practiques sobre l'ús de la carta de compromís educatiu. (AC)
- Fem el seguiment de l'ús de la carta de compromís i les seves addendes i en valorem els resultats. (AC)
- Preveiem mecanismes per elaborar i fer el seguiment dels continguts específics corresponents a l'addenda de la carta de compromís. (AC)
- Sensibilitzem el claustre i les famílies sobre la importància de la carta de compromís. (AC)

Punts molt febles

- Compartim amb altres centres o entitats de l'entorn els continguts comuns de la carta de compromís. (AE)
- Elaborem els continguts comuns de la carta de compromís de manera participativa entre docents i famílies. (AC)
- Incloem en la carta de compromís educatiu els compromisos de l'administració local per col·laborar i afavorir l'èxit educatiu. (AE)
- Informem els alumnes sobre el valor de la carta de compromís educatiu i els continguts comuns que conté. (AA)
- Utilitzem la carta de compromís per promoure la participació de l'alumnat en el seu entorn (associacions, educació en el lleure...). (AE)

ACCIÓ TUTORIAL COMPARTIDA**Punts molt forts**

- Fem de l'entrevista família-tutor un espai de coresponsabilitat educativa. (AA)
- Informem les famílies sobre el procés escolar i com fer-ne el seguiment. (AA)
- Sensibilitzem el claustre de la necessitat i a importància de dur a terme l'acció tutorial de forma compartida amb les famílies. (AC)

Punts forts

- Disposem de canals de comunicació entre escola i família per facilitar la seva participació i implicació en el procés escolar dels fills. (AC)
- Ens coordinem amb l'administració local per donar a conèixer a les famílies el teixit associatiu i les xarxes educatives de l'entorn. (AE)
- Fomentem la relació i la col·laboració entre centres de la zona a fi d'intercanviar experiències i recursos. (AE)
- Impliquem les famílies perquè promoguin la participació dels fills en activitats de lleure educatiu i cultural en entitats d'entorn. (AE)
- Tenim en compte les característiques de cada família a l'hora de planificar l'acció tutorial compartida. (AA)

Punts febles

- Col·laborarem amb les famílies en l'orientació acadèmica i professional dels fills en acabar l'ensenyament secundari obligatori. (AA)
- Disposem d'una estructura organitzativa que faciliti l'acció tutorial compartida amb la família. (AC)
- Elaborem amb les famílies addendes de continguts específics addicionals a la carta de compromís. (AA)
- Ens coordinem amb les entitats de suport educatiu en les que els alumnes hi participin. (AE)
- Oferim recursos als docents per dur a terme l'acció tutorial compartida. (AC)
- Posem a l'abast de les famílies diferents eines per afavorir l'acompanyament escolar a casa dels fills. (AA)

Punts molt febles

- Impulsem xarxes de suport entre famílies que permetin un intercanvi d'experiències per reforçar l'acció tutorial compartida. (AA)
- Incorporem en el Pla de Formació de Centre accions i estratègies pel professorat que facilitin la seva relació amb les famílies. (AC)
- Recollim en els documents del centre el rol de la família en l'acció tutorial compartida. (AC)
- Recollim i compartim les bones pràctiques del centre sobre l'acció tutorial compartida. (AC)
- Valorem, famílies i docents, l'acció tutorial compartida i ho recollim en la memòria anual. (AC)

3. OBJECTIUS.

Objectius generals	Objectius específics
1. Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i filles. Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el projecte educatiu del centre i la millora de la convivència.	
2. Facilitar canals i espais de relació escola i família.	
3. Promoure i facilitar la participació de les famílies en el funcionament del centre.	
4. Promoure i facilitar la participació de les famílies a les AMPA.	
5. Promoure l'escola de pares i mares i altres	
6. espais formatius que facilitin i afavoreixin la tasca que suposa l'educació dels fills i filles.	
7. Impulsar, conjuntament amb les famílies, l'educació en el lleure, l'associacionisme juvenil i el compromís cívic, com a eina per educar en valors i també com a element d'arrelament i cohesió social.	

4. ACTUACIONS PREVISTES.

5. PLANIFICACIÓ.

Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporalització
INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ				
PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Facilitar eines a les famílies perquè puguin valorar els canals i les informacions que els arriben. (AC)				
Recollir i compartir les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la informació i comunicació amb les famílies. (AC)				
Disposar d'un protocol de centre que determina quines són les informacions que cal donar a les famílies, quan i amb quins canals se'ls fan arribar. (AC)				
Tenir dissenyada l'estratègia de comunicació del centre cap a l'exterior. (AC)				
Tenir uns criteris definits i compartits entre tots els tutors i la resta de l'equip docent del centre. (AA)				
Tenir en compte les elements comunicatius verbals i no verbals quan ens entrevistem amb les famílies. (AA)				
Fomentar la creació de xarxes de suport entre les famílies del centre. (AA)				
Seleccionar i fer servir la informació que cal donar a la família al llarg del curs, segons el protocol de centre. (AA)				

PARTICIPACIÓ

PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Avaluar la participació de les famílies i ho recollim en la Memòria anual de centre, incloent si cal, propostes de millora. (AC)				
Elaborar juntament amb l'AMPA actuacions que milloren la participació i la implicació de les famílies. (AC)				
Fomentar la participació i implicació de les famílies en la elaboració dels documents de centre. (AC)				
Recollir i difondre les bones pràctiques en participació i implicació realitzades en el centre. (AC)				
Utilitzar els continguts addicionals de la carta de compromís per promoure la participació de les famílies. (AA)				
Coordinar-se amb entitats de l'entorn per informar a les famílies sobre les formes de participació que tenen al seu abast. (AE)				

ACOLLIDA

PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Comptar amb recursos per millorar la comunicació i la relació amb la família (idioma, nivell cultural, dèficits específics, no assistència a reunions...) en els processos d'acollida. (AC)				

Recollir i difondre les bones practiques d'acollida del centre, les quals es valoren i recullen en la memòria Anual del centre. (AC)				
Potenciar la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i integració en el centre. (AC)				
Utilitzar la carta de compromís educatiu com un document que faciliti l'acolliment de les noves famílies al centre. (AC)				
Avaluar el funcionament del Pla d'acollida per a famílies i ho recollim en la memòria. (AC)				
Potenciar la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida del grup classe. (AA)				
Tenir en compte els recursos de l'entorn del centre en la planificació d'estratègies per afavorir l'acollida i integració de les famílies. (AE)				
Avaluar la satisfacció de les famílies sobre les accions realitzades en el procés d'acollida a l'entorn. (AE)				

CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU

PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Difondre les bones practiques sobre l'ús de la carta de compromís educatiu. (AC)				
Fer el seguiment de l'ús de la carta de compromís i les seves addendes i en valorem els resultats. (AC)				

Preveure mecanismes per elaborar i fer el seguiment dels continguts específics corresponents a l'addenda de la carta de compromís. (AC)				
Sensibilitzar el claustre i les famílies sobre la importància de la carta de compromís. (AC)				
Elaborar els continguts comuns de la carta de compromís de manera participativa entre docents i famílies. (AC)				
Informar els alumnes sobre el valor de la carta de compromís educatiu i els continguts comuns que conté. (AA)				
Compartir amb altres centres o entitats de l'entorn els continguts comuns de la carta de compromís. (AE)				
Incloure en la carta de compromís educatiu els compromisos de l'administració local per col·laborar i afavorir l'èxit educatiu. (AE)				
Utilitzar la carta de compromís per promoure la participació de l'alumnat en el seu entorn (associacions, educació en el lleure...). (AE)				

ACCIÓ TUTORIAL COMPARTIDA

PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Disposar d'una estructura organitzativa que faciliti l'acció tutorial compartida amb la família. (AC)				
Oferir recursos als docents per dur a terme l'acció tutorial compartida. (AC)				

Incorporar en el Pla de Formació de Centre accions i estratègies pel professorat que facilitin la seva relació amb les famílies. (AC)				
Recollir en els documents del centre el rol de la família en l'acció tutorial compartida. (AC)				
Recollir i compartir les bones pràctiques del centre sobre l'acció tutorial compartida. (AC)				
Valorar famílies i docents, l'acció tutorial compartida i ho recollim en la memòria anual. (AC)				
Col·laborar amb les famílies en l'orientació acadèmica i professional dels fills en acabar l'ensenyament secundari obligatori. (AA)				
Elaborar amb les famílies addendes de continguts específics addicionals a la carta de compromís. (AA)				
Posar a l'abast de les famílies diferents eines per afavorir l'acompanyament escolar a casa dels fills. (AA)				
Impulsar xarxes de suport entre famílies que permetin un intercanvi d'experiències per reforçar l'acció tutorial compartida. (AA)				
Coordinar-se amb les entitats de suport educatiu en les que els alumnes hi participin. (AE)				

FORMACIÓ PER A FAMÍLIES

PUNTS FEBLES DETECTATS DEL DIAGNÒSI INICIAL	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM?ESTRATÈGIA	QUI?AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Aprofitar recursos en línia per consolidar la formació de pares				

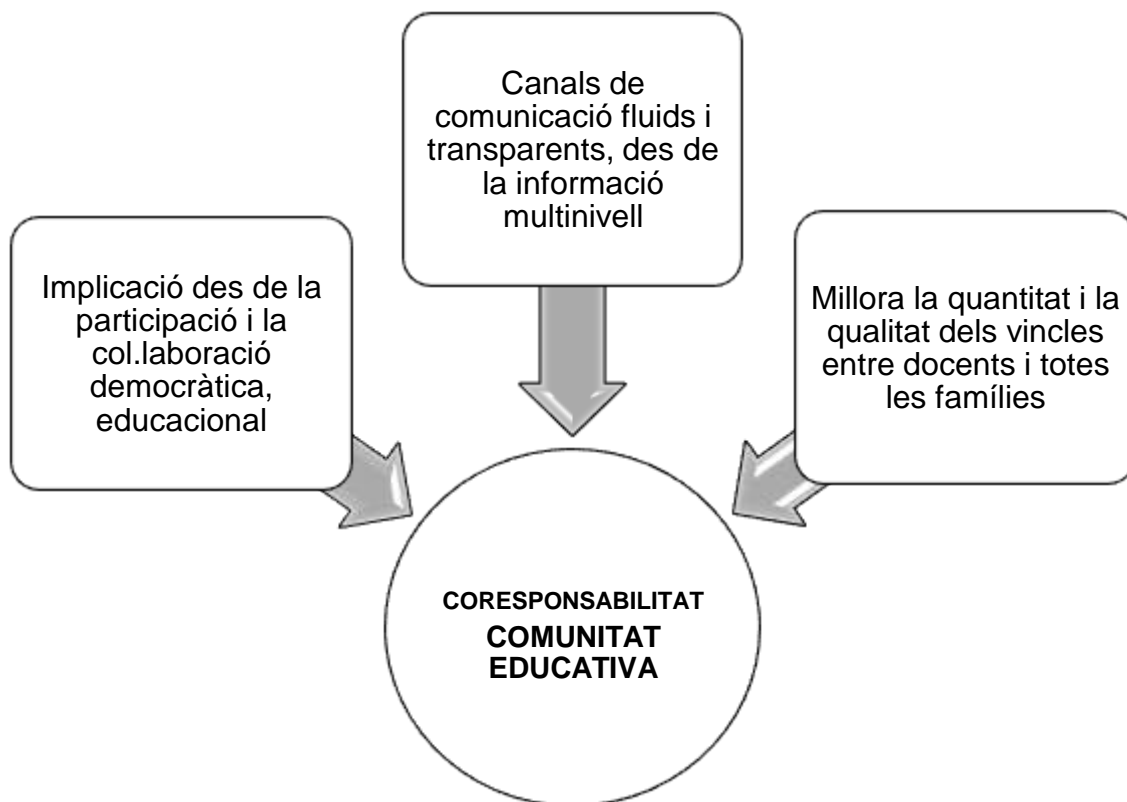
i mares. (AC)				
Facilitar diferents espais d'intercanvi entre les famílies, professorat i resta de membres de la comunitat educativa. (AC)				
Promoure actuacions per sensibilitzar la comunitat escolar de la importància de la formació de les famílies i de la participació dels docents en aquesta formació. (AC)				
Promoure la formació de les famílies per estimular la seva participació en diferents òrgans de gestió el centre. (AC)				
Recollir i compartir les pràctiques i els recursos treballats en l'àmbit de la formació per a les famílies. (AC)				
Valorar i, si s'escau, replantejar al final de cada curs les accions formatives adreçades a les famílies. (AC)				
Fomentar la relació entre els pares i mares dels alumnes d'una mateixa classe, cicle o etapa per facilitar la formació entre iguals. (AA)				

4. INDICADORS

Objectiu específic	Indicador
--------------------	-----------

4. DADES EXTRETES D'ENTREVISTES SEMI ESTRUCTURADES AMB ELS AGENTS IMPLICATS¹⁶ I LA CERCA DE BIBLIOGRÀFIA ESPECÍFICA¹⁷.

Quadre 4: A grans trets, que ens cal per esdevenir en la comunitat educativa la coresponsabilitat?

¹⁶ Sectors educatius i escolars: professorat (equip educatiu i directiu); AMPA (Associació mares i pares); famílies (grup de treball per a la prevenció de la violència: pla de convivència); serveis educatius (EAP, LIC CRP- ; xarxa educativa d'entorn).

¹⁷ Jordi Garreta Bochaca. (2016). Fortalezas y debilidades de la participación de las familias en la escuela. *Perspectiva Educativa*, 55, Iss.2-Art.395.

Bolívar, A. (2006). Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común. *Revista de Educación*, (339),119-146.

Garreta,J.(2014).La participación de las familias en la escuela: una cuestión pendiente .*Documentación Social. RevistadeEstudiosSocialesySociologíaAplicada*,(71),101-124

Quadre 5: Dades que determinen les influencien en la participació de les famílies al centre educatiu.

FACTORS EXTRA CENTRE QUE INFLUENCIEN EN LA PARTICIPACIÓ
<p>Entorn social més democràtic, participatiu i educacional.</p> <p>Marc legislatiu i normatiu.</p> <p>Existència de plans educatius d'entorn.</p> <p>Adopció d'un rol potenciador de la participació de les famílies dels ajuntaments.</p> <p>Polítiques educatives. Línies estratègiques.</p> <p>Canvis socials de les últimes dècades.</p> <p>Adaptació a un nou paradigma educatiu i realitat complexa.</p>
FACTORS INTRA CENTRE QUE INFLUENCIEN EN LA PARTICIPACIÓ
<p>El lideratge de l'equip directiu.</p> <p>La cultura organitzativa de centre.</p> <p>La formació específica i permanent dels docents.</p> <p>El treball en xarxa des de la reflexió acció de la praxi: vinculat a <i>la renovació pedagògica i la innovació educativa</i>.</p> <p>La sensibilització a nivell teòric i pràctic.</p> <p>L'actitud dels docents i l'actitud de les famílies.</p> <p>La dinàmica de funcionament de l'AMPA.</p> <p>Accions específiques d'organització i funcionament de centre: <i>l'acollida de es famílies, la carta de compromís educatiu, l'acció tutorial compartida, la participació, la formació a les famílies, els canals de comunicació i informació</i>.</p> <p>Les limitacions individuals o grupals.</p> <p>El reconeixement mutu dels rols.</p> <p>La confiança mútua i la coresponsabilitat.</p>

En el si de la institució escolar podem trobar situacions o fets que condicionen la percepció de les famílies respecte a l'escola, respecte a les activitats que es realitzen en aquesta i respecte als mestres.

Quadre 6: Obstacles i dificultats que no faciliten i, per tant, limiten la participació.

- **Motius prioritaris de caràcter laboral o familiar dels pares i les mares** (*feina inestable i canviant, pluriocupació, obligacions familiars i dedicació a la llar, etc.*), hi ha diferents elements que inhibeixen i dificulten la participació, i als quals es poden recercar solucions.
- **Experiències negatives prèvies en el marc escolar** com a com a pares i mares.
- **Manca d'acomodació de les pràctiques escolars** a la diversitat de les famílies.
- **Poca voluntat dels mestres** a invertir temps i recursos perquè les famílies participin més activament en l'escola.
- **Barreres idiomàtiques.**
- **Desconeixement de pares i mares** sobre com poden contribuir a l'escola.
- **Diferència de registre**, no resolta, entre el llenguatge dels mestres de l'escola i el dels pares i les mares.
- **Manca de formació específica dels mestres** en matèria de treball i col·laboració amb pares, mares i altres familiars.
- **Manca de temps per part dels mestres**, reservat per a aquesta tasca en el seu horari escolar.
- **Manca de confiança dels professors** en les motivacions dels pares i mares, fomenta actituds molt negatives en els professors.
- **Escassa comunicació basada en la reciprocitat** en el marc d'interessos educatius comuns.
- **Confrontació i qüestionaments dels rols:** judicis de valors, desconfiança, capacitatí...
- **Manca de predisposició. Certa resistència al canvi.**
- **Manca de recursos humans, materials i de temps (hiperresponsabilització).**
- **Manca d'intervenció específica del serveis educatius** (EAP, CRP,LIC) centrada en les línies d'intervenció prioritàries (participació, informació i comunicació, acollida a les famílies, formació a les famílies), juntament amb les que ja dona resposta la intervenció psicopedagògica a l'atenció als alumnes que presenten dificultats d'aprenentatge, NEE i a les seves famílies.
- **Desconeixement, des-informació drets i deures (carta de compromís educatiu):** de vegades es vàlida i es signa com un tràmit més, sense aprofundir i sense assimilar conscientment que comporta i la importància que suposa un bon tractament.
- **No tots parteixen del mateix grau de responsabilitat.** Mesura de conscienciació.

5. ÀNALISI, INTERPRETACIONS I CONCLUSIONS.

Quadre 7: Actuació estratègica: com encarar les dificultats a les que ens enfrontem?

! LINIES PRIORITÀRIES D'ENFOCAMENT PRIORITÀRIES:

- ✓ ACOLLIDA A LES FAMÍLIES VINCULAT LA CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU
 - ✓ PARTICIPACIÓ VINCULAT A LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ.
 - ✓ FORMACIÓ A LES FAMÍLIES PROPOSTA CONJUNTA PER A PORTAR A TERME AMB L'AMPA.
- **Comptar amb els professionals de diferents serveis externs** (EAP-LIC...) en el procés d'acollida de les famílies.
 - **Formació específica.** Es fa necessari realitzar canvis immediats i substantius en la formació inicial i avançada dels mestres, directors, orientadors i altres col·lectius que treballen amb escoles, famílies i estudiants. Es necessiten canvis als programes de les matèries, i en les experiències de camp per preparar als professionals per comprendre, respectar i col·laborar amb els pares, amb altres membres de la família, i persones, grups i organitzacions en la societat que puguin ajudar als estudiants a tenir èxit.¹⁸
 - **Treball equip i canvi actituds cap a la presa de consciència.** Ambdues institucions (ESCOLA I FAMÍLIA), hauran d'entendre que la implicació dels pares i mares en l'àmbit escolar és no solament desitjable, sinó també necessària i, per tal requereix de ser abordable. El futur de la participació de les famílies passa per avançar en els models de cooperació entre família i centre educatiu amb el suport, l'ajuda i l'estímul dels poders públics. J. Bastiani (1993) reflexiona i esmenta que: *«No se puede dejar evolucionar sin ayuda y a su propio ritmo la asociación entre familia y escuela. Tampoco se debería autorizar a los profesores y a los padres a desarrollarla ellos mismos sin ser apoyados. Hay en ello una tarea esencial que requiere no solamente imaginación, sino también organización, comprensión y ayuda»*.
 - **Promoure condicions** (Huguet, 1996) per facilitar la relació entre aquests dos sistemes:
 - a) **la confiança mútua, que es basa en el respecte i la comprensió cap a la família i mestres.** A més d'Huguet, diversos autors (Alegret & Domingo, 2003; García Bacete, 2003; Luque & Cubero, 2004; Planas, 2005; Almirall, 2011; Brullet, 2012) fan èmfasi en aquest aspecte.
 - b) **l'orientació positiva, és a dir, treballar amb les famílies les potencialitats i no centrar-se en les dificultats que aquestes presenten.** Almirall (2008; 2011) va més enllà i proposa una llista de potencialitats o vulnerabilitats que poden presentar les famílies.
 - c) **l'existència de consens i metes entre entorns en relació a l'educació dels infants o "mutualitat"** com defineix García-Bacete (2003). Luque & Cubero (2004) emfasitzen més en aquest aspecte i esmenten la necessitat d'acordar, complir i avaluar un pla d'acció conjunt entre pares i mestres.

¹⁸ Resultat de les Evidències que Epstein (2011), basa la obra dedicada a la formació dels mestres (basant-se en els seus anys de recerca). **Sis realitats:** 1) Tots els alumnes tenen famílies. Tots els alumnes i les famílies viuen en societat. Famílies i societat són importants en les vides dels nens i, juntament amb les escoles, influeixen en l'aprenentatge dels estudiants. 2) Mestres i directors tenen un contacte directe o indirecte amb les famílies dels estudiants cada dia. 3) Pocs mestres i directors estan preparats per treballar conjuntament amb les famílies i la societat a l'educació dels nens. 4) Existeix un ampli consens i evidència acumulada que els programes i les pràctiques de col·laboració entre escola, família i societat, ben dissenyades, beneficien als estudiants, a les famílies i a les escoles. 5) Són necessàries més recerques i avaluacions rigoroses per millorar l'eficàcia de la col·laboració entre família, escola i societat. 6) Encara que sempre hi ha més que aprendre, sabem prou per implementar recerques i programes col·laboratius entre escola, família i societat que impliquin als pares de forma eficaç per aconseguir l'èxit acadèmic de tots els alumnes. Apunta a una necessitat urgent d'acció.

d) creixent equilibri de poders dels dos sistemes, és a dir, respectar la tasca que realitzen tant els pares com els mestres.

- **Minimitzar punts febles i consolidar punts forts. Disseny d'actuacions concretes** per promoure més i millors relacions de participació entre l'escola i la família.
- **Creació de vincles** per a fer possible la col·laboració i la coresponsabilitat entre ambdós, afavorint així els processos d'ensenyament-aprenentatge que s'esdevenen en el context educatiu dels que participen els alumnes.¹⁹ Suposarà el punt de partida, creació de xarxes esdevé cabdal.
- **Generar una nova disposició i predisposició per establir relacions constructives de les famílies amb els centres docents** (més obertes i, alhora, més exigents; recolzades sobre fonaments renovats que s'allunyin tant de la infravaloració dels centres com de la seva prevenció enfront d'ells. Aquest canvi progressiu en el context social, que afectarà directament al caràcter de la participació de les famílies a l'educació escolar i a la seva pròpia intensitat).
- **Estalviar energia relacional**, per tal, d'estalviar-nos alguns problemes, mitjançant estratègies en resolució positiva dels conflictes i, fer possible dur a terme més a gust la tasca educativa: una responsabilitat compartida entre pares i docents.

QUANT A LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ:

- **Explicitar a les famílies** què fem i per què ho fem en tot moment i, amb el mateix propòsit, conèixer quines són les seves expectatives i opinions.
- **Comunicació multinivell.** Pensar sistemes de comunicació per tal que la informació del centre educatiu arribi a totes les famílies independentment de la seva llengua o capital cultural.
- **Reunions útils i centrades en l'alumne:** Fer reunions més dinàmiques, útils, interactives i centrades en l'alumne.
- **Entrevistes:** Fer més i millors entrevistes.
- **Construcció d'un espai d'intercanvi:** comunicació assertiva, constructiva i que garanteixi la relació horitzontal o entre iguals.
- **Contactes informals horaris "flexibles":** Potenciar els espais informals de comunicació entre docents i famílies.
- **Especial tractament a l'acollida al centre** dels alumnes de nou ingrés. Des dels primers contacte al centre (difusió prèvia, jornada portes obertes, períodes de preinscripció i matriculació, reunions inici de curs).

QUANT A LA PARTICIPACIÓ:

- **Presència dels progenitors dins l'escola i l'aula.** Promoure la proximitat de totes les famílies amb tot el que té a veure amb l'escola, a partir de la seva presència al centre (moments puntuals i habituals).
- **Canvis en l'organització i la cultura escolar.** Promoure canvis en l'organització escolar dels espais, dels temps, de les relacions, etc. que facilitin l'apropament amb les famílies.
- **Relació amb els continguts:** Contextualitzar els sabers escolars en els sabers familiars.
- **Presència de les famílies als espais de govern del centre.** Fomentar una presència activa, crítica i constructiva de les famílies als espais de govern, poder i decisió de l'escola.
- **Donar suport logístic i organitzatiu** a les AMPA.

¹⁹ El fet que les famílies "sentin i visquin" l'escola i l'institut com a part del "nosaltres", des de la "proximitat", incrementa les possibilitats d'èxit acadèmic i de millora dels resultats escolars de tot l'alumnat, incrementa les possibilitats d'èxit acadèmic i de millora dels resultats escolars de tot l'alumnat (Xavier Bonal).

- **Esdevenir clima de confiança** entre les persones per promoure o motivar la participació, condició necessària per a la participació a més de comptar amb els coneixements i les habilitats necessàries. La confiança és causa i efecte de la participació.

REFLEXIÓ CONCLUSIVA:

Quin és el tipus de relació família-escola en el que creiem fermament i cal impulsar per a la millora dels vincles?

La relació FAMÍLIA-ESCOLA posa de manifest els valors reals del projecte educatiu. En aquesta relació, entenem que l'escola ha de prendre la iniciativa perquè com a institució de servei públic, programada i organitzada, actua proactivament i està capacitada per cercar estratègies ajustades a les necessitats detectades en context determinat i particular, per repensar la pràctica educativa, actuar i esdevenir la renovació pedagògica i la innovació educativa.

REPTE²⁰:

- Una relació de diàleg, no de discursos i comunicats.
- Una relació de fidelitat, no d'èxit.
- Una relació de responsabilitat, no de culpabilisme.
- Una relació de paciència, no de presses.
- Una relació d'estima per allò "petit", no d'ambició per allò "gran".
- Una relació de sintonia, no de distància.
- Una relació de cura, no de condemna.
- Una relació d'esperança, no de nostàlgia.
- Una relació de confiança, no d'optimisme cec.

²⁰ Ramis.A (2016). Famílies i mestres, entendre'ns per educar.

ANNEX 10. NORMATIVA DE REFERÈNCIA. MARC NORMATIU.
--

- **IMPLICACIÓ DE LA FAMÍLIA AL CENTRE EDUCATIU. MARC FAMÍLIA-ESCOLA.**

- [Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies. \(DOG 3926- 16.7.2003\).](#)

L'article 30.1 disposa que *per a obtenir qualsevol mesura de suport familiar establerta per la legislació, la família ha de garantir el respecte dels drets dels infants i els adolescents. A aquests efectes, les administracions públiques de Catalunya han de donar suport i informació a les famílies pel que fa als deures i els drets referits als fills.*

L'article 32.1 estableix que *el Govern ha de fomentar el desenvolupament de mecanismes que afavoreixin l'exercici dels drets dels pares i les mares i la necessària coordinació o interacció harmònica de les famílies amb els centres educatius de titularitat pública i privada en la tasca compartida de desenvolupament personal i d'educació de l'infant i l'adolescent.*

L'article 47.1 estableix que *el Govern ha d'impulsar l'associacionisme familiar com a forma de representació dels interessos de les famílies.*

L'article 40 disposa que *les administracions públiques catalanes, quan adoptin mesures de protecció de les famílies amb persones en situació de risc d'exclusió social, s'han de basar en els principis següents:*

a) Orientar les famílies sobre les actuacions destinades a prevenir o pal·liar les situacions que poden comportar risc d'exclusió. b) Prevenir situacions de risc d'exclusió. c) Donar suport a les famílies amb persones en situació de risc d'exclusió, amb la finalitat de resoldre la problemàtica que l'origina mantenint la cohesió familiar. d) Informar les famílies dels recursos adequats i, si escau, promoure'n la creació en el marc de l'ordenament jurídic vigent. e) Fer el seguiment de les mesures de suport i prevenció aplicades a les famílies en situació de risc d'exclusió

- » [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. \(DOGC 5422-16.07.2009\).](#)

L'article 25.1 estableix que *les mares, els pares o els tutors dels alumnes, a més dels altres drets que els reconeix la legislació vigent en matèria d'educació, tenen dret a rebre informació sobre: a) El projecte educatiu. b) El caràcter propi del centre. c) Els serveis que ofereix el centre i les característiques que té. d) La carta de compromís educatiu, i la coresponsabilització que comporta per a les famílies. e) Les normes d'organització i funcionament del centre. f) Les activitats complementàries, si n'hi ha, les activitats extraescolars i els serveis que s'ofereixen, el caràcter voluntari que aquestes activitats i serveis tenen per a les famílies, l'aportació econòmica que, si escau, els comporta i la resta d'informació rellevant relativa a les activitats i els serveis oferts. g) La programació general anual del centre. h) Les beques i els ajuts a l'estudi.*

L'article 25.2 estableix que *les mares, els pares o els tutors dels alumnes matriculats en un centre tenen dret a rebre informació sobre l'evolució educativa de llurs fills. Amb aquesta finalitat, el Departament ha de preveure els mitjans necessaris perquè els centres, el professorat i altres professionals puguin oferir assessorament i atenció adequada a les famílies, en particular per mitjà de la tutoria.*

- [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.\(DOGC 5422-16.07.2009\).](#)

L'article 20.2 estableix que *per mitjà de la carta de compromís educatiu s'ha de potenciar la participació de les famílies en l'educació dels fills. Les famílies s'han d'avenir a compartir els*

principis que inspiren la carta. El Departament ha d'impulsar les orientacions que determinin els continguts per a l'elaboració de la carta, que han de respectar els drets i les llibertats de les famílies recollits a les lleis.

L'article 25.3 estableix que les mares, els pares o els tutors tenen el deure de respectar el projecte educatiu i el caràcter propi del centre, el dret i el deure de participar activament en l'educació de llurs fills, el deure de contribuir a la convivència entre tots els membres de la comunitat escolar i el dret de participar en la vida del centre per mitjà del consell escolar i dels altres instruments de què es dotin els centres en exercici de llur autonomia.

L'article 25.4 estableix que el Govern ha de promoure, en el marc de les seves competències, les mesures adequades per a facilitar l'assistència de mares i pares a les reunions de tutoria i l'assistència de llurs representants als consells escolars i als altres òrgans de representació en què participin.

L'article 26 estableix que:

1. Les mares i els pares dels alumnes matriculats en un centre poden constituir associacions, que es regeixen per les lleis reguladores del dret a l'educació, per les normes reguladores del dret d'associació, per les disposicions establertes per aquesta llei i les normes de desplegament i pels estatuts de l'associació.

2. Les associacions de mares i pares d'alumnes tenen per finalitat essencial facilitar la participació de les mares i els pares en les activitats del centre, a més de les establertes per la normativa vigent i les que determinin els estatuts de les dites associacions.

3. El Govern ha d'establir el procediment per a la participació de les associacions de mares i pares d'alumnes més representatives en els òrgans col·legiats dels centres públics i dels centres privats sostinguts amb fons públics. En el cas dels centres privats no sostinguts amb fons públics, aquesta regulació correspon a les normes d'organització i funcionament de cada centre.

4. Les associacions, federacions i confederacions de mares i pares d'alumnes que tenen la seu a Catalunya o hi desenvolupen majoritàriament l'activitat, si estan inscrites en el registre corresponent, poden ésser declarades d'utilitat pública.

L'article 148 estableix 1. el consell escolar com a òrgan de participació de la comunitat escolar en el govern del centre. Correspon al Departament establir mesures perquè aquesta participació sigui efectiva, i també determinar el nombre i el procediment d'elecció dels membres del consell.

2. El Departament ha d'adaptar l'estructura i la composició del consell escolar a les característiques dels centres educatius únics a què es refereix l'article 72.3, i d'altres centres de característiques singulars, per a garantir l'eficàcia en l'exercici de les funcions que li corresponen.

3. Corresponen al consell escolar les funcions següents: a) Aprovar el projecte educatiu i les modificacions corresponents per una majoria de tres cinquenes parts dels membres. b) Aprovar la programació general anual del centre i avaluar-ne el desenvolupament i els resultats. c) Aprovar les propostes d'acords de coresponsabilitat, convenis i altres acords de col·laboració del centre amb entitats o institucions. d) Aprovar les normes d'organització i funcionament i les modificacions corresponents. e) Aprovar la carta de compromís educatiu. f) Aprovar el pressupost del centre i el rendiment de comptes. g) Intervenir en el procediment d'admissió d'alumnes. h) Participar en el procediment de selecció i en la proposta de cessament del director o directora. i) Intervenir en la resolució dels conflictes i, si escau, revisar les sancions als alumnes. j) Aprovar les directrius per a la programació d'activitats escolars complementàries i d'activitats extraescolars, i avaluar-ne el desenvolupament. k) Participar en les anàlisis i les avaluacions del funcionament general del centre i conèixer l'evolució del rendiment escolar. l) Aprovar els criteris de col·laboració amb altres centres i amb l'entorn. m) Qualsevol altra que li sigui atribuïda per les normes legals o reglamentàries.

4. El consell escolar ha d'aprovar les seves normes de funcionament. En allò que aquestes normes no estableixin, s'apliquen les normes reguladores dels òrgans col·legiats de l'Administració de la Generalitat.

5. El consell escolar actua normalment en ple. Es poden constituir comissions específiques d'estudi i informació, a les quals, en tot cas, s'hi ha d'incorporar un professor o professora, i un alumne o alumna o un representant o una representant de les mares i els pares. Els centres de titularitat pública han de comptar amb una comissió econòmica, amb les excepcions que estableixi el Departament.

L'article 152 enumera les funcions del consell escolar: a) Intervenir en la designació i el cessament del director o directora del centre i en la selecció i l'acomiadament de docents, en els termes establerts per la legislació orgànica en aquesta matèria. b) Participar en el procés d'admissió d'alumnes i garantir el compliment de les normes que el regulen. c) Aprovar, a proposta del titular o la titular del centre, la sol·licitud d'autorització de percepcions, o la comunicació de l'establiment de percepcions, segons que escaigui, per les activitats complementàries, les activitats extraescolars i els serveis escolars establerts legalment i no coberts pels contractes programa, si se n'han subscrit. d) Aprovar, a proposta del titular o la titular del centre, el pressupost del centre i el retiment de comptes, referit tant a les assignacions de recursos públics com a les quantitats percebudes a què fa referència la lletra c. e) Conèixer la resolució de conflictes escolars i vetllar perquè s'ajusti a la normativa vigent. A instància de mares, pares o tutors, el consell escolar pot revisar les decisions relatives a conductes dels alumnes que perjudiquin greument la convivència en el centre i proposar, si escau, les mesures pertinents. f) Aprovar, a proposta del titular o la titular del centre, les decisions pertinents sobre l'estructura organitzativa i les normes d'organització i funcionament del centre. g) Participar en l'aplicació de la línia pedagògica general del centre, aprovar la carta de compromís educatiu, a proposta del titular o la titular del centre, i elaborar directrius per a programar i desenvolupar les activitats complementàries, les activitats extraescolars i els serveis escolars. h) Aprovar, a proposta del titular o la titular del centre, la programació general anual del centre i participar en la supervisió i l'avaluació del desenvolupament d'aquesta programació, en l'àmbit docent i en l'àmbit administratiu, i dels resultats que se n'obtenen. i) Aprovar els criteris de col·laboració amb altres centres i amb l'entorn del centre, i, a proposta del titular o la titular del centre, aprovar els acords de coresponsabilitat i de subscripció de contractes programa i avaluar-ne l'aplicació.

➤ [Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. \(DOGC 5686-05.08.2010\).](#)

L'article 8.1 estableix sobre la relació amb la participació de la comunitat escolar que, sense perjudici de la participació que s'exerceix a través dels òrgans de participació en el control i gestió dels centres a què fa referència el capítol 4 del títol I els projectes educatius han de preveure mecanismes de participació de l'alumnat, professorat i famílies en la vida del centre per orientar-la a l'assoliment dels objectius educatius.

L'article 11 estableix sobre la vinculació amb l'entorn que els projectes educatius dels centres han de considerar mecanismes de col·laboració amb l'entorn i estratègies d'actuació que els vinculin amb els altres centres del mateix nivell, amb els ajuntaments, amb el projecte de zona educativa, amb els plans d'entorn i altres plans socioeducatius i amb els projectes educatius de caràcter territorial, si n'hi ha. Així mateix, s'han de tenir en compte els processos que assegurin la coordinació entre projectes educatius dels centres que imparteixen les successives etapes educatives a un mateix alumnat. En relació amb els ensenyaments professionalitzadors, s'han de considerar també les vinculacions amb els sectors productius.

L'article 12 estableix que els centres educatius poden establir acords de coresponsabilitat amb l'Administració educativa per a l'aplicació del seu projecte educatiu d'acord amb el projecte de direcció al que fa referència l'article 31.2, quan escaigui. Tanmateix el Departament d'Educació

ha de prioritzar els acords de coresponsabilitat amb els centres que desenvolupin estratègies orientades a assegurar l'equitat i a millorar els resultats educatius en entorns de característiques socioeconòmiques i culturals especialment desfavorides o singulars, o projectes d'excel·lència educativa que aportin experiències de qualitat al sistema educatiu. Alhora correspon al consell escolar aprovar l'acord de coresponsabilitat i participar en l'avaluació de l'aplicació en els termes que s'estableixin; a l'Administració educativa i el centre han de definir els objectius dels acords de coresponsabilitat segons els principis que orienten el sistema educatiu.

En els acords de coresponsabilitat, l'Administració educativa es compromet a facilitar recursos addicionals o mitjans necessaris per a l'aplicació del pla, el centre es compromet a aplicar el pla d'actuacions i a rendir comptes a la comunitat escolar i a l'Administració educativa de la consecució dels objectius, en els termes establerts en l'acord. La renovació de l'acord de coresponsabilitat queda subjecta al resultat de l'avaluació.

L'article 15.1 estableix que l'acció tutorial té per finalitat contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal i social de l'alumnat en els aspectes intel·lectual, emocional i moral, d'acord amb la seva edat, i comporta el seguiment individual i col·lectiu de l'alumnat per part de tot el professorat.

L'article 15.2b estableix que les actuacions associades a l'acció tutorial, com a mínim, han de facilitar a pares, mares i tutors/es legals l'exercici del dret i el deure de participar i implicar-se en el procés educatiu dels seus fills i filles.

L'article 19.1d disposa que en el conjunt de normes d'organització i funcionament del centre s'han de determinar les concrecions que escaiguin sobre la participació en el centre dels sectors de la comunitat escolar i sobre l'intercanvi d'informació entre el centre i les famílies, col·lectivament i individualitzadament, així com els mecanismes de publicitat necessaris perquè les famílies puguin exercir el seu dret a ser informades.

» [Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(DOGC 5641-02.06.2010\)](#).

L'article 37.3 estableix que les administracions públiques han de vetllar per la protecció dels infants i els adolescents en el cas de mal ús de la potestat parental, tutela o de la guarda, i també perquè els pares, els titulars de la tutela o els que en tenen la guarda disposin de les oportunitats i dels mitjans d'informació i formació adequats per a ajudar-los a complir llurs responsabilitats envers els infants i adolescents. Igualment, han de posar especial atenció en les necessitats dels infants i adolescents de famílies monoparentals i en l'àmbit de famílies pertanyents als grups menys afavorits o que viuen en situació de pobresa.

L'article 104. a estableix l'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família. L'ajut a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material dirigides a millorar l'entorn familiar i a fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.

» [Decret 102/2010, del 3 d'agost, sobre l'autonomia dels centres educatius. \(DOGC 5686-05.08.2010\)](#)

L'article 6.3 estableix que les famílies i la resta de persones membres de la comunitat escolar tenen dret a conèixer el projecte educatiu del centre. Amb aquests efectes, cada centre ha de mantenir el seu projecte educatiu a disposició de totes les persones membres de la comunitat educativa i facilitar-los-en el coneixement.

L'article 15.2.a disposa que les actuacions associades a l'acció tutorial, com a mínim, han de:

- a) Informar les mares, els pares o tutors/es sobre l'evolució educativa dels seus fills i filles, i oferir-los assessorament i atenció adequada.
- b) Facilitar a pares, mares i tutors/es legals l'exercici del dret i el deure de participar i implicar-se en el procés educatiu dels seus fills i filles.
- c) Vetllar pels processos educatius de l'alumnat i promoure, especialment a l'etapa d'educació

secundària obligatòria, la implicació de cada alumne/a en el seu procés educatiu. d) Dur a terme la informació i l'orientació de caràcter personal, acadèmic i professional de l'alumnat, tot evitant condicionants lligats al gènere.

e) Vetllar per la convivència del grup d'alumnes i la seva participació en les activitats del centre. f) Aquelles altres actuacions de caràcter individual o col·lectiu específicament establertes en els decrets reguladors del currículum de cada ensenyament, entre les quals, en els ensenyaments professionalitzadors que escaigui, hi haurà la tutorització de les pràctiques en les empreses.

L'article 19.1 estableix que en el conjunt de normes d'organització i funcionament del centre s'han de determinar:

a) L'estructura organitzativa de govern i de coordinació del centre, i la concreció de les previsions del projecte educatiu per orientar l'organització pedagògica, el rendiment de comptes al consell escolar amb relació a la gestió del projecte educatiu, si escau, l'aplicació dels acords de coresponsabilitat. b) El procediment d'aprovació, revisió i actualització del projecte educatiu. c) Els mecanismes que han d'afavorir i facilitar el treball en equip del personal del centre. d) Les concrecions que escaiguin sobre la participació en el centre dels sectors de la comunitat escolar i sobre l'intercanvi d'informació entre el centre i les famílies, col·lectivament i individualitzadament, així com els mecanismes de publicitat necessaris perquè les famílies puguin exercir el seu dret a ser informades. e) L'aplicació de mesures per a la promoció de la convivència i dels mecanismes de mediació, així com la definició de les irregularitats en què pot incórrer l'alumnat quan no siguin greument perjudicials per a la convivència i l'establiment de les mesures correctores d'aquestes irregularitats i les circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de la conducta de l'alumnat. f) En els centres privats sostinguts amb fons públics, les funcions atribuïdes al claustre del professorat i l'estructura i funcions dels òrgans de coordinació docent i de tutoria. g) La resta d'elements necessaris per a l'organització i funcionament del centre d'acord amb el contingut d'aquest Decret.

» [Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent \(DOGC 5753 – 11.11.2010\).](#)

L'article 7.a estableix que la direcció del centre, com a responsable de l'acció educativa que s'hi du a terme, té la funció de vetllar per la formulació i el compliment de la carta de compromís educatiu del centre, i garantir el funcionament de les vies i els procediments de relació i cooperació amb les famílies, per facilitar l'intercanvi d'informació sobre l'evolució escolar i personal dels seus fills.

L'article 7.f disposa que la direcció del centre, com a responsable de l'acció educativa que s'hi du a terme, té la funció d'establir canals de relació amb les associacions de mares i pares d'alumnes i, quan escaigui, amb les associacions d'alumnes.

ANNEX 11: FASE 4. PROPOSTES DE MILLORA I DISSENY D' ACCIONS CONCRETES PER A L'ELABRACIÓ DEL *PROJECTE ESCOLA-FAMÍLIA. FEM CAMÍ JUNTS!***1. DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ.**

L'escola colors va néixer des d'un bon començament amb la voluntat ferma de constituir -se en una comunitat educativa que fomentés el seu treball i les seves relacions personals i professionals en un projecte educatiu basta en l'educació en valors i la consideració de l'aprenentatge de les llengües des d'una perspectiva plurilingüe. Mestres i famílies ens vam posar a treballar en un projecte educatiu engrescador i entusiasta en que els principals objectius que ens defineixen són: educar els nostres nenes i nens "a saber ser". Entendre l'escola coma el lloc on Mestres i famílies "ensenyem a ser" en: emocions, justícia, llibertat de criteri, respecte a la diferencia i a la diversitat, exigència a un mateix, valor de l'esforç individual i col·lectiu, cooperació i solidaritat. Acceptar els rectes actuals de l'escola: interculturalitat i llengües estrangeres. Afavorir metodologies que tinguin en compte la inclusió des de totes les seves vessants, reivindicar el valor dels pares i mares com a element indispensable en el fet de "fer escola" i educar. Obrir l'escola a l'entorn facilitant l'intercanvi continu de formació i informació entre els seus integrants i el municipi.

Aquests elements diferenciadors constitueixen els nostres elements en què estem basant la construcció progressiva del nostre PEC i del que estem fent partícips a tota la comunitat. Això de d'aquesta voluntat i convenciment s'estan elaborant, discutint i aprovant documents que constitueixen el PEC i són la base del nostre dia adia: NOF, perfil relacional AMPA/Escola, Drets i Deures, Protocols d'actuació sortides i colònies...

2. DIAGNÒSI -RESULTATS.

! ACCIÓ REALITZADA POSTERIOR AL RESULTAT DEL DIAGNÒSI:

- AGRUPAR PER ÀMBITS (AC) àmbit centre; (AA) àmbit aula; (AE) àmbit entorn
- CONTABILITZAR ÀMBITS PER PUNTS FORTS I FEBLES.

ACOLLIDA

Punts molt forts = (AC):4/ (AA):2/ (AE):1

- Promoure la seva implicació i participació en els processos educatius. (AC)
- Disposem de diferents estratègies per fer de la reunió d'inici de curs un espai d'acolliment i integració de les famílies. (AA)
- Donem a conèixer a les famílies els projectes comunitaris en els que participem. (AE)
- Planifiquem i sistematitzem les entrevistes inicials amb les famílies. (AC)
- Preveiem diferents Canals de comunicació (correu electrònic, circular, dossier traduït a diversos idiomes...) per tal que la informació que es dona a la reunió d'inici de curs arribi a totes les famílies, hagin assistit o no. (AA)
- Preveiem actuacions i orientacions específiques per a aquelles famílies que presenten circumstàncies que dificulten la seva integració. (AC)
- Preveiem una imatge acollidora del centre (ambient i tracte humà). (AC)

Punts forts = (AC): 3/ (AA):3/ (AE):2

- Disposem d'estratègies organitzatives i metodològiques per facilitar l'acollida a les famílies del grup classe. (AA)
- Disposem de diferents formats d'entrevista inicial segons l'edat dels alumnes i característiques de les famílies. (AA)
- Ens coordinem amb les administracions locals i entitats de l'entorn del centre per facilitar l'acollida de les noves famílies. (AE)
- Facilitem que les famílies tinguin informació sobre les entitats de l'entorn, així com dels serveis que els poden oferir (beques, ajuts, lleure, cultura...). (AE)
- Recollim en els documents del centre l'acollida de les famílies com un element fonamental per promoure la seva implicació i participació en els processos educatius. (AC)
- Utilitzem els processos d'acollida a les famílies per implicar-les en el procés escolar dels seus fills. (AA)
- Promovem la participació de l'AMPÀ en els processos d'acollida a les famílies. (AC)
- Tenim sistematitzats els processos d'acollida a les famílies: moment d'arribar al centre, accions posteriors, finalització... (AC)

Punts febles = (AC): 3/ (AA):1/ (AE):1

- Comptem amb recursos per millorar la comunicació i la relació amb la família (idioma, nivell cultural, dèficits específics, no assistència a reunions...) en els processos d'acollida. (AC)
- Potenciem la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida del grup classe. (AA)
- Recollim i difonem les bones practiques d'acollida del centre, les quals es valoren i recullen en la memòria Anual del centre. (AC)
- Tenim en compte els recursos de l'entorn del centre en la planificació d'estratègies per afavorir l'acollida i integració de les famílies. (AE)
- Potenciem la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i integració en el centre. (AC)
- Utilitzem la carta de compromís educatiu com un document que faciliti l'acolliment de les noves famílies al centre. (AC)

Punts molt febles = (AC): 1/ (AA):0/ (AE):1

- Avaluem el funcionament del Pla d'acollida per a famílies i ho recollim en la memòria. (AC)
- Avaluem la satisfacció de les famílies sobre les accions realitzades en el procés d'acollida a l'entorn. (AE)

CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU**Punts molt forts = (AC): 0/ (AA):1/ (AE):0**

- Detectem, compartim i fem un seguiment amb les famílies de les necessitats de cada alumne i les mesures necessàries per a la millora del seu procés educatiu. (AA)

Punts forts = (AC): 2/ (AA):1/ (AE):0

- Creem un clima de confiança que permeti crear un context relacional positiu, quan les famílies hagin de signar la carta de compromís inicial. (AC)
- Reflectim en els continguts comuns de la carta de compromís, els principis i caràcter propi del centre. (AC)
- Signem amb les famílies els compromisos que permetin la millora del rendiment acadèmic i el seguiment del procés educatiu dels fills. (AA)

Punts febles = (AC): 4/ (AA):0/ (AE):0

- Difonem les bones practiques sobre l'ús de la carta de compromís educatiu. (AC)
- Fem el seguiment de l'ús de la carta de compromís i les seves addendes i en valorem els resultats. (AC)
- Preveiem mecanismes per elaborar i fer el seguiment dels continguts específics corresponents a l'addenda de la carta de compromís. (AC)
- Sensibilitzem el claustre i les famílies sobre la importància de la carta de compromís. (AC)

Punts molt febles = (AC): 1/ (AA):11/ (AE):4

- Compartim amb altres centres o entitats de l'entorn els continguts comuns de la carta de compromís. (AE)
- Elaborem els continguts comuns de la carta de compromís de manera participativa entre docents i famílies. (AC)
- Incloem en la carta de compromís educatiu els compromisos de l'administració local per col·laborar i afavorir l'èxit educatiu. (AE)
- Informem els alumnes sobre el valor de la carta de compromís educatiu i els continguts comuns que conté. (AA)
- Utilitzem la carta de compromís per promoure la participació de l'alumnat en el seu entorn (associacions, educació en el lleure...). (AE)

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ**Punts molt forts = (AC): 0/ (AA):1/ (AE):3**

- Col·laborem amb els mitjans de comunicació locals per donar informació a les famílies. (AE)
- Col·laborem i ens coordinem amb l'Administració local per millorar els processos d'informació i comunicació amb les famílies. (AE)
- Disposem de diferents canals per comunicar-nos amb les famílies dels alumnes. (AA)
- Promovem l'aprenentatge i ús de la llengua catalana a les diferents activitats dreçades a les famílies i valorem la diversitat lingüística de l'entorn. (AE)

Punts forts = (AC): 3/ (AA):1/ (AE):3

- Disposem d'espais i canals de comunicació que permeten a les famílies expressar la seva opinió i rebre informació (AC)
- Donem a conèixer a les famílies les entitats i recursos de l'entorn. (AE)
- Facilitem la comunicació entre els representant dels pares i la resta de les famílies. (AC)
- Fomentem la participació de les famílies en els diferents espais de comunicació amb la resta de famílies. (AA)
- Promovem la participació de la família en activitats comunitàries (PEE PdAC...). (AE)
- Promovem una xarxa de relacions i comunicació entre les famílies dels diferents centres de l'entorn. (AE)
- Recollim en la documentació de centre les accions referides a les informacions que es donen a les famílies i els canals de comunicació que cal emprar. (AC)

<p>Punts febles = (AC): 2/ (AA):2/ (AE):0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Facilem eines a les famílies perquè puguin valorar els canals i les informacions que els arriben. (AC) - Recollim i compartim les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la informació i comunicació amb les famílies. (AC) - Tenim e compte les elements comunicatius verbals i no verbals quan ens entrevistem amb les famílies.(AA) - Tenim uns criteris definits i compartits entre tots els tutors i la resta de l'equip docent del centre. (AA) 	<p>Punts molt febles = (AC): 2/ (AA):2/ (AE):0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposem d'un protocol de centre que determina quines són les informacions que cal donar a les famílies, quan i amb quins canals se'ls fan arribar. (AC) - Fomentem la creació de xarxes de suport entre les famílies del centre. (AA) - Seleccionem i fem servir la informació que cal donar a la família al llarg del curs, segons el protocol de centre. (AA) - Tenim dissenyada l'estratègia de comunicació del centre cap a l'exterior. (AC)
---	--

PARTICIPACIÓ

<p>Punts molt forts = (AC): 1/ (AA):1/ (AE):2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ens coordinem amb els centres educatius de la localitat per intercanviar experiències i practiques participatives. (AE) - Ens coordinem amb l'Administració local per impulsar la participació de les famílies en l'entorn.(AE) - Fomentem la creació de la figura dels delegats de classe com una eina de relació entre les famílies i el tutor. (AA) - Sensibilitzem el claustre sobre la importància de la participació i implicació de les famílies en els processos educatius. (AC) 	<p>Punts forts = (AC): 3/ (AA):1/ (AE):3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creem amb la família un ambient de confiança i cooperació.(AA) - Impliquem eles famílies en la participació activa dels seus fills en l'entorn (barri, municipi). (AE) - Informem a les famílies sobre el treball a l'aula i en om fer l'acompanyament escolar a casa.(AA) - Preveiem espais físics i virtuals perquè totes les famílies puguin participar en els projectes de centre. (AC) - Promovem la coordinació entre les AMPA del centre d'un mateix barri o municipi. (AE) - Promovem la participació de les famílies en entitats, associacions i projectes de l'entorn (PEE, PdAC...).(AE) - Recollim en els documents de centre els canals i les formes de participació de les famílies. (AC)
<p>Punts febles = (AC): 4/ (AA):1/ (AE):1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluem la participació de les famílies i ho recollim en la Memòria anual de centre, incloent si cal, propostes de millora. (AC) - Elaborem juntament amb l'AMPA actuacions que milloren la participació i la implicació de les famílies. (AC) - Ens coordinem amb entitats de l'entorn per informar a les famílies sobre les formes de participació que tenen al seu abast. (AE) - Fomentem la participació i implicació de les famílies en la elaboració dels documents de centre. (AC) - Recollim i difonem les bones practiques en participació i implicació realitzades en el centre. (AC) - Utilitzem els continguts addicionals de la carta de compromís per promoure la participació de 	<p>Punts molt febles=(AC): 0/ (AA):0/ (AE):0</p>

les famílies. (AA)	
FORMACIÓ PER A FAMÍLIES	
<p>Punt molt forts =AC: 0/ AA:0/ AE:3</p> <ul style="list-style-type: none"> -Col·laborem amb l'Administració local en l'elaboració de projectes formatius per a les famílies i fomentem la seva participació. (AE) -Informe i orientem les famílies sobre les activitats formatives organitzades per diferents entitats. (AE) -Promovem la formació intercentres. (AE) 	<p>Punts forts =AC: 1/ AA:2/ AE:0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compartim amb les famílies estratègies i recursos per fer l'acompanyament escolar dels fills. (AA) - Tenim en compte els temes d'interès de les famílies del grup classe a l'hora de dissenyar els continguts formatius que ofereix el centre. (AA) - Utilitzar estratègies per facilitar la formació per a pares i mares. (AC)
<p>Punts febles =AC: 5/ AA:1/ AE:0</p> <ul style="list-style-type: none"> -Aprofitem recursos en línia per consolidar la formació de pares i mares. (AC) -Facilitem diferents espais d'intercanvi entre les famílies, professorat i resta de membres de la comunitat educativa. (AC) -Fomentem la relació entre els pares i mares dels alumnes d'una mateixa classe, cicle o etapa per facilitar la formació entre iguals. (AA) -Promovem actuacions per sensibilitzar la comunitat escolar de la importància de la formació de les famílies i de la participació dels docents en aquesta formació. (AC) -Promovem la formació de les famílies per estimular la seva participació en diferents òrgans de gestió el centre. (AC) -Recollim i compartim les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la formació per a les famílies. (AC) 	<p>Punts molt febles =AC: 1/ AA:0/ AE:0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valorem i, si s'escau, replantegem al final de cada curs les accions formatives adreçades a les famílies. (AC)

ACCIÓ TUTORIAL COMPARTIDA

<p>Punts molt forts = (AC): 1/ (AA):2/ (AE):0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fem de l'entrevista família-tutor un espai de coresponsabilitat educativa. (AA) - Informem les famílies sobre el procés escolar i com fer-ne el seguiment. (AA) - Sensibilitzem el claustre de la necessitat i a importància de dur a terme l'acció tutorial de forma compartida amb les famílies. (AC) 	<p>Punts forts = (AC): 1/ (AA):1/ (AE):3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposem de canals de comunicació entre escola i família per facilitar la seva participació i implicació en el procés escolar dels fills. (AC) - Ens coordinem amb l'administració local per donar a conèixer a les famílies el teixit associatiu i les xarxes educatives de l'entorn. (AE) - Fomentem la relació i la col·laboració entre centres de la zona a fi d'intercanviar experiències i recursos. (AE) - Impliquem les famílies perquè promoguin la participació dels fills en activitats de lleure educatiu i cultural en entitats d'entorn. (AE) - Tenim en compte les característiques de
--	---

	cada família a l'hora de planificar l'acció tutorial compartida. (AA)
<p>Punts febles = (AC): 2/ (AA):3/ (AE):1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Col·laborarem amb les famílies en l'orientació acadèmica i professional dels fills en acabar l'ensenyament secundari obligatori. (AA) - Disposem d'una estructura organitzativa que faciliti l'acció tutorial compartida amb la família. (AC) - Elaborem amb les famílies addendes de continguts específics addicionals a la carta de compromís. (AA) - Ens coordinem amb les entitats de suport educatiu en les que els alumnes hi participin. (AE) - Oferim recursos als docents per dur a terme l'acció tutorial compartida. (AC) - Posem a l'abast de les famílies diferents eines per afavorir l'acompanyament escolar a casa dels fills. (AA) 	<p>Punts molt febles = (AC): 4/ (AA):1/ (AE):0</p> <ul style="list-style-type: none"> - Impulsem xarxes de suport entre famílies que permetin un intercanvi d'experiències per reforçar l'acció tutorial compartida. (AA) - Incorporarem en el Pla de Formació de Centre accions i estratègies pel professorat que facilitin la seva relació amb les famílies. (AC) - Recollim en els documents del centre el rol de la família en l'acció tutorial compartida. (AC) - Recollim i compartim les bones pràctiques del centre sobre l'acció tutorial compartida. (AC) - Valorem, famílies i docents, l'acció tutorial compartida i ho recollim en la memòria anual. (AC)

3. OBJECTIUS GENERALS.

8. Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i filles.
9. Promoure i facilitar la implicació de les famílies en el projecte educatiu del centre i la millora de la convivència.
10. Facilitar canals i espais de relació escola i família.
11. Promoure i facilitar la participació de les famílies en el funcionament del centre.
12. Promoure i facilitar la participació de les famílies a les AMPA.
13. Promoure l'escola de pares i mares i altres espais formatius que facilitin i afavoreixin la tasca que suposa l'educació dels fills i filles.
14. Impulsar, conjuntament amb les famílies, l'educació en el lleure, l'associacionisme juvenil i el compromís cívic, com a eina per educar en valors i també com a element d'arrelament i cohesió social.

4. ACTUACIONS PREVISTES. **! PROPOSTES**

A nivell general:

a) Formadors/res: contemplar la formació dels docents, per tal de considerar centrals els elements sobre com treballar per esdevenir un bon vincle entre docents, famílies i comunitat. I, per tal de millorar els processos de comunicació i la participació de les famílies al centre.

b) Docents - centre: analitzar de manera rigorosa la quantitat i qualitat dels vincles amb les famílies i la comunitat i proposar un pla conjunt de millora d'aquests vincles consensuat amb les famílies i promoure la implicació de les famílies a l'escola. Un

pla en el qual la primera responsabilitat d'innovació i canvi és dels docents com a professionals i dirigents del centre educatiu.

c) AMPA i famílies: promoure el debat sobre com són els vincles entre docents i famílies, la qualitat de la informació i la comunicació que s'esdevé entre ambdós sistemes i quin és el lloc de les famílies a l'escola. Possibilitar l'elaboració d'un pla de millora dels vincles i donar rellevància al rol de les famílies dins del centre.

d) Administració: incloure les famílies i la comunitat com a agents clau en tots els debats i actuacions educatives. Promoure i recolzar de manera decidida les innovacions en el centre docent amb la finalitat de millorar els vincles amb les famílies, la comunicació i la participació, des de la implicació i la coresponsabilitat de la comunitat educativa.

ACORD A LES LÍNIES D'INTERVENCIÓ PRIORITZARIES (FRUIT DE L'AVALUACIÓ INTERNA. DIAGNOSI I DETECCIÓ DE NECESSITATS).

A nivell contret:

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ:

- **Comunicació multinivell:** Pensar i recollir sistemes de comunicació per tal que la informació del centre educatiu arribi a totes les famílies independentment de la seva llengua o capital cultural.
- **Reunions útils i centrades en l'alumne:** Fer reunions més dinàmiques, útils, interactives i centrades en l'alumne.
- **Entrevistes:** Fer més i millors entrevistes.
- **Contactes informals -horaris "flexibles":** Potenciar els espais informals de comunicació entre docents i famílies.
- **Primer contacte amb el centre:** especial tractament a la carta de compromís i vincular-ho amb l'acollida de les famílies dels alumnes de nou ingrés des dels primers contactes al centre (difusió, jornada portes obertes, períodes de preinscripció i matriculació, reunions inici curs).

PARTICIPACIÓ:

- **Presència dels progenitors dins l'escola i l'aula.** Promoure la proximitat de totes les famílies amb tot el que té a veure amb l'escola, a partir de la seva presència al centre (moments puntuals i habituals).
- **Canvis en l'organització i la cultura escolar:** Promoure canvis en l'organització escolar dels espais, dels temps, de les relacions, etc. que facilitin l'apropament amb les famílies
- **Relació amb els continguts:** Contextualitzar els sabers escolars en els sabers familiars.
- **Presència de les famílies als espais de govern del centre:** Fomentar una presència activa, crítica i constructiva de les famílies als espais de govern, poder i decisió de l'escola.
- **AMPA:** Donar suport logístic i organitzatiu a les AMPA.
- **Vincle amb el territori:** Fomentar el vincle del centre amb el territori. Establir continuïtats educatives amb altres espais i agents (transició etapes).
- **Bones pràctiques:** Facilitar, mitjançant programes formatius, el coneixement que les famílies tenen del sistema educatiu per així enfortir la seva capacitat de erigir-se en portaveus de les seves necessitats, les de l'alumnat o les de la comunitat educativa de la que formen part.

5. PLANIFICACIÓ.

! PRIORITZACIÓ: PARTICIPACIÓ, INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ I ACOLLIDA LES FAMÍLIES.

(AC) àmbit centre; (AA), àmbit aula ;(AE) àmbit entorn.

		! PENDENT DE CONCRETAR (curs 2016-2017)		
Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ				
RESULTAT DEL DIAGNOSI ²¹	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Facilitar eines a les famílies perquè puguin valorar els canals i les informacions que els arriben. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Valorar el grau de satisfacció de les famílies sobre els processos informatius i els canals de comunicació amb els centres. - Valorar els sistemes d'informació i comunicació en la memòria anual de centre i elaborar, si escau, propostes per millorar la qualitat del recurs. 			
Recollir i compartir les practiques i els recursos treballats en l'àmbit de la informació i comunicació amb les famílies. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar espais per a compartir les experiències entre els professionals del centre, pel que fa a la relació amb les famílies. - Recollir i difondre pràctiques de referència sobre el procés comunicatiu que el centre desenvolupa. 			
Disposar d'un protocol de centre que determina quines són les informacions que cal donar a les famílies, quan i amb quins canals se'ls fan arribar. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Determinar quines són les informacions bàsiques que cal donar en un primer moment i que tota família ha de conèixer. - Elaborar i dissenyar un protocol que concreti quina informació cal donar a les famílies durant el curs, quan i qui l'ha de donar. - Procurar que totes les famílies coneguin els canals d'informació i comunicació i la manera d'accedir-hi. - Establir i difondre la política comunicativa del centre i donar-la a conèixer a tots els membres 			

²¹ Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

	<p>de la comunitat educativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Incloure en el protocol comunicatiu de centre mesures per compensar la no assistència a la reunió inicial de curs (entrevistes personals, dossiers, trucades telefòniques...). - Adequar els mitjans i estratègies de comunicació a les necessitats específiques de cada família (format de les reunions, canals de comunicació, servei de traducció...). - Tenir programats sistemes de comunicació alternatius per evitar utilitzar els alumnes com a únic canal de comunicació entre la família i l'escola. - Organitzar un horari ampli per rebre les famílies i disposar de suficient flexibilitat perquè, en cas d'urgència o necessitat, es puguin atendre. 			
<p>Tenir dissenyada l'estratègia de comunicació del centre cap a l'exterior. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tenir un pla de projecció exterior del centre que millori la imatge i enforteixi la confiança amb el centre educatiu. - Analitzar el missatge que donem, com a centre, a través dels espais: aspecte del edifici, estètica acollidora, netedat dels espais, panells informatius, etc. - Establir pautes i rutines de centre que projectin una bona imatge: organització de les sortides i entrades dels alumnes al centre, celebracions escolars, exposicions, punts de trobada, difusió de bones pràctiques, etc. 			
<p>Tenir uns criteris definits i compartits entre tots els tutors i la resta de l'equip docent del centre. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar un guió-model a seguir durant les entrevistes amb les famílies que permeti, a tot el professorat, unificar criteris per preparar la informació que s'ha de traspasar. - Tenir un registre sistematitzat per recollir les dades més significatives i fer possible el seguiment i el traspàs a d'altres professionals després de les entrevistes personals. - Garantir al menys un entrevista de seguiment anual amb totes 			

	<p>les famílies, adaptant, si cal, els horaris a les necessitat de les famílies.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un espai adequat per a les entrevistes personals amb les famílies. - Explicitar en els continguts addicionals de la carta de compromís els acords presos amb les famílies en les diferents entrevistes de seguiment. - Elaborar diferents formats d'entrevista inicial amb el tutor o tutora del grup segons les característiques de les famílies i l'edat del alumne (entrevistes individuals, de grups de famílies, amb la participació d'altres famílies per fer de suport...). - Fomentar en les entrevistes un clima de confiança que permeti crear un context relacional positiu, on les famílies sentin que se'ls obre un espai de comunicació. - Afavorir el lliurament d'informes de seguiment de l'alumne en una entrevista personal amb la família i amb l'alumne quan es consideri convenient. - Destinar en els informes de seguiment de l'alumnat que enviem a les famílies un espai perquè puguin fer arribar els seus comentaris. - Elaborar els informes de seguiment de l'alumnat o altres comunicacions, tenint en compte les característiques de les famílies i garantint que siguin entenedors per a totes. 			
<p>Tenir en compte les elements comunicatius verbals i no verbals quan ens entrevistem amb les famílies. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Establir i difondre entre els tutors i la resta de l'equip docent del centre pautes de comunicació amb les famílies, tant pel que fa a la comunicació verbal com no verbal. - Cuidar els aspectes no verbals de la comunicació durant les entrevistes amb famílies, com el contacte visual, el to de veu que utilitzem, la fluïdesa verbal, la claredat en l'exposició. 			

	- Utilitzar a les entrevistes un tipus de comunicació assertiva i constructiva, trobant camins de relació des del respecte mutu i valorant el punt de vista i l'experiència de les famílies.			
Fomentar la creació de xarxes de suport entre les famílies del centre. (AA)	- Afavorir la intervenció de famílies acollidores en les primeres reunions de pares i mares del grup classe per reafirmar la sensació de col·lectivitat a través del traspàs d'informació entre iguals. - Convidar a famílies delegades d'altres cursos per que n'expliquin l'experiència i la importància del seu rol.			
Seleccionar i fer servir la informació que cal donar a la família al llarg del curs, segons el protocol de centre. (AA)	- Programar i temporitzar la informació que s'ha de donar a les famílies tenint en compte què cal comunicar, en quin moment del curs i quina és la millor manera de fer arribar la informació segons la tipologia de les famílies.			

PARTICIPACIÓ

RESULTAT DEL DIAGNOSI ²²	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Avaluar la participació de les famílies i ho recollim en la Memòria anual de centre, incloent si cal, propostes de millora. (AC)	- Incloure en la Memòria anual de centre les valoracions de les famílies i dels docents pel que fa a la participació dels pares i les mares en els processos educatius dels fills en el funcionament del centre. - Recollir el grau de satisfacció de les famílies sobre la seva participació en diferents actuacions impulsades per organismes de l'entorn. - Elaborar propostes de millora per ser incloses en el Pla			

²² Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

	Anual del curs següent.			
<p>Elaborar juntament amb l'AMPA actuacions que milloren la participació i la implicació de les famílies. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Donar suport i dinamitzar les associacions de mares i pares d'alumnes (AMPA). - Promoure formació específica per a famílies i les AMPA. - Dissenyar, conjuntament amb l'AMPA, els mecanismes d'informació, difusió i gestió del procés de participació de les famílies en els consells escolars. - Diagnosticar de forma conjunta (famílies i centre educatiu) les causes de la manca de participació i implicació de les famílies en el procés escolar dels seus fills i en el funcionament del centre. - Elaborar, conjuntament amb l'AMPA, propostes d'actuacions que millorin la relació centre-família i la participació i implicació de les famílies en el procés escolar dels fills i en el funcionament del centre. 			
<p>Fomentar la participació i implicació de les famílies en la elaboració dels documents de centre. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure la participació i implicació de les famílies en el projecte educatiu del centre, compartint-lo i revisant-lo conjuntament. - Formular els continguts comuns de la carta de compromís de manera participativa entre els diferents agents de la comunitat educativa, especialment docents i famílies. - Fomentar la participació i implicació de les famílies en l'elaboració i seguiment del compliment de les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC), del Projecte de convivència, etc. per tal d'obtenir una actuació coherent i complementària escola família. - Participació dels pares en les Comissions del Centre (projecte de convivència...) 			

	<p>AMPA de l'Escola Tres Pins de Barcelona. En aquest document es fixa com ha de ser la participació de les famílies en la comissió de convivència del centre.</p>			
<p>Recollir i difondre les bones pràctiques en participació i implicació realitzades en el centre. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Seguir els protocols establerts pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió. - Aportar les experiències participatives que es duen a terme als centres de la xarxa (seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi). 			
<p>Utilitzar els continguts addicionals de la carta de compromís per promoure la participació de les famílies. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Compartir amb les famílies l'observació inicial i la diagnosi de les necessitats o àmbits de millora del seu fill/a. - Arribar a acords amb les famílies sobre les mesures que permetran la millora del rendiment escolar dels seus fills, recollint els compromisos adquirits en els continguts específics addicionals de la carta de compromís. - Utilitzar els continguts addicionals de la carta de compromís per orientar les famílies en les tasques que poden dur a terme des de casa per complementar l'acció educativa escolar. 			
<p>Coordinar-se amb entitats de l'entorn per informar a les famílies sobre les formes de participació que tenen al seu abast. (AE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fer conèixer a les famílies els espais de participació en el territori i com en poden fer ús. - Obrir els centres a les entitats d'educació en el lleure de l'entorn per a que expliquin a les famílies les seves propostes educatives. - Obrir els espais del centre educatiu perquè entitats de l'entorn puguin fer activitats culturals, relacionals, esportives, i de lleure 			

	adreçades a les famílies.			
--	---------------------------	--	--	--

ACOLLIDA				
RESULTAT DEL DIAGNOSI²³	QUÈ? ACTUACIONS CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Comptar amb recursos per millorar la comunicació i la relació amb la família (idioma, nivell cultural, dèficits específics, no assistència a reunions...) en els processos d'acollida. (AC)	- Traduir el document d'acollida a diverses llengües familiars i preveure que contingui informació visual suficient.			
Recollir i difondre les bones practiques d'acollida del centre, les quals es valoren i recullen en la memòria Anual del centre. (AC)	- Disposar de canals d'informació per compartir les experiències d'acollida que es duen a terme amb la resta de professorat del centre. - Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, a les reunions amb altres centres de l'entorn, a espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida, etc.			
Potenciar la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i integració en el centre. (AC)	- Fomentar el paper de les famílies acollidores per acompanyar en els primers processos d'acollida al centre. - Facilitar l'organització de parelles lingüístiques entre les famílies del centre i les famílies nouvingudes. - Fomentar les famílies guies, és a dir, famílies voluntàries que proporcionen			

²³ Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

	acompanyament i orientació a les noves famílies en diversos àmbits (escolar, lleure, serveis...).			
Utilitzar la carta de compromís educatiu com un document que faciliti l'acolliment de les noves famílies al centre. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir, a la carta de compromís educatiu, les informacions més rellevants del centre i els possibles canals de participació de les famílies. - Especificar, en els continguts comuns de la carta de compromís educatiu, els compromisos per facilitar l'acollida de les noves famílies (p.ex. per part del centre compromisos informatius i de seguiment; per part de la família compromisos de participació). - Tenir en compte les possibilitats horàries de les famílies a l'hora de convocar reunions col·lectives 			
Avaluar el funcionament del Pla d'acollida per a famílies i ho recollim en la memòria. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir el grau de satisfacció que tenen les famílies sobre el seu procés d'acollida. - Avaluar el funcionament del Pla d'Acollida del centre i recollir la valoració en la Memòria Anual, elaborant, si escau, propostes per millorar-lo. 			
Potenciar la creació de xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida del grup classe. (AA)	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el paper de les famílies acollidores per acompanyar en els primers processos d'acollida al centre. - Facilitar l'organització de parelles lingüístiques entre les famílies del centre i les famílies nouvingudes. - Fomentar les famílies guies, és a dir, famílies voluntàries que proporcionen acompanyament i orientació a les noves famílies en diversos àmbits (escolar, lleure, serveis...). 			

<p>Tenir en compte els recursos de l'entorn del centre en la planificació d'estratègies per afavorir l'acollida i integració de les famílies. (AE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (traductors, mediadors, voluntariat cultural, promotors escolars, entitats, associacions...). - Comptar amb els professionals de diferents serveis externs (EAP-LIC...) en el procés d'acollida de les famílies. 			
<p>Avaluar la satisfacció de les famílies sobre les accions realitzades en el procés d'acollida a l'entorn. (AE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir el grau de satisfacció de les famílies sobre les informacions d'entitats de l'entorn en el procés d'acollida. - Incloure, en la Memòria de curs, la valoració del funcionament del Pla - Recollir bones pràctiques d'altres centres del territori sobre - experiències d'acollida que incloguin la relació amb l'entorn. 			

A CONSIDERAR COM ACCIÓ CONJUNTA PER A SER IMPULSADA PER L'AMPA DE L'ESCOLA I CONJUNTA

FORMACIÓ PER A FAMÍLIES

RESULTAT DEL DIAGNOSI ²⁴	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
<p>Aprofitar recursos en línia per consolidar la formació de pares i mares. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fer ús de les informacions, orientacions i recursos que facilita el web "Família i Escola. Junts x l'Educació" del Departament d'Ensenyament sobre la formació de pares i mares. - Donar a conèixer a les famílies els Mòduls formatius de pares i mares del web "Família i Escola. Junts x l'Educació" del Departament d'Ensenyament. - Crear un banc de coneixement 			

²⁴ Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

	amb els continguts, materials, pràctiques de referència i estratègies formatives i donar les a conèixer a totes les famílies.			
Facilitar diferents espais d'intercanvi entre les famílies, professorat i resta de membres de la comunitat educativa. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Dissenyar, d'acord amb l'AMPA, xerrades i tallers formatius sobre temes diversos, segons les necessitats i característiques de les famílies. - Dissenyar, d'acord amb l'AMPA, espais informals de relació per a les famílies. - Dissenyar, d'acord amb l'AMPA, espais formatius com tertúlies pedagògiques o literàries per tal d'afavorir la relació entre famílies. - Facilitar un espai web o bloc de centre perquè les famílies puguin compartir coneixement. - Iniciar comunitats d'aprenentatge virtuals espontànies i amb dinàmica pròpia. - Facilitar eines de microbloc, com el Twitter, per vincular les famílies amb interessos comuns a través de missatges breus i incentivar la seva participació en formació per a famílies. - Crear un banc de coneixement amb els continguts, materials, pràctiques de referència i estratègies formatives i donar les a conèixer a totes les famílies. 			
Promoure actuacions per sensibilitzar la comunitat escolar de la importància de la formació de les famílies i de la participació dels docents en aquesta formació. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> - Informar i difondre els espais formatius per a famílies i facilitar la participació dels docents i altres professionals del centre. - Designar una persona encarregada de coordinar i dinamitzar, conjuntament amb l'AMPA, la formació per a pares i mares. - Fer difusió de l'oferta de formació existent per a les famílies. - Organitzar xerrades per al professorat i les famílies impartides per persones del propi centre o del seu entorn sobre temes diversos. 			

<p>Promoure la formació de les famílies per estimular la seva participació en diferents òrgans de gestió el centre. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Facilitar la formació dels dinamitzadors (pares, mares, professorat o altres) dels espais formatius de les famílies. - Promoure i afavorir la formació orientada als representants de pares i mares (consells escolars, AMPA i delegats de curs). - Implicar a les famílies en la formació sobre mediació escolar per tal que es puguin incorporar a l'equip de mediació de centre 			
<p>Recollir i compartir les pràctiques i els recursos treballats en l'àmbit de la formació per a les famílies. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Convidar les famílies d'altres centres a les activitats formatives programades. - Recollir i difondre les experiències sobre la formació per a famílies que es duen a terme en el centre: als seminaris de traspàs primària-secundària, a les reunions amb altres centres de l'entorn, als espais virtuals d'intercanvi o a l'espai de pràctica compartida de la Xtec. 			
<p>Valorar i, si s'escau, replantejar al final de cada curs les accions formatives adreçades a les famílies. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avaluar individualment l'acció formativa i fer arribar les valoracions de la formació a tots els participants. - Incloure la valoració de la formació de pares i mares en la memòria anual de centre i elaborar i recollir les propostes de millora. - Detectar les necessitats formatives de les famílies 			
<p>Fomentar la relació entre els pares i mares dels alumnes d'una mateixa classe, cicle o etapa per facilitar la formació entre iguals. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Incentivar l'organització de cafès tertúlia, on famílies i docents poden compartir i intercanviar idees, processos i reflexions sobre temes educatius. - Convidar famílies que dinamitzin o formin part de grups de formació a les primeres reunions de pares i mares del grup classe. - Dinamitzar, amb ajuda dels pares delegats de classe, espais virtuals que permetin a les famílies compartir experiències, inquietuds o interessos comuns, siguin educatius o d'altre tipus. 			

	<p>- Disposar, en el web del centre o en el bloc d'aula, d'espais virtuals per compartir amb les famílies del grup classe orientacions i recursos que facilitin l'acompanyament escolar dels fills.</p>			
--	---	--	--	--

! A TENIR EN COMPTE COM A CONCRECIÓ D'ACTUACIÓ (A CURT-MIG TERMINI). PERÒ CONTEMPLANT PORTAR A TERME PETITES MESURES PER ABORDAR LA CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU, LÍNIA D'INTERVENCIÓ ESTRETAMENT, A L'ACOLLIDA DE LES FAMÍLIES AL CENTRE I FER UN TREBALL AMB L'EQUIP EDUCATIU PER A QUE DEIXI DE SER UN TRÀMIC MÉS I ATORGAR LA IMPORTÀNCIA QUE REQUEREIX.

CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU				
RESULTAT DEL DIAGNOSI ²⁵	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
<p>Difondre les bones practiques sobre l'ús de la carta de compromís educatiu. (AC)</p>	<p>-Recollir i difondre les experiències sobre la carta de compromís que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, a les reunions amb altres centres de l'entorn, als espais virtuals d'intercanvi o a l'espai de pràctica compartida de la Xtec.</p>			
<p>Fer el seguiment de l'ús de la carta de compromís i les seves addendes i en valorem els resultats. (AC)</p>	<p>-Revisar periòdicament i al final del curs acadèmic els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu de manera conjunta amb la família. -Avaluar el funcionament de la carta de compromís en la Memòria anual de centre i elaborar, si s'escau, propostes per millorar la qualitat del recurs.</p>			

²⁵ Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

<p>Preveure mecanismes per elaborar i fer el seguiment dels continguts específics corresponents a l'addenda de la carta de compromís. (AC)</p>	<p>-Planificar espais de reflexió en el primer trimestre on l'equip docent pugui detectar les necessitats de cada alumne/a, per poder formular una addenda amb els continguts específics dins de la carta de compromís</p> <p>-Establir i difondre unes orientacions o rutines entre els professors sobre com s'ha de fer el seguiment dels acords establerts amb les famílies en l'addenda de la carta de compromís.</p>			
<p>Sensibilitzar el claustre i les famílies sobre la importància de la carta de compromís. (AC)</p>	<p>-Dur a terme accions per sensibilitzar el claustre de la importància de la carta de compromís per afavorir la confiança i la coresponsabilitat entre famílies i centre educatiu.</p> <p>-Dur a terme accions per sensibilitzar l'AMPA de la importància de la carta de compromís per afavorir la confiança i coresponsabilitat entre famílies i centre educatiu.</p>			
<p>Elaborar els continguts comuns de la carta de compromís de manera participativa entre docents i famílies. (AC)</p>	<p>-Dissenyar i concretar en el Pla anual els espais organitzatius per fer efectiu el procés participatiu en l'elaboració de la carta de compromís educatiu.</p> <p>-Organitzar espais de treball per tal que l'AMPA del centre pugui participar en l'elaboració dels continguts comuns de la carta de compromís.</p> <p>-Tenir en compte les orientacions del Departament d'Educació en l'elaboració de la carta de compromís.</p> <p>-Fer ús de les informacions, orientacions i recursos que facilita el web Família i</p>			

	Escola. Junts x l'Educació del Departament d'Ensenyament sobre la carta de compromís educatiu.			
Informar els alumnes sobre el valor de la carta de compromís educatiu i els continguts comuns que conté. (AA)	<ul style="list-style-type: none"> -Dur a terme actuacions i dinàmiques d'aula amb l'alumnat sobre els continguts comuns de la carta de compromís educatiu en les sessions de tutoria, amb la finalitat de sensibilitzar-lo de la importància de la carta i coresponsabilitzar-lo. -Conscienciar als alumnes de Secundària i segon cicle de primària sobre la importància de signar els continguts de la carta de compromís com una forma de responsabilitzar-se del seu procés educatiu. 			
Compartir amb altres centres o entitats de l'entorn els continguts comuns de la carta de compromís. (AE)	<ul style="list-style-type: none"> -En cas de pertànyer a un Pla educatiu d'entorn, promoure un grup de treball entre els diferents agents educatius territorials per reflexionar sobre el valor i l'ús de la carta de compromís. -Compartir, amb altres centres de l'entorn i les seves famílies, els continguts de la carta de compromís i els principis que la inspiren. 			
Incloure en la carta de compromís educatiu els compromisos de l'administració local per col·laborar i afavorir l'èxit educatiu. (AE)	<ul style="list-style-type: none"> -Tenir en compte els compromisos de l'administració local en l'elaboració del continguts comuns de la carta de compromís educatiu per afavorir l'èxit educatiu. -Elaborar conjuntament amb l'administració models -de cartes de compromís que puguin ser utilitzades -per diferents centres d'un 			

	barri o un territori.			
Utilitzar la carta de compromís per promoure la participació de l'alumnat en el seu entorn (associacions, educació en el lleure...).(AE)	-Utilitzar els continguts addicionals de la carta de compromís educatiu per promoure la participació activa de l'alumnat en les diferents actuacions de l'entorn (educació en el lleure, servei comunitari, etc.).			

! A TENIR EN COMPTE COM A CONCRECIÓ D'ACTUACIÓ (A LLARG TERMINI).

ACCIÓ TUTORIAL COMPARTIDA				
RESULTAT DEL DIAGNOSI ²⁶	QUÈ? ACTUACIONS I PROPOSTES CONCRETES	COM? ESTRATÈGIA	QUI? AGENTS IMPLICATS	QUAN?
Disposar d'una estructura organitzativa que faciliti l'acció tutorial compartida amb la família. (AC)	<ul style="list-style-type: none"> -Tenir ben organitzats els circuits interns de comunicació entre professorat, de manera que el tutor disposi d'una informació rica i completa a l'hora de parlar amb les famílies. -Organitzar l'estructura que faciliti que tot el professorat del centre s'impliqui en l'acció tutorial compartida. -Recollir i sistematitzar entre d'altres informacions de l'alumne, les mesures i compromisos acordats entre la família i el tutor a l'addenda de la carta de compromís. -Assignar tutors que tinguin una certa continuïtat amb el mateix grup d'alumnes (dos 			

²⁶ Punts febles i molts febles generats a l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Juliol 2014

	<p>cursos), per tal de facilitar la tasca tant amb l'alumne com amb la família.</p>			
<p>Oferir recursos als docents per dur a terme l'acció tutorial compartida. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Disposar de guies-model que ajudin els docents a organitzar el treball de l'acció tutorial compartida. -Disposar de registres per deixar constància de les informacions compartides amb les famílies, acords als que s'arribi amb elles en quant al seguiment tutorial dels fills. -Incorporar a les reunions dels equips docents l'anàlisi del funcionament de l'acció tutorial compartida (revisió de casos, efectivitat...). -La mateixa actuació és el recurs. -Tenir en compte les orientacions del Departament d'Educació en l'elaboració dels continguts addicionals de la carta de compromís. 			
<p>Incorporar en el Pla de Formació de Centre accions i estratègies pel professorat que facilitin la seva relació amb les famílies. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Incorporar en el Pla de formació del centre accions i estratègies pel professorat orientades a aconseguir la millora de la implicació de les famílies en el seguiment del procés escolar dels fills. -Incorporar en el Pla de formació del centre accions orientades a millorar tant les competències comunicatives (aspectes verbals i no verbals) com les habilitats del professorat per millorar la comunicació i el treball conjunt amb les famílies. -Disposar d'orientacions que ajudin als docents a 			

	<p>conèixer els diferents tipus de famílies i els seus entorns.</p>			
<p>Recollir en els documents del centre el rol de la família en l'acció tutorial compartida. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Elaborar qüestionaris de satisfacció per a les famílies sobre l'acció tutorial compartida i recollir-ho en la memòria anual de centre. -Valorar el grau de satisfacció dels docents sobre l'acció tutorial compartida i recollir-ho en la memòria anual de centre. -Elaborar propostes de millora per ser incloses en el Pla Anual del curs següent. 			
<p>Recollir i compartir les bones pràctiques del centre sobre l'acció tutorial compartida. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Disposar d'orientacions que ajudin als docents a conèixer els diferents tipus de famílies i els seus entorns. -Recollir pràctiques de referència sobre l'acció tutorial compartida i difondre-les en trobades d'intercanvi d'experiències amb altres centres. 			
<p>Valorar famílies i docents, l'acció tutorial compartida i ho recollim en la memòria anual. (AC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Elaborar qüestionaris de satisfacció per a les famílies sobre l'acció tutorial compartida i recollir-ho en la memòria anual de centre. -Valorar el grau de satisfacció dels docents sobre l'acció tutorial compartida i recollir-ho en la memòria anual de centre. -Elaborar propostes de millora per ser incloses en el Pla Anual del curs següent. 			

<p>Col·laborar amb les famílies en l'orientació acadèmica i professional dels fills en acabar l'ensenyament secundari obligatori. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Compartir les expectatives acadèmiques i professionals que té la família sobre el seu fill i ajudar a millorar-les. -Compartir amb les famílies els resultats dels qüestionaris, enquestes... sobre orientació acadèmica i professional que realitzen els alumnes al final de l'ESO. -Fomentar l'ús de webs com a eines que facilitin als pares l'orientació acadèmica i professionals dels fills 			
<p>Elaborar amb les famílies addendes de continguts específics addicionals a la carta de compromís. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Disposar de pautes senzilles que ajudin a sistematitzar els acords presos conjuntament amb les famílies per facilitar el seguiment del procés educatiu dels fills. -Revisar els acords i compromisos reflectits en els continguts addicionals de la carta de compromís en les diferents entrevistes al llarg del curs. 			
<p>Posar a l'abast de les famílies diferents eines per afavorir l'acompanyament escolar a casa dels fills. (AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Fomentar la utilització de l'agenda com a eina de comunicació bidireccional entre l'escola i la família. -Conscienciar les famílies de que fer un bon acompanyament escolar dels fills mai ha de ser ajudar-los a fer els deures, sinó assegurar-se de que els fan ells sols. -Orientar les famílies sobre com reforçar els continguts escolars amb activitats familiars (comprovar el canvi quan es va a comprar, comentar temes d'actualitat, visitar museus 			

	<p>i exposicions...). Posar a disposició de les famílies diferents eines virtuals per facilitar el contacte amb els tutors i el seguiment escolar dels fills (web amb adreça electrònica de contacte, horari...).</p> <ul style="list-style-type: none"> -Utilitzar missatges de telefonia mòbil per facilitar la comunicació i relació amb els tutors. -Oferir a les famílies en les reunions de classe o les entrevistes individualitzades orientacions senzilles que les ajudin en la seva tasca educadora. -Difondre entre les famílies les informacions i recursos que facilita el web Família i Escola. Junts x l'Educació sobre l' Acompanyament escolar a casa. -Programar, conjuntament amb l'AMPA, la realització del mòdul formatiu per a famílies sobre Acompanyament escolar a casa publicat a l'espai web Família i Escola. Junts x l'Educació. 			
<p>Impulsar xarxes de suport entre famílies que permetin un intercanvi d'experiències per reforçar l'acció tutorial compartida.</p> <p>(AA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Promoure espais no formals de relació amb les famílies. -Promoure l'actuació de famílies guia que acompanyin les noves famílies i els puguin aportar experiències. 			
<p>Coordinar-se amb les entitats de suport educatiu en les que els alumnes hi participin. (AE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Coordinar-se amb les entitats de l'entorn per fer un seguiment conjunt d'alumnes que participin en les seves activitats. 			

6. INDICADORS. ! PENDENT DE CONCRETAR

Objectiu específic	Indicador
--------------------	-----------

ANNEX 12: ENQUESTA DE VALORACIÓ DEL PROCÉS D'INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA. ENQUESTA ON-LINE (PREGUNTES OBERTES I TANCADDES) PER PORTAR A TERME UN EXERCICI D'AVALUACIÓ DEL CENTRE COM A INSTITUCIÓ (FASE 4. VALORACIONS I CONCLUSIONS).

1. **COM VALOREU EL PROCÉS DE REFLEXIÓ-ACCIÓ PEL QUAL HEU PASSAT COM A CENTRE? ***

.....

.....

.....

.....

.....

2. *
- Marca solo un óvalo.*

	0	1	2	3	4	5	
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

3. **COM VALOREU LA FASE 1: DETECCIÓ, ANÀLISI I PRIMER ACORDS. DEFINICIÓ CONJUNTA DEL PROCÉS? ***
- Marca solo un óvalo.*

	0	1	2	3	4	5	
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

OBJECTIUS

- Analitzar el context real i actual del centre, per a la recollida d'informació teòrica i pràctica.
- Detectar i recollir primeres informacions sobre necessitats i dificultats a les que s'enfronta: equip- famílies i famílies- escola; quant a: a) la comunicació i la informació; b) la participació concretar necessitats del servei respecte al treball amb les famílies.
- Valorar el perquè de les possibles necessitats i mancances detectades.
- Consensuar els primers acords de la metodologia a seguir en el pla de treball, (planificació primeres actuacions, definició d'objectius del procés i temporització del pla de treball).

4. **COM VALOREU L'EINA DE SENSIBILITZACIÓ DEL DEPARTAMENT D'ENSNEYAMENT**

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5		
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

OBJECTIUS

- a) Sensibilitzar la comunitat educativa sobre la importància de les famílies per aconseguir l'èxit educatiu dels alumnes;
- b) Detectar conjuntament els punts forts i febles per poder prioritzar les línies d'intervenció que constitueixen a millor la participació de les famílies.

5. **COM VALOREU LA FASE 2: DIAGNOSI. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ENFOCAMENT?**

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5		
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

OBJECTIUS:

- Valorar la situació respecte a la línia d'intervenció (nivell centre, aula i entorn).
- Avaluar i analitzar la situació del centre en relació a les situacions comunicatives i participatives que es donen amb les famílies.
- Determinar punts forts i febles i les línies d'intervenció prioritàries per iniciar un projecte comú a desenvolupar amb el suport dels agents implicats.
- Ofertir elements de reflexió i eines de treball per afavorir i fomentar la implicació de les famílies dels alumnes de l'escola i, consegüentment, en la vida de la comunitat en la que estan situats (centre, l'aula i l'entorn).
- Concretar l'enfocament de la línia d'intervenció que es durà a terme partir de les necessitats detectades.

6. **COM VALOREU LA FASE 3: REGISTRE I ANÀLISI?**

Marca solo un óvalo.

	1	2	3	4	5	
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

OBJECTIUS

- a) Recerca i recollida d'informació útil per encarar les següents fases;
 b) Fer un buidatge de les dades extretes, interpretar-les i fer un anàlisi (documents DIAGNOSI generat per l'aplicació Escola-família i EINA DE SENSIBILITZACIÓ -Departament d'Ensenyament).

criteri : concretar l'enfocament de la línia d'intervenció que es durà a terme a partir de les necessitats detectades. Punt de partida per encarar la fase 4. Es pretén revisar els canals que s'utilitzen per transmetre la informació a les famílies, com s'estableix la comunicació i la participació: famílies- escola - família i entre els agents implicats en el procés per tal de fer un anàlisi i ajustar la intervenció psicopedagògica

7. **COM VALOREU LA UTILITAT DE LA FASE 4: PROPOSTES DE MILLORA/ DISENY D'ACCIONS PREVISTES PER ENCARAR EL PROJECTE FAMÍLIA - ESCOLA. FEM CAMÍ JUNT S?**

Marca solo un óvalo.

	1	2	3	4	5	
DESAJUSTADA	☐	☐	☐	☐	☐	AJUSTADA

8. **PUNT EN EL QUE US TROBAVEU(PUNT DEL QUAL PARTEIX LA INTERVENCIÓ).**

.....

.....

.....

.....

.....

9. **QUE HA CANVIAT DES DE LLAVOR S? (PUNT EN EL QUE US TROBEU).**

.....

.....

.....

10. **QUE HA CANVIAT EN EL TREBALL D'EQUIP? I EN LA INTERACCIÓ AMB LA COMUNITAT EDUCATIVA?**

11. **CREIEU QUE S'HAN ESDEVINGUT CANVIS? QUINS? (*)**

12. **US SENTIU ENGRESCATS PER SEGUIR ENDAVANT? GENERAR MILLORES, ESDEVENIR CANVIS... QUINES EXPECTATIVES TENIU?**

13. **US SENTIU ENGRESCATS PER SEGUIR ENDAVANT? GENERAR MILLORES, ESDEVENIR CANVIS... QUINES EXPECTATIVES TENIU?**

14. **QUE US HA APORTAT EL PROCÉS DE REFLEXIÓ-ACCIÓ QUE HEU INICIAT?
COM EL DEFINIU?**

15. **US HA ESTAT ÚTIL?**
Si i coneixes totes les alternatives.

- SI
- NO S'AJUSTA
- 1(GENS)
- 2 (POC)
- 3 (NORMAL)
- 4 (FORÇA)
- 5(MOLT)
- Otro: _____

16. **COM VALOREU EL GRAU D'IMPLICACIÓ DELS AGENTS EN EL PROCÉS?
ESPECIFICAR CADA SECTOR**

S'hi marca amb els 5 punts.

EQUIP EDUCATIU (CLASTRE)

1

2

3

4

5

EQUIP DIRECTIU

1

2

3

4

5

AMPA

1

2

3

4

5

FAMÍLIES (GRUP DE TREBALL)

1

2

3

4

5

EAP

1

2

3

4

5

XARXA EDUCATIVA ENTORN

1

2

3

4

5

- ESTUDIANT PRÀCTIQUES
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

17. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? VIABILITAT DE PROJECTE ***

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

18. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? REAL I AJUSTAT AL CONTEXT ***

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

19. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? GRAU DE CONTINUITAT ***

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

20. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? GENERADOR DE CANVIS ***

Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

21. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? GRAU DE COMPLEXITAT ***
Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

22. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? GRAU DE REFLEXIÓ-ACCIÓ QUE ESDEVÉ LA PRÁCTICA ***
Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

23. **COM VALOREU LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGOGICA? GRAU DE FLEXIBILITAT ***
Marca solo un óvalo.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

24.

**COM VALOREU EL PROCÉS PLA D'INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA
(PROJECTE PER FASES)?***Si l'ocasiona o dos los u carr s'ordenan.* FASE 1 1 2 3 4 5 FASE 2 1 2 3 4 5 FASE 3 1 2 3 4 5 FASE 4 1 2 3 4 5 FASE 5 1 2 3 4 5

25. **QUE US CAL PER SEGUIR ENDAVANT COM A EQUIP GENERADOR DE CANVIS I MILLORES EN LA COMUNITAT EDUCATIVA? ***

26. **QUE HEU TROBAT A FALTAR EN EL PROCÉS D'INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA? ***

27. **QUINES CONCLUSIONS S'EXTREUEN DEL PROCÉS D'INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA? ***

28. **ALTRES COMENTARIS O SUGGERIMENTS. ***

ANNEX 13: DOCUMENTS QUE RECULLEN LES CARACTERISTIQUES DELS EQUIPS D'ASSESSORAMENT PSICOEDAGÒGICS.

Resolució de 20 de juliol de 2007, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels serveis educatius (EAP, CRP, CDA, CREDA i ELIC) i del programa de mestres itinerants per a deficients visuals per al curs 2007-2008.

Els EAP (equips d'assessorament psicopedagògic), CRP (centres de recursos pedagògics), CdA (camps d'aprenentatge) CREDA (centres de recursos per a deficients auditius) i ELIC (equips d'assessorament de llengua, interculturalitat i cohesió social) són serveis de suport permanent a la tasca docent del professorat i dels centres educatius per tal d'adequar la seva tasca a les diferents necessitats de l'alumnat.

L'atenció educativa de l'alumnat cec o deficient visual de Catalunya es garanteix per mitjà d'un conveni de col·laboració entre el Departament d'Educació i l'ONCE. També es disposa amb el Programa de mestres itinerants per a deficients visuals, un servei que ofereix el suport específic a l'alumnat amb dèficit visual en els centres educatius ordinaris per afavorir la seva integració educativa.

La Direcció General d'Innovació estableix les directrius i els procediments generals referits a l'organització, el funcionament i l'elaboració de memòries i plans d'actuació dels serveis educatius i del Programa de mestres itinerants per a deficients visuals.

En el cas de la ciutat de Barcelona, tenint en compte les disposicions vigents per les quals es transfereixen les competències corresponents de gestió dels serveis educatius al Consorci d'Educació, serà el mateix Consorci qui concretarà i desenvoluparà aquestes instruccions en l'àmbit de la ciutat de Barcelona.

Atesa la necessitat de concretar les actuacions per al curs 2007-2008, Resolc:

1. Aprovar les instruccions d'organització i funcionament dels serveis educatius i del Programa de mestres itinerants per a deficients visuals per al curs 2007-2008 en els termes establerts en aquesta Resolució.
2. Donar publicitat de les instruccions per a l'organització i el funcionament dels serveis educatius i del Programa de mestres itinerants per a deficients visuals per al curs 2007-2008 a la pàgina d'internet www.gencat.net/educacio

10. Equips d'assessorament i orientació psicopedagògica - EAP

10.1. Introducció - EAP

Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) són un servei de suport i assessorament psicopedagògic i social als centres educatius i a la comunitat educativa.

Els EAP han de desenvolupar les seves actuacions en els centres educatius i en el seu entorn amb estreta col·laboració amb els altres serveis i professionals del sector.

D'acord amb allò que estableix el **Decret 155/94, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius (DOGC núm. 1918)**, els EAP emmarcaran el seu pla de treball

en les necessitats prioritzades del sistema educatiu, les necessitats dels centres d'intervenció i, si escau, les accions acordades amb els serveis educatius del sector.

10.2. Prioritats específiques

Els professionals dels EAP donaran prioritat a les actuacions següents:

- a. Suport i assessorament a l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques.
- b. Assessorament i col·laboració en projectes i experiències d'inclusió escolar.
- c. Assessorament als equips docents en l'ensenyament-aprenentatge de competències bàsiques i en estratègies d'intervenció amb l'alumnat que presenta dificultats en el seu assoliment.
- d. Assessorament al professorat en la prevenció de situacions de risc i en la resolució de conflictes.
- e. Participació en els plans educatius d'entorn i en altres accions que afavoreixin la integració escolar i social de l'alumnat.
- f. Suport a la creació de xarxes de formació i intercanvi d'experiències entre els mestres d'EE, mestres d'audició i llenguatge i professors de psicologia i pedagogia.

En totes les actuacions cal preveure la coordinació necessària a fi de garantir una acció comuna de tots els professionals de l'equip i dels altres professionals dels serveis educatius.

10.3. Horari - EAP

10.3.1. Horari del servei - EAP

L'horari del servei és de 9 h a 14 h i de 15 h a 17 h, de dilluns a divendres.

Ateses les seves funcions, els professionals dels EAP desenvolupen una part de la jornada laboral a la seva seu i una altra en els centres educatius del seu sector.

A fi de facilitar als usuaris l'ús d'aquest servei, caldrà que els EAP de sector tinguin un contestador automàtic que informi de l'horari d'atenció al públic i que es connectarà sempre que els professionals de l'EAP no estiguin disponibles, i exposaran, en un lloc visible per al públic, la informació referent als dies i a les hores en què s'atendran les trucades telefòniques i en què es rebran les persones que facin demandes fora del marc escolar. Igualment sempre que sigui possible es potenciarà amb els centres educatius l'ús de les possibilitats de comunicació per correu electrònic.

10.3.2. Horari dels professionals - EAP

La jornada laboral de cadascun dels professionals dels EAP serà l'establerta, amb caràcter ordinari, per al personal de l'Administració de la Generalitat de Catalunya: 37 hores i 30 minuts setmanals, i es regirà segons les condicions fixades en la Resolució d'1 de setembre de 1995, de la Secretaria General, per la qual s'estableix la distribució horària dels serveis educatius, i la Resolució de 23 de juny de 1998, que la modifica parcialment:

a) La jornada laboral ordinària de 37 hores i 30 minuts setmanals corresponents als psicòlegs, pedagogs i treballadors socials del cos de diplomats es farà d'acord amb la distribució següent:

- 35 hores de presència en el lloc de treball en jornada partida, de dilluns a divendres, entre les 9 i les 19 hores, amb un mínim d'una hora d'interrupció al migdia.

Els professionals als quals afecta aquest punt podran optar per flexibilitzar dues tardes a la setmana, sempre que es respectin les 35 hores setmanals. La recuperació de la franja horària d'aquestes tardes es durà a terme durant la mateixa setmana entre les 9 i les 19 hores, i respectant un mínim d'una hora d'interrupció al migdia en aquelles jornades en què es faci l'horari partit. Quan per a l'organització horària dels centres calgui la presència dels professionals abans de les 9 hores, aquest temps es podrà comptabilitzar com a recuperació de les tardes flexibles.

El director o directora de l'EAP ha de garantir el funcionament del servei durant totes les tardes de la setmana, per la qual cosa haurà de preveure la presència mínima de professionals, tot especificant-la en el pla d'actuació anual.

L'horari d'intervenció dels professionals dels EAP als centres educatius s'haurà de fixar de manera general per a tot el curs escolar. El temps de desplaçaments entre centres dins l'horari lectiu es comptabilitzarà dins les 35 hores de presència en el lloc de treball. Cada professional presentarà a la direcció una graella quinzenal on s'incloguin els canvis horaris previstos per a reunions en centres educatius o a l'entorn i informará si s'esdevenen canvis no previstos.

Les 2 hores i 30 minuts restants es dedicaran a activitats de formació i a la preparació individual d'activitats que no cal que es facin a la seu de l'EAP ni en horari fix.

- Els períodes no lectius corresponents a Nadal i Setmana Santa, i el comprès entre el 16 i el 31 de juliol, es dedicaran a activitats la realització de les quals no implica necessàriament la presència en el lloc de treball.

b) La jornada laboral ordinària de 37 hores i 30 minuts setmanals corresponents als treballadors socials amb contracte laboral es farà d'acord amb allò que estableix el conveni vigent.

Els professionals dels EAP que tinguin encomanades tasques relacionades amb temes d'informàtica disposaran d'un màxim de dues hores quinzenals per desenvolupar-les. Aquells professionals dels EAP que siguin responsables d'aquestes tasques en els serveis territorials disposaran de cinc hores quinzenals. En ambdues situacions aquestes hores es poden comptabilitzar dins la franja horària d'atenció als centres educatius, al sector, a l'alumnat i a les seves famílies.

c) Els fisioterapeutes adscrits a l'EAP distribuïran la jornada laboral ordinària de 37 hores i 30 minuts setmanals de la manera següent:

- 35 hores que es programaran de manera presencial i en horari fix, distribuïdes de forma flexible per adequar-se a les necessitats de l'alumnat i possibilitar les activitats ordinàries del lloc de treball. Dins d'aquest horari, es podran programar fins a un màxim de 30 hores setmanals per a l'atenció directa a l'alumnat i, si escau, el temps per a desplaçaments.

- Les 2 hores i 30 minuts restants es dedicaran a activitats de formació i a la preparació individual d'activitats que no cal que es facin a la seu de l'EAP ni en horari fix.

Les seves funcions són:

- Realitza, tenint en compte el diagnòstic mèdic, la valoració motriu de la persona usuària per tal d'establir el seu grau d'afectació.
- Elabora els programes de recuperació i adaptació per millorar l'autonomia personal i duu a terme el tractament específic que aquest requereix.
- Informa i assessora a les famílies, si s'escau, i col·labora amb altres professionals, serveis i especialistes.

10.3.3. Criteris per a la distribució horària de la direcció - EAP

La direcció de l'EAP, per raó de les funcions que té atribuïdes en el Decret 155/94, de 28 de juny, entre d'altres l'assistència a les reunions de coordinació convocades pels serveis territorials, o en el cas de Barcelona per l'òrgan corresponent del Consorci d'Educació, o les reunions pròpies de la coordinació amb els altres serveis educatius podrà proposar, en el pla d'actuació, un temps de reducció de l'horari d'atenció als centres fins a un 15% del temps total de treball presencial dels professionals de l'equip.

10.4. Organització del servei - EAP

L'EAP ha d'intervenir en els àmbits següents: l'alumnat i les seves famílies, els centres educatius i el sector. Per a l'atenció en aquests tres àmbits, cada professional de l'EAP hi dedicarà 28 hores setmanals, que hauran de quedar reflectides en el seu horari personal, especificant l'àmbit d'intervenció, el centre o centres educatius que atén o l'activitat de sector que preveu desenvolupar setmanalment, quinzenalment o mensualment.

Cada professional de l'EAP disposarà -per al treball individual i per a les coordinacions dels equips i grups de treball del servei educatiu- de set hores setmanals, que també hauran de constar en el seu horari personal, en el que es podran incloure activitats de coordinació i de formació interna en l'àmbit territorial.

Durant el període de preinscripció i matrícula, si el nombre de dictàmens o d'informes d'alumnes amb necessitats educatives especials o els terminis establerts per a la seva realització ho fes necessari, la direcció de l'EAP podrà proposar a la Inspecció una modificació horària d'atenció als centres d'algun o alguns dels professionals.

A més, per concretar la seva intervenció haurà de tenir en compte l'atenció als centres i la participació en activitats de formació.

10.4.1. Atenció als centres - EAP

A cada centre educatiu s'assignarà un professional que és el referent de les actuacions que l'EAP hi porti a terme i, tant com es pugui, un mateix professional atindrà els centres d'educació infantil i primària i d'educació secundària vinculats per garantir el seguiment de l'alumnat i la continuïtat de la intervenció.

La periodicitat i l'horari d'atenció als centres educatius es proposarà d'acord amb les necessitats del sector, la planificació general de l'EAP i de les actuacions acordades en el pla d'actuació de cada centre.

Aquesta atenció es donarà des del 3 de setembre de 2007 fins al 30 de juny de 2008.

La direcció de l'EAP haurà de notificar a cada centre educatiu l'horari i la periodicitat en què es produirà l'atenció. Quan excepcionalment no es pugui atendre un centre segons

l'horari previst, aquest fet es comunicarà a la direcció del centre educatiu amb la màxima antelació possible.

Els treballadors i treballadores socials adaptaran l'atenció als centres a les característiques de la seva feina, respectant, però, el mateix marc horari que la resta de professionals de l'EAP.

Correspon a la direcció de l'EAP la distribució dels centres educatius entre els professionals. Caldrà prioritzar la continuïtat d'un professional a l'atenció dels centres i alhora preveure períodes màxims d'atenció d'un mateix professional en un mateix centre (orientativament cada 5 anys). En el cas dels EAP amb un àmbit d'actuació diferent al municipal, la distribució de centres haurà de ser compatible amb una planificació racional dels desplaçaments.

10.4.2. Participació en activitats de formació - EAP

Les activitats de formació dels professionals dels EAP es faran d'acord amb els criteris següents:

Els professionals dels EAP poden participar en les activitats de formació permanent que s'ofereixen als docents de la zona on intervenen en les mateixes condicions que la resta del professorat. La participació en activitats del pla de formació específica que el Departament d'Educació adrexi als EAP durant el curs vinent serà determinada per les condicions que es fixin en la convocatòria de l'activitat.

10.5. Funcionament del servei - EAP

Analitzades les demandes prioritàries i d'acord amb la direcció dels centres educatius, i si escau les prioritats acordades amb els serveis educatius del sector, la direcció de l'EAP proposarà les actuacions de l'equip per al curs 2007-2008 d'acord amb allò que s'estableix en aquestes Instruccions. L'elaboració del pla d'actuació de l'EAP tindrà l'assessorament de la Inspecció Educativa.

El treball social dels EAP es prioritzarà en els centres que tinguin més casos d'alumnat amb necessitats educatives específiques derivades d'una situació social i econòmica desfavorida, en els centres d'educació especial i en els centres que necessitin millorar les mesures organitzatives que afavoreixin la relació família-escola.

La realització d'altres actuacions encarregades pel Departament d'Educació, com són ara la participació en el procés de matriculació de l'alumnat, les intervencions concretes que proposin els serveis territorials, o en el cas de Barcelona l'òrgan corresponent del Consorci d'Educació, etc., es regirà sempre per les disposicions que les regulin.

Cal garantir la confidencialitat de les dades de l'alumnat i de les seves famílies, per la qual cosa, en el cas que òrgans o instàncies no dependents del Departament d'Educació sol·licitin informes d'alumnes a l'EAP, es demanarà autorització prèvia per a la seva realització als serveis territorials corresponents - en el cas de Barcelona, a l'òrgan corresponent del Consorci d'Educació.

10.5.1. Intervenció dels EAP

La intervenció dels EAP s'organitzarà en els àmbits següents:

- Atenció a l'alumnat i a les seves famílies
- Atenció als centres educatius
- Atenció al sector

En l'atenció a l'alumnat i a les seves famílies es prioritzarà:

- La identificació i avaluació psicopedagògica i social de necessitats educatives de l'alumnat.
- L'assessorament al professorat en la planificació de la resposta educativa: pla d'atenció individualitzada, intervencions de diferents professionals i serveis, adaptacions i modificacions del currículum...
- El seguiment de l'alumnat amb necessitats educatives especials al llarg de la seva escolaritat.
- L'assessorament i l'orientació a les famílies, en especial en el procés de transició al món laboral.
- L'orientació a les famílies sobre serveis i recursos del sector, beques i ajuts, i en la col·laboració amb el centre escolar.
- L'elaboració de dictàmens i informes.

En l'atenció als centres educatius es prioritzarà:

- L'assessorament en projectes i experiències d'inclusió escolar: unitats de suport a l'educació especial (USEE), escolaritats compartides...
- L'assessorament a l'equip directiu i a la comissió d'atenció a la diversitat (CAD) i altres òrgans del centre en la planificació i el desenvolupament d'estratègies d'atenció a la diversitat de l'alumnat i en l'organització dels recursos.
- L'assessorament als equips docents en l'ensenyament-aprenentatge de competències bàsiques de l'alumnat i la col·laboració en la detecció i la concreció d'estratègies d'intervenció amb l'alumnat que presenta dificultats en el seu assoliment.
- L'assessorament als equips docents en la detecció i prevenció de conductes de risc i en la resolució de situacions de conflicte.
- L'assessorament i la col·laboració en programes orientats als alumnes i les famílies.
- La coordinació amb el professorat de psicologia i pedagogia i amb els mestres especialistes d'educació especial.
- L'assessorament al professorat en processos de tutoria i d'orientació de l'alumnat, i en l'organització d'activitats d'orientació i informació sobre els recursos del sector.
- El seguiment de les actuacions dels tècnics i tècniques d'integració social.

En l'atenció al sector es prioritzarà:

- La col·laboració en el procés de transició de l'alumnat entre les diferents etapes educatives.
- La coordinació amb els diferents serveis educatius del sector (CRP, CREDA, ELIC, CREC...).
- La col·laboració en la creació d'estructures participatives: centres-famílies, intercentres, centres-comunitat...
- La col·laboració amb altres serveis o programes del Departament d'Educació o altres departaments de la Generalitat de Catalunya i altres administracions i institucions.
- La col·laboració amb serveis implicats en l'atenció a la població infantil i juvenil amb trastorns mentals, trastorns generalitzats del desenvolupament - psicosi i autisme - i altres trastorns i discapacitats, que està escolaritzada en centres d'educació especial o

centres ordinaris (CSMIJ, ABS...) en el marc del conveni de col·laboració entre el Departament d'Educació i el Departament de Salut i amb el Programa Salut i Escola.

- La participació en el treball en xarxes i plans educatius d'entorn.
- La coordinació de grups de treball amb professorat del sector per establir criteris d'intervenció per a l'atenció a la diversitat i per fomentar actuacions específiques que s'adrecin a l'alumnat amb més dificultats per aprendre i amb necessitats educatives especials per a la millora de la pràctica educativa.
- La detecció de necessitats i l'aportació de suggeriments i propostes per a la planificació de la resposta educativa en el sector.
- L'impuls i la col·laboració en programes i plans d'intervenció en l'àmbit social: absentisme, salut escolar.
- La col·laboració en la creació de comissions socials com a espai de coordinació dels diferents agents que intervenen en l'àmbit social en un determinat sector. • Col·laborar, si s'escau, amb les oficines municipals d'escolarització.

10.5.2. Coordinació interna dels EAP

Els EAP realitzaran sessions de treball intern de l'equip per tal de:

- Elaborar criteris comuns per a la pràctica psicopedagògica i social que afavoreixin la interdisciplinarietat,
- Analitzar casos i intervencions,
- Compartir la diversitat de realitats del sector,
- Concretar prioritats, estratègies i actuacions.

De totes les sessions de treball intern (reunions) se'n farà un resum en el que constarà els professionals assistents i el temps de duració, els temes tractats, els acords presos. La direcció recollirà aquests resums i els arxivarà per a poder ser consultats en cas que calgui

DECRET 155/1994, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament.

El decret regula la participació al sistema dels serveis educatius del Departament d'Ensenyament i que inclou a l'organització com a serveis educatius, a els assessors psicopedagògics i que els dóna una posició semi externa al centre educatiu.

El Departament d'Ensenyament ha potenciat i ha dut a terme des de l'any 1982 accions de suport a l'activitat docent del professorat mitjançant la creació de programes i serveis educatius que s'han constituït com a nuclis de dinamització pedagògica, de suport i d'orientació psicopedagògica, de recerca de noves metodologies d'apropament de l'escola a l'entorn i de respecte al medi ambient, i ha contribuït així a la millora de la tasca professional dels docents.

Els serveis educatius actuen territorialment i sectorialment atenent tots els centres d'un àmbit territorial definit, i posen a l'abast dels professors fons de documentació pedagògica, recursos i materials didàctics, i els ofereixen assessorament i orientació, a més d'esdevenir punts de trobada, d'intercanvi d'experiències i de recerca permanent. Alguns d'aquests serveis educatius tenen per objectiu donar suport a aspectes concrets dels currículums de l'alumnat amb necessitats educatives especials i alhora facilitar el desenvolupament de nous programes, metodologies i tècniques didàctiques.

A partir de la promulgació de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, de la normativa bàsica que la desplega, i del Decret 75/1992, de 9 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a Catalunya, es fa necessari redefinir les funcions dels serveis educatius, el seu àmbit d'actuació, la forma d'accedir-hi i la permanència del seu personal i la seva dependència en l'organigrama del Departament d'Ensenyament, aprofitant l'experiència adquirida fins ara del funcionament d'aquests serveis.

El sistema organitzatiu i funcional que preveu el present Decret i el desplegament normatiu posterior han de permetre de continuar avançant en la consolidació i qualificació d'aquests serveis de suport a la tasca docent. Les millores qualitatives i els canvis que preveu el nou sistema educatiu requereixen una adequada preparació del professorat de forma individualitzada i de forma conjunta com a equip docent. Els serveis educatius han de contribuir, en aquest sentit, a facilitar al professorat eines de reflexió i noves estratègies d'ensenyament, i han de potenciar les innovacions que ajudin a millorar la pràctica docent a partir de l'adequació a les necessitats dels centres educatius i de l'alumnat.

Així doncs, la present disposició consolida els serveis educatius amb l'objectiu final i alhora immediat de donar suport a la renovació pedagògica.

CAPÍTOL I

Serveis educatius

Article 1.Objecte.

Aquest Decret té per objecte regular els serveis educatius del Departament d'Ensenyament.

Article 2.Definició, tipus de serveis educatius i àmbit funcional.

2.1. Els serveis educatius del Departament d'Ensenyament són òrgans de suport permanent a la tasca docent dels mestres, dels professors i dels centres docents.

2.2. Són serveis educatius del Departament d'Ensenyament els òrgans següents:

- a) Els centres de recursos pedagògics (CRP).
- b) Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).
- c) Els centres de recursos educatius per a deficients auditius (CREDA).
- d) Els centres de recursos educatius per a diversos tipus de disminucions.
- e) Els camps d'aprenentatge (CdA).

2.3. Els serveis educatius exerciran les funcions que, respectivament, se'ls atribueixen en aquest Decret en relació amb els centres públics i privats concertats inclosos dins l'àmbit de les competències del Departament d'Ensenyament.

Article 3. Centres de recursos pedagògics (CRP).

3.1. Els centres de recursos pedagògics (CRP) són serveis educatius que en un àmbit territorial definit donen suport a l'activitat pedagògica dels centres i a la tasca docent dels mestres i dels professors.

3.2. L'àmbit territorial d'actuació dels centres de recursos pedagògics és el comarcal. No obstant això, podran tenir un àmbit territorial d'actuació diferent en funció de l'existència de necessitats específiques en una zona determinada.

3.3. Per tal de facilitar les actuacions dels centres de recursos pedagògics en una part de l'àmbit que tinguin assignat, el Departament d'Ensenyament en podrà crear extensions.

Article 6. Equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).

6.1. Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) són serveis educatius de composició multidisciplinària que, en un àmbit territorial definit, donen suport psicopedagògic als centres docents. La seva intervenció, que requereix actuació directa en els centres, s'adreça als òrgans directius i de coordinació dels centres, al professorat, a l'alumnat i a les famílies, per tal de col·laborar a oferir la resposta educativa més adequada, especialment per als alumnes amb disminucions i per als que presenten més dificultats en el procés d'aprenentatge.

6.2. L'àmbit territorial d'actuació dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica és el comarcal. No obstant això, podran tenir un àmbit territorial d'actuació diferent en funció de l'existència de necessitats específiques en una zona determinada.

Article 7. Composició dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica.

Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica estaran integrats per funcionaris del cos de professors d'ensenyament secundari que reuneixin els requisits exigibles legalment per cobrir places de l'especialitat de psicologia i pedagogia.

En funció de les necessitats socials existents en l'àmbit territorial d'actuació de cada equip d'assessorament i orientació psicopedagògica, el Departament d'Ensenyament hi podrà incorporar funcionaris del cos de diplomats de l'Administració de la Generalitat, especialitat assistents socials.

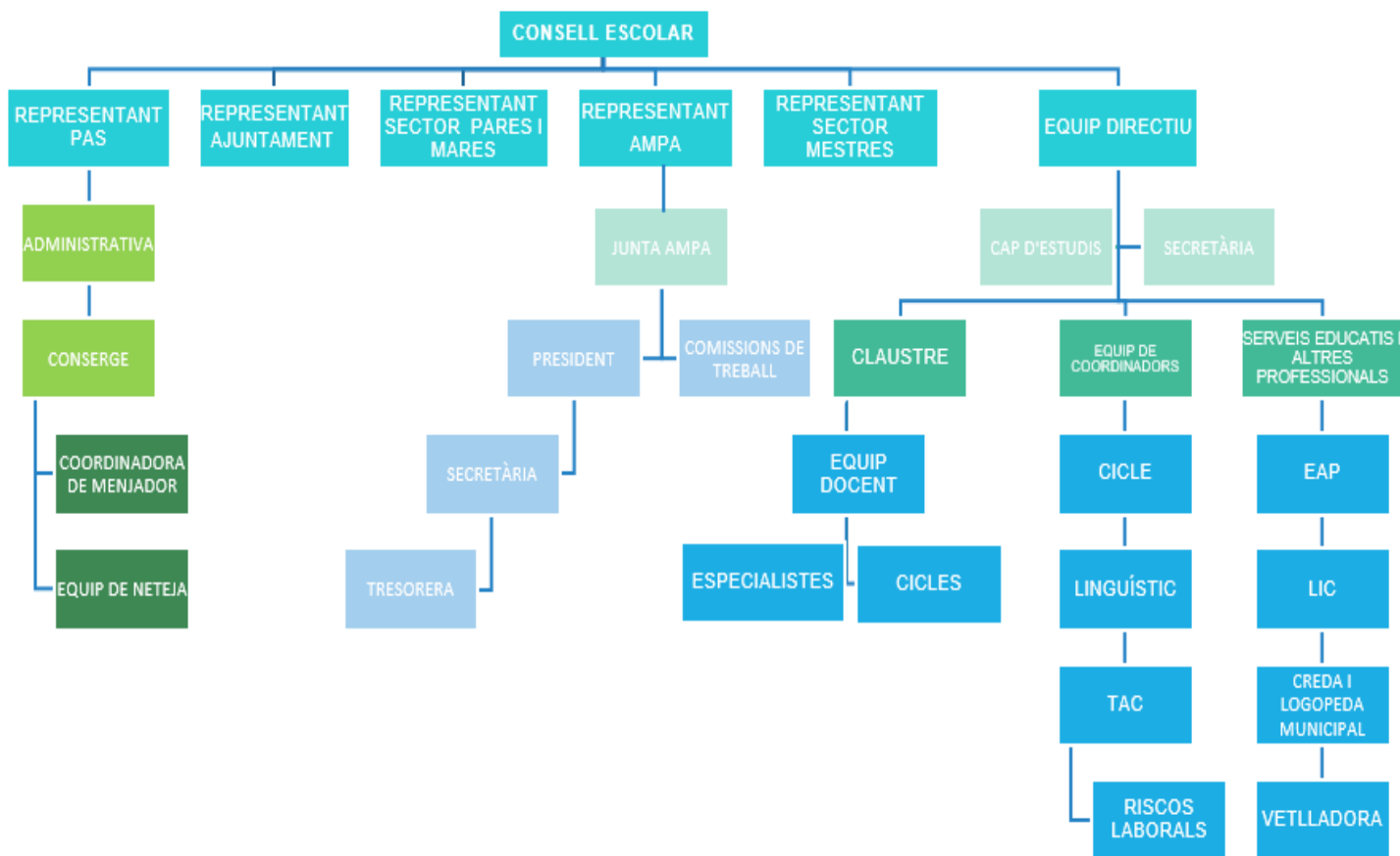
Article 8. Funcions dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica.

Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica tenen assignades les funcions següents:

- a) Identificació i avaluació de les necessitats educatives especials dels alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics.
- b) Participació en l'elaboració i el seguiment dels diversos tipus d'adaptacions del currículum que puguin necessitar els alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics.

- c) Assessorament als equips docents sobre els projectes curriculars dels centres educatius pel que fa a aspectes psicopedagògics i d'atenció a la diversitat de necessitats de l'alumnat.
- d) Assessorament a l'alumnat, famílies i equips docents sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional.
- e) Col·laboració amb els serveis socials i sanitaris de l'àmbit territorial d'actuació, per tal d'oferir una atenció coordinada als alumnes i famílies que ho necessitin.
- f) Aportació de suport i de criteris tècnics psicopedagògics a altres òrgans de l'Administració educativa.
- g) Altres funcions que els atribueixi el Departament d'Ensenyament.

ANNEX 14: ORGANIGRAMA DEL CENTRE EDUCATIU. EQUIP DIRECTIU, ESCOLAR I CONSELL ESCOLAR.

ANNEX 15: ELS OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS DEL PRÀCTICUM II
Objectiu del Pràcticum II.

- » Comprendre les diferents situacions d'intervenció psicopedagògica i a partir d'aquí analitzar i fer una reflexió crítica i constructiva del treball per poder afrontar de la millor manera possible el meu futur com psicopedagoga.
- Entendre, a nivell personal i professional la importància del treball del psicopedagog@.
- Conèixer a la pràctica les seves funcions, els recursos dels quals disposa a nivell temporal i econòmic.
- Conèixer la millor metodologia de treball i intervenció.
- Entendre la pràctica psicopedagògica des d'un model real.
- Conèixer els models d'intervenció que s'utilitzen en l'àmbit educatiu.
- Analitzar les dificultats que es poden trobar i com donar les solucions més adequades.
- Fer ús i integrar coneixements adquirits al llarg de l'assignatura (connexió dels coneixements teòrics i pràctics).

Metes de l'experiència professional real.

- » Potenciar el coneixement del futur psicopedagog@ sobre nous àmbits d'intervenció i desenvolupament professional. Objectius específics:
- Desenvolupar i aplicar una perspectiva pròpia sobre les característiques i la naturalesa de la pràctica professional i els diferents tipus de problemes amb els quals s'enfronten els psicopedagogs en els diversos àmbits i situacions.
- Reflexionar a partir de les situacions pràctiques viscudes sobre les funcions i les responsabilitats del psicopedagog.
- Localitzar i analitzar, durant l'observació de les situacions d'intervenció que es produeixen en els diferents àmbits, l'aplicació dels coneixements que els estudiants han anat adquirint durant el treball en les diferents assignatures.
- Conèixer, mitjançant la pràctica, un context d'intervenció psicopedagògica, i desenvolupar una perspectiva pròpia sobre les característiques de la intervenció en aquest context.
- Elaborar i desenvolupar un projecte d'intervenció en un àmbit determinat.
- Revisar els textos especialitzats relacionats amb la pràctica professional de la psicopedagogia que tractin de la temàtica del projecte.
- Conèixer les fases i els procediments per al diagnòstic i la intervenció psicopedagògica en un context concret.
- Aprendre a afrontar un cas real de diagnòstic i d'intervenció psicopedagògica tenint en compte el màxim de factors que determinen aquella realitat específica.
- Comprendre que cada recurs és el resultat de la interacció de tots els elements que entren en contacte, per la qual cosa cal construir respostes «a mida».

- Adquirir habilitats i actituds pròpies de la tasca professional del psicopedagog.
 - Aproximar-se a la realitat en què es fa el Pràcticum amb una actitud oberta i sense prejudicis.
 - Extreure conseqüències i implicacions per al projecte professional propi.
- » Adquirir les competències professionals pròpies del psicopedagog@ comporta:
- Capacitat de reflexió sobre els principals factors que intervenen en la configuració de la pràctica professional psicopedagògica.
 - Habilidad per a buscar informació teòrica i legislativa sobre un àmbit d'intervenció psicopedagògic, i adequar els coneixements conceptuals a les característiques pròpies del context de treball.
 - Habilidad per a utilitzar l'informe i altres documents escrits com a eines per a comunicar la informació elaborada i per a sintetitzar de manera escrita el conjunt de fenòmens estudiats, i claredat per a sistematitzar les accions que es deriven d'aquest estudi.
 - Habilidad per a analitzar els aspectes clau de l'activitat psicopedagògica que duu a terme una determinada institució en un àmbit d'intervenció.
 - Habilidad per a analitzar una determinada intervenció psicopedagògica aplicant un model d'anàlisi de la dinàmica de la construcció del context de col·laboració amb altres persones i professionals.
 - Capacitat de descripció i anàlisi de realitats complexes.
 - Coneixement i experiència en el disseny d'un projecte d'intervenció psicopedagògica relacionat amb una situació real.
 - Capacitat per al diagnòstic i la detecció de les necessitats i les situacions problemàtiques que es presenten en un context educatiu.
 - Habilidad per a elaborar, implementar i avaluar projectes que s'adeqüin a les necessitats i les característiques específiques en les quals desenvolupa la seva tasca.
 - Comprensió, flexibilitat i adaptació a les dinàmiques organitzatives del recurs educatiu.
 - Sensibilitat per a acompanyar els processos reflexius dels professionals sense anticipar-se als seus propis descobriments.